

చిత్రక

శ్రీ వారి తో
చెప్పకూడనిది...

16-11-62

25వ యువనలు

వీనుండోయ్! మిమ్మల్నే.. నాకు కిద్దానిం
కొనమంటే గాబులు కొంటూవంటున్నారా.
గాబులేచితే.. అదో అల్లాచూడలేదే
నానమంకూడా
అల్లా..అల్లా..లా

అయ్యబాబోయ్! అంతసేనిమూత్రం
చెయ్యద్దు... అప్తనా శుష్కనా అనధానిమే
కొంటులే..పదే..

AR

ఒకటి రెండు మూడు అది తయారై పోయిందే తేలకైన, రుచియైన **రెక్స్ జెల్లీని**

ఎంతో సులభముగా తయారు చేయవచ్చును !

రెక్స్ జెల్లీలోని పళ్ళ కన్యదనమును అంటే కుటుంబములో
అందరూ యిష్టపడతారు మీరు దానిని తయారు చేసు
కొందుకు యిష్టపడతారు ఎందుకంటే, అది ఎంతో
పుష్టికరమైనది. ఎదిగే పిల్లలకు అది దివ్యమైనది. అంటే
కాకుండా అది త్వరగా జీర్ణము అవుతుంది. కనుక దానిని
రోగమునుండి కోయకుంటున్నవారు, చిన్న పిల్లలు
కూడ తిన వచ్చును :

రెక్స్ జెల్లీని యీ 8 రుచికరమైన రకములలో దేనినైనా చేసు
కోండి : రెస్ జెల్లీ, ప్లా జెల్లీ, పైన్ ఆపిల్, ఆరెంజ్,
లెమన్, వెల్లీ.

ఈ సులభమైన మూడు వధులును అనుసరించండి :

1. రెక్స్ జెల్లీ గడ్డంను వేడి నీళ్ళలో కరగ వివ్వండి.
2. తగినన్ని చప్పిళ్ళను కలిపి దానిని 1 పైంట్ (20 టామ్యూ) కొంత
అయేలా చేయండి.
3. దానిని ఏదేని పాత్రలో వేసి మంచువేసి జెల్లీ అయేలా చూడండి.

శరతుగా రెక్స్ జెల్లీని తినండి. అది మంచిది.

కార్ల్ ఫ్రాడక్స్ కో. (ఇండియా) ప్రైవేట్ లి.

కాఫీగా వుండేది
కమ్మని నువ్వానన గలది
సంతుష్టి నిచ్చునది

• ఎకరీస్ కైండు చేయబడినది

కేఫే బ్రాండ్ 'ఫ్రెంచి కాఫీ'
బ్రూక్ బాండ్ వారి ఉత్పత్తి

ఉత్తరాలు

దీపావళి సంచిక

అర్థంలేని భావాలను పొందుపరిచి వ్రాసిన కథానికలకు బహుమతు లివ్వడం విచిత్రంగా ఉంది. ఉత్తమ భావాలతో, చక్కటి భాషతో వెలువడాల్సిన పోటీ కథానికల స్థితి ఇంత పీలవంగా ఉండటానికి రచయితల అనమర్శిత నిదర్శనమేమా అనిపిస్తుంది. తెలుగులో ఈమధ్య ఉత్తమ రచనలు రావడంలేదన్న చెడ్డపేరు ఉండనే ఉంది. 'ప్రతిక' జరుపుకున్న పోటీలవల్ల ఆ పేరును మార్చించుకోగలుగుతామన్న ఆశ పీటిని చూసిన తర్వాత పూర్తిగా పోయింది.

"కథానికల పోటీల" ఉద్దేశ్యం రచనా శక్తి పెంపొందించడానికని, ఉత్తమ రచనల్ని పోలికల కందించడానికని రచయితలు గమనిస్తే సంతోషం. వచ్చే 'పోటీలలో' వి కథానికల స్థాయి చక్కగా ఉంటుందని ఆశించడంలో పొరపాటు లేదనుకుంటాను.

డి. మధుసూదన్ (పైడరాబాదు)

ముఖచిత్రం

ససందేహ వద్యనేత్ర "సుజాత" ముఖచిత్రము చాలా బాగుంది. ఆంధ్రదనచిత్ర వారపత్రిక ద్వారా ఇలా క్రిత్ర సీనియారి వరినయం చేయడం చాలా సంతోషం. రెండు సంవత్సరాల క్రితం కూడా ఊరిలో వాగభూషణంగారి వాటకం "రక్త కన్నీరు" లో నటించిన సుజాత ఇంత తొందరగా పైకి వచ్చినందుకు చాలా సంతోషం.

బి.వి. సర్పింగ్ రావు (నిజామాబాద్)

సుజాత ముఖచిత్రం నేత్రానందకరంగా ఉంది. ఎన్నిసార్లు చూసినా తనివీటిరటంలేదు. ముఖచిత్రంపై కార్టూను చక్కలు ఏక్కటిలేట్టు నవ్వించింది ఇంతటి ఆ కార్టూను వేసిన దెవరు?

మూల ప్రభాకరరాజ్ (పాడరాబాద్)

వైతిక అట్టమీద బొమ్మలు ఈ సినిమా కారణం బొమ్మలకంటే మన దేశ వాయుకుల బొమ్మలు అప్పుడప్పుడూ వేస్తూంటే బావుంటుంది.

కొంపల్లి కోటిలింగం (గుంటూరు)

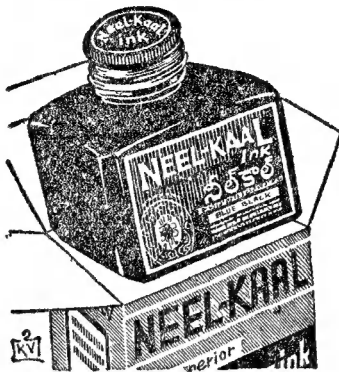
'కట్నపిశాచి-స్వాస్థీ డ్రెస్'

'కట్నపిశాచి స్వాస్థీ డ్రెస్' కథ, దానికి సరాగం వేసిన బొమ్మ చాలా బాగున్నవి. అయితే స్కూటర్ ఉండగా, ఊర్, రాధారాణి కోలేటికి రికామీద ఎందుకు వెళ్లారో? స్కూటర్ మీద భార్యని ఎక్కించుకొని కోలేటికి వెళ్లడం ఊరానికి పిగ్గా? లేక భయమా?

బహదూరి (త్రయం (పులివెందుల) ★

నీల్-కాల్ సిరా

సిరాల్ని బోటిలో ప్రశస్తమైనది

ఉచితం

నీల్-కాల్ సిరా 2 oz బాటిలు కొన్నవారికి, లక్ష్మీ, గోకల్, వెంకటేశ్వర, వహదారహమాన్, స్నానముందరి మొదలగు పెద్ద పె బా (18" X 14") వర్ణ చిత్రములలో ఒకటి యివ్వబడును.

కళా పరిషత్ - తెనాలి

పొడర్లలోకెల్ల మేలైనది

రాజ్

టాల్కం పొడరు

మంచి సువాసనగలది

మల్యాం & కంపెనీ, బెంగుళూరు-20.

కేంద్ర చోట్ల యందు లభించును.

బెజవాడ వెంకన్న & సన్లు, రాజమండ్రి. • పువ్వాడ పుల్లయ్య & సన్లు, విజయవాడ. • రామా విజెన్సీన్, నెల్లూరు. • రవి & కంపెనీ, రి3, బందరుపేటి, మద్రాసు-1. • సిటి ఎంపొరియం, మాణిక్యమందిర్, కాకినాడ.

లక్షలాది జనులకు ఆనందం కలిగించే ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రికలో
ప్రకటనలు వేసి మీ వ్యాపారాభివృద్ధి చేసుకొనండి.

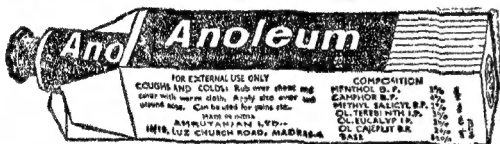
మృదువైన
చర్మానికి

అమృతాంజన్ వారి
కొత్త జాదా నివారిణి

అనోలియం

ఎంత మంచిదంటే అది చిన్నపిల్లవానికికూడా,
వాడతగినది. అయినా దానికి మంచి
తైలమునకుండు శక్తి యున్నది.

వెంటనే వనిచేయ అనోలియం హాయిని కలిగించు ఒక క్రొత్త
ఉపశమనకారి. పిల్లల చర్మమునకు మంచి కల్గించదు. అయినప్పటికి
దానియందలి శక్తివంతమైన వస్తువులు జలుబు దగ్గులనుండి అతి
త్వరగా ఉపశమనము కల్గించగలవి. రాత్రులందే పిల్లలు జలుబు,
దగ్గులవల్ల ఎక్కువగా బాధపడతారు. అనోలియంలోని మృదువైన
ఊషధులను రొమ్ముపై బాగా మర్దనచేయండి. అవి వెళ్తున్నవాకేదో
చేరవీయక సక్రమంగా ప్రవహించుటకు కోర్చుడుకవి. మీ పిల్లవాడు
హాయిగా నిద్రించి ప్రొద్దున్నే చలాకీగా అరోగ్యంగా మేల్కొంటాడు.

అనోలియం మీకు కూడా తగినది.

ఎప్పుడైనా మీకు తలనొప్పిగా
ఫొంట్ చుర్రేం లేదు కొంచెం
అనోలియం తీసుకొని మీ కం
తలకు రాయండి. అది ఎంత
తక్షణం కల్గిస్తుందో మీకే
తెలుస్తుంది. అనోలియం వాడి
నపుడు బద్ధుగా కనిపించదు.

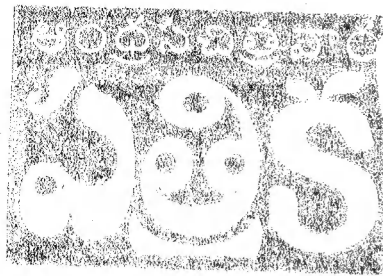
అమృతాంజన్ లిమిటెడ్

14/15, రత్న చౌక్, మద్రాసు-4

బొంబాయి-1, కలకత్తా-1, మ్యారీట్టి-1

JWT-AM/AN/1721a

వ్యవస్థాపకులు :
దేశోద్ధారక కాశీనాథుని
నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

కుక్రవారం : 16-11-62
కుభక్ష్ణక్ సం॥ కార్తిక ॥ బి॥ పంచమి
సంపుటము : 55 సం॥ చిక్ : 11
స్థాపితము : 1908

ముఖ్య సంపాదకుడు :
శివలెంక శంభుప్రసాద్
సంపాదకుడు :
శివలెంక రాధాకృష్ణ

ఒక సంవత్సరం చందా
వివరాలు

ఇండియా : రూ. 13.00 ఇతర దేశాలు :
సిడమిడ్ (Sea Mail) రూ. 20.00.
(విమానంద్వారా (Air Mail) : బ్రిటన్,
జర్మనీ, ఇతర యూరోప్, ఆఫ్రికా దేశాలు—
రూ. 114.00. అమెరికా రూ. 176.50.
ఆస్ట్రేలియా: 135.00.)

విజ్ఞప్తి : 25 న.పై.
సంవత్సర చందా : 13.0-0.

అంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము
7, తంబుచెట్టిపేథి, మద్రాసు-1

రాజశ్రీ

మనలోమాట

కొత్తరకం ముఖచిత్రం సచ్చినట్లు
పాఠకులు వ్రాస్తూనేఉన్నారు! ఈ
సందర్భంలో కొందరు వర్థమాన
సటీనటులను తెలుసుకునే అవకాశం
కూడా కలిగింది! ఇంకా మరికొంద
రిని తెలుసుకోగలుగుతామనేద్వైర్యం
ఉంది.....

* * *
న్యూస్ ప్రింట్ కొరతవల్ల ఈవారం
నుంచి 56 పేజీలు మాత్రమే వస్తు
న్నాము. దీనివల్ల కొన్ని శీర్షికలు తీసి
వేయవలసి వస్తుంది! పాఠకులు, రచ
యితలు ఎప్పటివలే మాతో సహక
రించగలరని ఆశిస్తున్నాము.

* * *
వచ్చేవారం ప్రారంభించే శీర్షిక
రచయిత ప్రస్తుతం ప్రయివేట్
డిబ్బెక్టివ్ గా పనిచేస్తున్నారు! నిజ

మైన అపరాధ పరిశోధకుడు ఒక
తెలుగు పత్రికలో వ్రాయటం (మాకు
తెలిసినంతవరకూ!) ఇదే మొదటి
సారి.

ఏంరా నాన్నా! ఈచైనా రాకాసుల
కేం మండు యివ్వాలంటావ్?
ఎదుక్కొని పోరి వాళ్లు కాళ్లుకు
బుద్ధిచెప్పేలా చేయాలంటాను.

విషయానుక్రమణిక

కథలు :

కుది నిర్ణయం	— 20
చీకట్లో చినుకులు	— 28
సీరియల్ కథలు :	
వికాం నేత్రాలు	— 11
పారివంశం	— 12
కుమారి కళ (బొమ్మలకథ)	— 15
అంగారు వంజరం	— 22

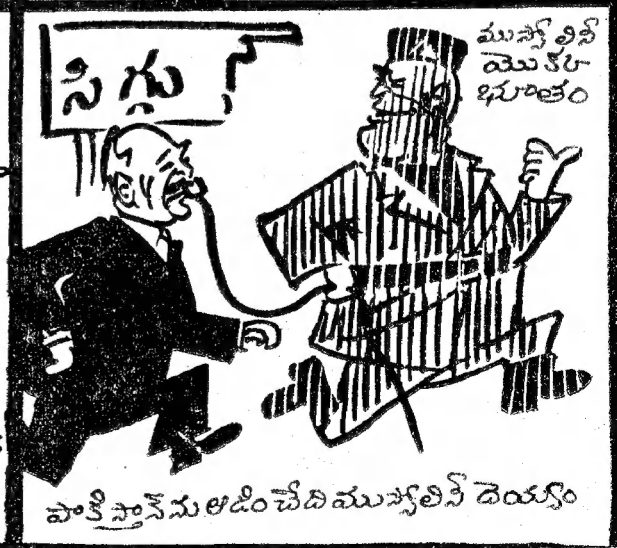
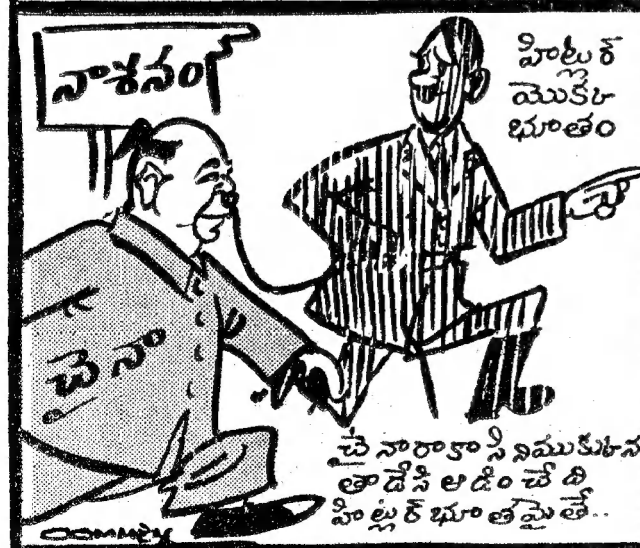
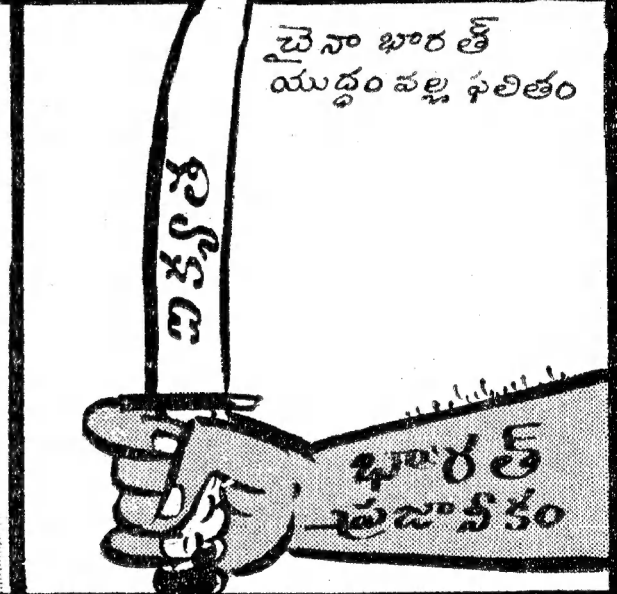
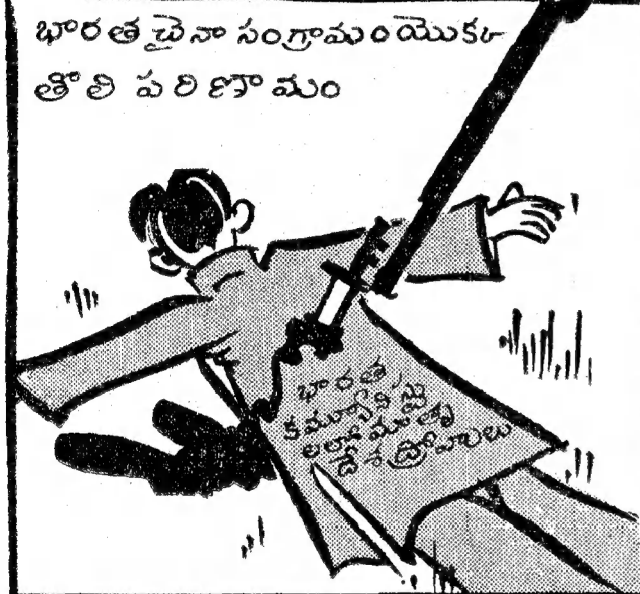
శీర్షికలు, వ్యాసాలు :

ఉత్తరాలు — 3, ఊమెన్ కార్నూన్ — 6, మ్యూడిట్లీలే-7, వరాగమాల-8, చిత్రవృత్తులు-9, రాజధాని కబుర్లు — 10, శ్రీవారిలో చెప్పకూడని దేమిటి (వ్యాసం) — 13, వనితావాణి — 14, మనమూ — మనదేహస్థితి — 17, హమేషా— శమాషా — 19, చదువుల్రావు — 21, ప్రతి రూపాలు — (గేయం)—23, వారసలాలు — 24, కథకానికథ—27, చావు-బతుకూ (గేయం) 42, ఇదీవరస—43.
--

భారత్ చైనా సంగ్రామం యొక్క తొలి ఫలితం

చైనా భారత్ యుద్ధం వల్ల ఫలితం

రక్షణ కూర్చునే కేంద్రరక్షణశాఖ

శ్రీ కృష్ణ

దీనిని వచ్చింది. పోయింది. కాని మన మనస్సుల్లో మాత్రం అంధకారం తిమిరాలు ఆవరించి నాయి. 1857 తర్వాత మళ్ళీ ఇప్పుడు మన దేశానికి శివు స్థితి ఏర్పడింది. చైనావాళ్ళు మన గడ్డమీద కాలు మోపటమే గాక, మన ప్రాంతాన్ని కొంత కబళించి కూచున్నారు. లోగడ లార్డ్ బైరన్ బెల్లియం రాజధాని గూర్చి ఇలా చెప్పాడు.

“నిశ్చిదిలో విస్తృత ఘోషలు చెలరేగుతున్నా, బెల్లియం రాజధాని అంతా దీపాలంకరణలతో స్త్రీ పురుషుల ఆనంద కోలాహలాలతో మార్యోగి పోయింది. ధీరులంతా వివాహానికి వలె బయల్దేరారు.” (ఇది భావం మాత్రమే.) న్యూఢిల్లీని చూస్తే ఈ మాటలు జుస్టికి వస్తాయి. భారత స్వాతంత్ర్య రక్షణకుగాను ధీరపురుషులు వేలాది తమ పర్య స్పృహ త్యాగం చేస్తుంటే, ఇక్కడ మన రాజధానిలో యధాప్రకారంగా ఆహ్వానాలు, సన్మానాలు, నృత్య కాలక్షేపాలు ఒకటిమిటి అన్ని యధావిధిగా జరుగు తున్నాయి. ఏదో అనాంతర పరిస్థితి ఏర్పడిందన్న భావాన్ని, ఆందోళనను ప్రజల్లో కలిగించరాదనే ఉద్దేశ్యంతో ప్రభుత్వం ఇలా ఉండి ఉంటుంది. అయినా శాంతికావలంటే శస్త్రాన్ని చేపట్టమనే సామెత ఉండనే ఉందికదా !

నీపాలో మన పరాజయాలకు బాధ్యులైన వారెవరో తెలుసుకోవలసిందని, దూరాకమణదారులను వెనక్కు తరిమివేయవలసిందని పార్లమెంటు లోని కాంగ్రెస్ పక్ష సభ్యులు, న్యూఢిల్లీలో ఉన్న వారు, ప్రభుత్వాన్ని కోరారు. అలా కోరడం కూడా సరిగానే ఉంది.

నీపా అంటే ఈశాన్య సరిహద్దు ప్రాంతంను కామోన్ గే, సుబాన్ సరి, సియాంగ్, లోహిత్ అని నాలుగు భాగాలుగా విభజించటం జరిగింది. కామోన్ గే ప్రాంతంలో పోరు ముమ్మరంగా ఉంది. సుమారు 350 సంవత్సరాల క్రితం స్థాపించబడ్డ తవాంగ్ పట్టణం దగ్గరగా పర్యత ప్రాంతాల మధ్య వదివేల అడుగుల ఎత్తు వీతభూమిలో టిబెట్ భూవానలతో అంతర్జాతీయ సరిహద్దుల పైన ఈ ప్రాంతం ఉంది. తివాసీల తయారీకి, వ్యవసాయానికి పేరుపొందిన మొపాలనే తెగల ప్రజలు ఇక్కడ నివసిస్తారు. ఈ ప్రజకు గుర్రాలు, జడల బల్లెలు, గొర్రెలంటే మంచి అభిమానం.

ఈ ప్రాంతమంతా చలిమయం. గ్రామాలన్నీ 12000 అడుగుల ఎత్తున ఉండే ఈ ప్రాంతానికి ముఖ్య కేంద్రం బాపువడిలా పట్టణం. సుమారు 9 వేల అడుగుల ఎత్తున్న ఈ కేంద్రం దేశంలో అతిముఖ్యమైన పరిపాలనా కేంద్రంగా చెప్పారు. అలాటి ఈ ప్రాంతంలో మన సైనిక సమీకరణం ఇలా ఉంది :

లడక్ లో పర్యత శ్రేణి దిగువగా స్థావర శ్రేణులకు కున్న చైనీయులు మామూలు రోడ్డుమీద తమవారికి సామగ్రి సరఫరా చేయగలరు. భారత సైనికులకు ఏదైనా సహాయం కావా

లంటే విమానాలద్వారా సరఫరా చేయాల్సిందే. ఇక నీపాలో చైనావాళ్ళు మనకన్న ఎక్కువ ఎత్తులో స్థావరాలు ఏర్పరచుకున్నారు. వాళ్ళకు సరఫరాలకు రోడ్లు చక్కగా ఉపయోగిస్తున్నాయి. భారత సైనికులకు మందుగుండు సామగ్రి, తిండి, ధివ్వలు అన్నీ విమానాలద్వారానే జరగాలి. కారణం పర్యత ప్రాంతం కావటంవల్ల మనకు అనుకూలంగా లేదు!

ఇప్పుడేర్పడ్డ ఈ విషయ పరిస్థితికి కారకు లెవ్వరు ? ఉన్నట్టుండి పుట్టుకొచ్చిన ‘దయ’ లో కావాలని చైనాకు అప్పసంగా టిబెట్ ను పువ్వులో పెట్టి ఇచ్చిన మహానుభావు కారణమని చెప్పాలి. ఆరోజునుంచి చైనా టిబెట్టు వరకూ రోడ్లు, విమానాశ్రయాలు నిర్మిస్తున్నది. ఏదైనా వార్త తెలియాలన్నా ముందు దాని విషయమే తెలుస్తుంది. నీపా ప్రాంతంలో రోడ్లు నిర్మించేందుకు మారుగా మన రక్షణశాఖ ఎక్స్ పెన్ కాఫీ యంత్రాలు, తదితర ప్రజాసరవస్తువులు, వాణిజ్య సంబంధమైన వాహనాల తయారీలో వ్యష్టి రంగంలో పోటీ పడుతూ కూచుంది ! కర్మించాలక ఎవరన్నా మనం జాగ్రత్తగా ఉండా లయ్యా అంటే వాళ్ళని పట్టుకుని యుద్ధోన్మాది అంటున్నారు !

దేశంలో ఒక ప్రక్కన ఇలా ప్రభుత్వ విధానాల పట్ల తీవ్రమైన విమర్శలు ఎదురవుతుంటే, చైనాను సంప్రదించనే ప్రయత్నాలు గతవారం వరకూ జరిగాయి. సమితిలో ఖైవాకు సభ్యులైన ఇన్వలని భారతదేశం ఇంకా వాదిస్తూనే ఉంది. ఆ వారంలోగానే రెండుసార్లు శ్రీ కృష్ణ మీసన్ సవ్య మైన షరతులపై చైనాలో చర్చలు కొనసాగించేందుకు కూడా సిద్ధపడ్డారు. ఒకప్పుడు భారత దేశం దక్షిణాసియా, పోర్చుగీలతోడి దౌత్య సంబంధాలకు తెలివీపెక్కుంది. చివరకు ఆ దేశాలలో వ్యాపారం కూడా మానేశారు. అయితే ఈ రెండు దేశాల్లోను ఏది, కూడా భారత భూభాగాని ఆక్రమించుకోలేదని అందరికీ తెలుసు. ఇప్పుడు యుద్ధం ప్రకటించకుండానే చైనా భారతదేశంపై దండయాత్ర చేస్తున్నా, అన్ని నెమ్మదిగా సద్దుకుంటాయనే ఆపోహ పుణ్యమా అని, అసలు నీపా లడక్ ప్రాంతాల్లో ఏమీ జరుగలేదన్నట్లుగానే, చైనా దౌత్య కార్యాలయం వనిచేసే అవకాశాన్ని కల్పించాం.

కాంగ్రెస్ సభ్యులు అడిగిన ఇంకో ప్రశ్న కూడా సవ్యమైందే. మన సరిహద్దులు చాలా పట్టుబట్టగా ఉన్నాయని పార్లమెంటులో హామీ ఇవ్వటం జరిగిన తర్వాతనే నీపా ప్రాంతంలో పరాజయంలు సిద్ధించటం, పార్లమెంటులోని కాంగ్రెస్ సభ్యులను విభ్రాంతుల్ని చేసింది. ఈ పరిస్థితి ఇలా ఏర్పడటానికి, భ్రాంతిలో పార్లమెంటును ఉంచటానికి బాధ్యులను కనుక్కుని గట్టిగా శిక్షించాలని కూడా ఆ సభ్యులు కోరారు.

మన ప్రధాన మంత్రి కూడా భ్రాంతిలోనే న్నారఉనేది నిజం. లేకపోతే చైనీయులను త్రోసి పారవేయమని సేనకు ఆయన ఉత్తరవుల లివ్వవారు

కారు. ఈవిధంగా తప్పు త్రోవ త్రొక్కించటానికి కారణం, చైనావారికి నేపా ప్రాంతంలో పెద్దగా ఆశలు లేవనే ఉద్దేశం ఆయనకు మనస్సులో ఉండటమే. అంతేగాని, నేపా ప్రాంతం పర్యత శ్రేణులు మన కను కూలమై పోయి మాత్రం కాదు. అన్నిటికన్న శోచనీయమైన వ్యవస్థల ఇంకొకటి ఉంది. చైనా పట్ల మన విధానమేమూర్తిగా తప్పు. చైనాపట్ల మన విధాన నిర్లక్ష్యం, చైనీయుల మనస్సు ఎలా ఉంటుందో అర్థం చేసుకోలేదు. ప్రపంచంలో అన్ని సామాజ్యాల మాదిరి కాదు ఈ చైనాలో. ఇక్కడ ప్రతి కూలీ కూడా వో సామాజ్యవాది.

టిబెట్ స్వయంపాలనానికి ఏర్పడ్డ ప్రాతిపదిక తయారీ సంస్థ తాత్కాలిక అధ్యక్షుడు శ్రీ పి.కె.ఎన్. ఎర్రెన్, మెక్ మోహన్ రేఖ అనేది చట్టరీత్యా ఏర్పడ్డది కాదని దాన్ని చె నా ఎప్పుడూ గుర్తించలేదని సెప్టెంబరు 29 ప్రాంతంలో ప్రకటించారు. అంతేగాక “మెక్ మోహన్ రేఖ” కు దక్షిణంగా హిమాలయ పర్వత సాదభాగం వరకున్న ప్రదేశమంతా చైనాకి చెందినదేనట.

ఇక భారతీయుల సైనిక సన్నాహాలు ఎలా ఉన్నాయో చూద్దాం. కాంగోనించి ఇటీవలే తిరిగి వచ్చిన సైనికులు కొంతమంది దూరపు లక్ష్యం కొట్టి విషయంలో భారత సైనికుల తుపాకులకన్న ఇక్కడ నీగ్రోలు వాడిన తుపాకులు ఎన్నో రెట్టా నయమని, నాణ్యమైనవని చెప్పారు. యుద్ధశిక్షణ నేర్చుటానికి బదులుగా మన సైన్యాన్ని, అపరిశుభ్రంగా తయారైన సచివాలయంలో మురుగు తొలగింపులో వినియోగిస్తున్నారు.

పర్యత శ్రేణికి సంబంధించినంతవరకు ఆ పర్యత పులలు చైనాకు అనుకూలంగా ఉన్నమాట నిజమే. అయినా భారతదేశం కాస్త ముందు చూపుతో రోడ్లను నిర్మించి ఉండాల్సింది. మరి ఈరోజున భారతదేశం నిస్సహాయ స్థితిలో ఉంది. అక్కడ రోడ్లు లేవు. అక్కడ సరఫరాలేవి కావాలన్నా విమానాలమీదనే అందజేయాల్సి వస్తుంది. చైనావారు భారీ ఫిరంగులు, టాంకులు వాడుతున్నారని అంటున్నారు. వారలా చేయగలుగుతున్నారా అంటే వాళ్ళకు రవాణా సదుపాయాలు చాలా బాగా ఉన్నాయన్నమాట.

దేశంలో ఇంత ఉద్రేకస్థితి ఏర్పడినా భారత రాజధానిలో అత్యవసర పరిస్థితి ఏర్పడినట్లు ఎక్కడా దాఖలా కనిపించలేదు. ఆహారధాన్యాలు, రవాణా పరిస్థితి, ఇంధన సామగ్రి పరిస్థితి తెలుసుకొని అదుపులోకి తేవాల్సిన సమయం ప్రభుత్వానికి ఆసన్నమైంది. క్యూబాలో ఆమెరికా రష్యులు అసియాలో చైనా—భారత తగాదాలపల్ల ప్రపంచ శాంతికి ప్రమాదం ఏర్పడింది. ప్రణాళికలో అని గోల పెట్టే బదులు ప్రభుత్వం ముందు భారత రక్షణ ప్రణాళిక అమలుజరిపితే బాగుంటుంది. ★

సతాగమాల

వి ఎ కె రంగారావు

మహామంత్రి తిమ్మరుసు

శ్రోత్రీయ సంగీతమును, అతి లలితముగా, మృదుల స్వర, స్వన మిళితముగా సినీమాల కనుకై నట్లు మలచి, అటు శ్రోత్రీయ సంగీతప్రియులను, యిటు లలిత సంగీతాభిమానులను, మధ్య సాధారణముగా సినీమాసంగీతమును పెడచేసి పెట్టువారిని, తమ ప్రావీణ్యముతో రంజింపజేసి, సంగీతాలయ ప్రాంగణములో తమ కళామూర్తిని సుస్థిరముగా ప్రతిష్ఠ చేసుకున్నవారు శ్రీ పెండ్యాల.

వీరెన్నడూ ఒకేసారి పది చిత్రాలకు సంగీత మందించ ఒప్పుకోలేదు. పది చిత్రాలలో యీనశైలి పాటలు సాధారణమైనవి, వినిపించేకత్తు మూడుపాటగు చిత్రాలలో ప్రతిపాటను రసస్పృహ, రాగస్పృహ రూపొందించడమే వీరి అభిమతం; అనాదిగా ఉన్న అలవాటు. అందువలనే వీరి పాటలు కేవలం సాధారణ శ్రోతలనేకాక యితర సంగీతదర్శకులను తమ స్వంత సంగీత మార్పుని పయనింపజేయవలసిన వెలుగుబొలుగుగా, వింతసంగతులు వెల్లివిరిసిన పూచీబొలుగుగా, సాంపైన శబ్ద సంపదలు మధుర వాసీనులై ప్రవహించు చోటులుగా ఆకర్షించి, ఆనందపరుస్తాయి. అటువంటి పాటలలో ఒకటి పి. లీల, ఘంటసాల పాడిన "జయవాణి".

"తిమ్మరుసు" చిత్రంలో యిది రెండవ పాట. స్వర రచన సేయుటలో పెండ్యాల లాభిత్వమునకన్న ప్రాధాన్యమునకే యిక్కువ. ప్రాముఖ్యత ఇవ్వరు. ఇది సరి. శృంగార తేలి లీలానిలాన వివేద సమయము లకు లాభిత్వము, లాభ్యము, పి నాట్యమెక్కువ, వా సంగీతమెక్కువ యనుప్రశ్న పాడనూపినపుడు ప్రాధాన్యమిదే పైచేయి. పాండిత్య ప్రకర్మకే వట్టము. జటిల రాగ, తాళ శబ్దములదే ప్రత్యేకత.

మూల్కొను రాగమున్న ఈ పాట ఒకయెత్తు, పంచమ స్వరమును కలుపుకొని యిలవాగులనూ అలరించు విధాన చివరను వినిపించిన వాగస్వరముక యెత్తు. సాధారణముగా యిటువంటి భావాలను వినిపించుటకు యే పుష్పాగవధానో యెన్నకుంటారు. ఉన్న కళలనే వినిపించి శ్రోతలచే భేషనిపించు కుంటారు. వేరే రాగమును తీసుకొని పంచమాన్ని కలిపి వాగస్వరచ్ఛాయలు చూపిన సునత వీరిదే. ఆ సామర్థ్యముకూడ వీరిదే. అనాటి ఉలూచి ఈ స్వరమును వింటే పార్శ్వం కాదని పెండ్యాలనే పరించేదేమా?

పింగళి పాపీత్యం పుట్టానకే కాక అభినయము నకూ అనువైన పదజాళంలో అమరినది.

కలిమిలేములు నెం. 69738
అనందాపదికి అవతలి అంచు యేది? సంతోష అంచాలో మహాత్ములగ తరంగమేది? స్వప్నజగతిలో సప్తస్వరాల జొందర్యం సంతరించుకొని సంతకం

మరణిక పరిమళాన్నితయ్యి యుండు సరాగమాల యేది? పై మూడుప్రశ్నలకు ఒకే జవాబు "కలిమిలేములు" చిత్రంలో ఘంటసాల, జానకి పాడిన ఆర్యద్ర రచన. "చిలిపి చిలకమ్మ అగు, నా చేతిలో ఉయ్యాలంటాగు, చేల నందనమందు పాల పీట్టల ముందు చిలికించుతోనేవాగు" అని ప్రియుడు లాల్కిస్తే "కొంటెకోణంగి అగు, నా కొంగు జలతారు పోగు, కొత్త ఊహలలోన, రత్నపల్లకిలోన కోరి పెల్వాడి ఊరేగు" అని ప్రేయసి ఊరించడా? ప్రేయసి ప్రియుల రవాణ్య సంభాషణలను పాంచి విని పాటలోకి యింత రసవత్తరంగా దింపటం యీనరికి చేతనాను? ఆ ఆర్యద్రే. ఈ అపూర్వ శృంగారలీలకు "జగముల నూగించు నమ్మాహాదో" యీ అనగ వరసనైన దెవరు? క్రొత్త గతులలో క్రొత్త గ్రీత సంగతులలో శ్రోతలను పరవశులనూ స్వరవశులనూ చేయటమే చేతయిన అశ్రుత్వాదు.

ఆర్యద్ర, అశ్రుత్వాదు కలిసి ఇంత చక్కగా పాటను సృష్టిస్తే, మనం పాడటం అందుకు యొందుకు తీసి పోవాలని వందెంచేసుకొని పాదారు జానకి, ఘంటసాల. లేదు. త్రుటితో భూనభోంతరాలమున్న శ్రోతం నందరినీ తమ గౌతమాధుర్యంచేత మెప్పించగల రెండు గాంధర్వ వివాహంగాలు. కాదు కాదు. మనసునూ, మనసునున్న మనుతనూ, మనుతనను మోహమునూ తమ కంతపు తీరు దేనియాలనే మరపించ చేయగల ఒక కోయిల జంట.

రెండవ చక్క ముక్కామల సునంద పాడిన "కల లోని గాలిమేడ" శ్రీ శ్రీ వ్రాసిన విషాదగీతం. ఈ పాట కంత ప్రత్యేకత చిచ్చినది సునంద కంతం. ఇటు వంటి కంతం యిప్పటి సినీజగత్తులో లేదు. ఆ కంతంలో తిరిగినట్లు సంగతులు బరువుగా మరే కంతంలోను వలుకవు. ఈ బరువే పాట కాక వింత అందాన్ని సంపాదించివేడుతున్నది. వాద్యానుసరణలో వినిపించిన విలపిస్తున్న నవ్వాంబు అశ్రుత్వాదు మేధకు మరొక తార్కాణం. ఈ రెండు పాటలూ విసంది. భేషనకుండా ఉండగలిగితే వాకు వ్రాయండి.

* * *
నెల్లూరు వారాయణమూర్తిగారికి "లీలాకృష్ణ", తిమ్మరుసు" చిత్రంలోనిది. పెండ్యాల యింతవరకు సినీమాలలోగాని పైవేలు రికార్డులలోగాని పాడ లేదు. వారు పాడగా వివాది మీకు అంత కోరికగా ఉంటే ఒకటే మార్గం వున్నది. వారు తిరిగిగావుండే సమయం తెలుసుకొని వారింటికి వెళ్లి పాడమని ప్రాధేయపడటం. వారి సంగీత సరస్వతిని పూజించే మీలాంటి అభిమానుల కోరికను వారు నిరాకరిస్తారని నే ననుకోను. మీరు కోరినట్లే త్వరలో "బర్ ఆఫ్ ఎ సాంగ్" ధోరణిలో ఒక వ్యాసం అందజేయటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాను. ఇందులో పాట వ్రాయటానికి కవి మొదట శ్రీకారం చుట్టిన దగ్గరనుండి సీమాలో ఆ పాట మీకు వినిపించేదాదా

జరిగిన తతంగమంతా వుంటుంది.

ఏమిటి, మీ మిత్రులు నేను పిణ-రంగారావునని వాదిస్తున్నారా! కాదండోయ్. నేను వి. ఎ. కె. రంగారావును. వారు పిణ (ఎస్) రంగారావు. ఇంతకు ముందు గీతాంజలి వాద్యబృందాన్ని నడిపేవారు. నాలుగేళ్ల క్రిందట "సుమంగళి" అనే తమిళ చిత్రానికి సంగీత దర్శకత్వంవహించి, "విధిసెయ్యడ సదియో అత్తాన్" అన్న పాటకు రెండు శ్రుతులలో అద్భుతమైన వరసకట్టి, జాలనస్వరీదేవి, శిర్కాలి గోవిందరాజన్నచే పాడించి విన్నవారందరిచేత పెభాష వినించుకున్నారు. ఆ రికార్డు నంబరు ఎస్. 656648

ఏస్సాకోడేరునుంచి వ్రాసిన చెరుకువాడ వెంక వెంబ్రామయ్యగారికి: "చి వ ర కు మీ గి లేది" చిత్రంలో పాటలు చాలమట్టుకు శ్రీ మల్లాదివారి కవితా లతను పుష్పించిన పరిమళముమాలే. ఎం. ఎస్. రామారావు అందులో పాడిన పాట సరాగమాలలో యొప్పుదో పరిచయం చేశాను. ఘంటసాల పాడిన రెండు పాటలనూ త్వరలోనే సమీక్షిస్తాను. వాటి నింతవరకు ఉపేక్షించిన కారణం అవి హేమంత కుమార్ "దీప్ జలే జాదే" చిత్రానికి పుష్పించిన వరసలకు అనుకరణలు కావటమే.

రామారావు ఈ మధ్య యే పాటలూ పాడలేదు కాని పాడటం విరమించారని అనుకోను. ఒకరోజు వారింటికి వెళ్లి, తాము సంవత్సరంపాటు కృషి చేసి, గీతగోవింద హృదయాన్ని అర్థంచేసుకొని కొత్త రాగాలు కూర్చిన రెండు అష్టపదులు విప్పించారు. అందులో "రమతే యమునా పులిన వనే" అతి రమ్యంగాఉంది. ఇటువంటి చక్కని పాటలు రికార్డులుగా రావాలంటే, మీ కోరికను తెలుపుతూ రికార్డింగ్ రిపజెంటేటివ్, సరస్వతిస్టోర్స్, మౌంట్ రోడ్, మద్రాసు-2కు వ్రాయండి. ఏమైనా ఫలితం ఉండవచ్చు.

సరాగమాలలో పైవేలు రికార్డులకి కూడ స్థానమివ్వాలనే వా ఉద్దేశం. కాని ఈమధ్య మంచి వేపి విడుదల కాలేదు. శ్రీనివాస్, జానకి పాడిన పెల్లిళ్ల పాటల రికార్డు ఒకటి వచ్చింది. వినటానికి అతిపెలవంగా, చప్పగా, అభివన్నగా ఉంది. పేరుప్రఖ్యాతలు ప్రతిభాసంద గలిగిన యిటువంటి పాటకులు ఈ చపుకవారుపాటలు పాడటమేమిటా అని నాకు ఆశ్చర్యకలిగింది. శ్రీనివాస్, జానకివంటి వాళ్లు పాడతా మంటే పాడమనే వాళ్లేకాదవా! నేనూ పాడ మంటాను "రామునా చందివాలా:వానోమినా నోమన్నాలలో" అని. ఎక్కడైనా రికార్డు వేయించి పాటలో ఊడ్రులు చేయించవచ్చు.

గుప్తస్వరం :
వారంవారం 'చిత్రవృక్తులు' మీకు అంద జేస్తున్న శ్రీ సుకుమార్, "అతను యీవరు" అనే చిత్రంలో మార్గవద్యి, సంగీతదర్శకులు మృల్లేశ్వరారావుతో కలిసి ఒక బృందగానం పాడారు. ★

నా జాకు నా తి

ఫోటో : గూప.

రాణింపుగలనటి 'రాజశ్రీ'

"నిజానికి నాకు మెత్తని పాత్రలూ, ప్రేక్షకాభిమానం సంపాదించే పాత్రలూ అంటే చాలా ఇష్టం. అటువంటి పాత్రలతో కనపించాలని నాకు ఎంతో ఆశ. ఇటీవల నాకు అనుకున్ననట్టి అనుకోవట్టు జరగవుగా. అందుకనే అన్ని రకాల పాత్రలూ, 'వ్యాంపు' లతో నా—వేస్తున్నాను." అన్నది రాజశ్రీ నాజాగ్గా నవ్వుగా నవ్వుతూ, షేర్గా పాడుగ్గా ఎదిగిన తన గోళ్లవంక ఆప్యాయంగా చూస్తూ.

రాజశ్రీ సినిమాలోకి తమిళాగా ప్రవేశించింది. రాజశ్రీ వాళ్లక్కయ్య నిర్మలాదేవి—నటిమణి. ఈమె 'నవ్వుతే నవరత్నాలు' చిత్రంలో నటించింది. తర్వాత ఆమె ఆరోగ్యం బాగులేక విరమించుకొన్నది. రాజశ్రీకి ఇదు సంవత్సరాల వయస్సున్నప్పుడు—ఆమె తన అక్కయ్యతో కలిసి, ఏదో పనిమీద ఏ. వి. ఎం. స్టూడియోకు వెళ్లింది. సినిమా స్టూడియోను చూడగానే ఆ అమ్మాయికి స్వర్గాన్ని చూసినట్టు అనిపించింది. అక్కడి మనుషులూ, కెమెరాలూ, లైట్లూ ముఖానికి రంగులు వేసుకున్న తారలూ—వంటివన్నీ ఆ అమ్మాయిని ఆకర్షించాయి. ఆ ఆకర్షణతో పడిపోయి, ఆమె వెన్నుదీగా తన అక్కను వదిలి—ఆ 'తమిళాలను' చూసే కార్యక్రమంలో పడింది. అప్పట్లో అట్లా పెట్టులోకి వెళ్లి—అక్కడే రివల్యూ జరుగుతూ ఉంటే, కళ్లపైకెప్పు చూస్తూ నించున్నది. ఆ రివల్యూలు ఇవ్వడాక—"ఇంకోకసారి చెయ్యండి—నేను చూడాలి" అందాపిల్లి. 'సినిమా డైరెక్టరు' అనవలసిన ఈ కుటుంబం అంటున్నది ఎవరా అని అందరూ ఆశ్చర్యంగా అటు తిరిగారు. నిజం డైరెక్టరుతో నా! ఒక చిన్నపిల్లి కనిపించింది.

"ఎవరమ్మాయి నువ్వు?" అని అడిగారు—దర్శకుడు వారాయణమూర్తిగారు. అప్పట్లోనే మని చెప్పింది.

అంతలోనే ఆయన ఏమనుకున్నారో గాని—"నరే—మా సినిమాలో వేషం వేస్తావా?" అని అడిగారు. 'న' అంది రాజశ్రీ.

"మీ పెద్దవాళ్లు ...."

ఈ సంభాషణలు జరుపుతూ ఉండగానే నిర్మలాదేవి అక్కడికి రావటం, జరిగిన వ్యవహారం తెలుసుకోటం జరిగాయి.

ఆవిధంగా రాజశ్రీ 'నాగులచివిత' చిత్రంలో—మూడు భాషలలోనూ 'చిన్న బహుళ' పాత్రతో (చిన్న బహుళ) ప్రవ్రథమంగా కనిపించింది 1944 డిసెంబరు 7 న తేదీన విశాఖపట్నంలో జన్మించిన ఈ పిల్ల—సంవత్సరం వయస్సున్నదే మద్రాసు రావలసి వచ్చింది—నిర్మలాదేవితో. అంతేత రాజశ్రీ జీవితం అంతా దాదాపు మద్రాసులోనే—సినిమా వాతావరణం మధ్యనే గడచింది. రాజశ్రీ తండ్రిగారు శ్రేష్ఠనాట్యకారు ఉద్వేగంచేసే—కాలం చేశారు. వాళ్లమ్మగారికి అక్కగారికి ఈ అమ్మాయి అంటే చాలా ముద్దు. ఆ ముద్దు మురిపాలను వారు తీర్చుకునే కార్యక్రమంలో అప్పట్కునాట్యంవేర్చించాలని, పాట వేర్చించాలని కాన్వెంటులో ఇంగ్లీషు చెప్పించాలని—ఇటువంటివన్నీ ఉన్నాయి. మద్రాసులో రాజశ్రీ పెరిగిపోగింది. ఆమెను కాన్వెంటులో వేదాంతమని వాళ్లు అనుకున్నారు. కాని—బొత్తిగా ఇంగ్లీషుచదువుతో పడిపోతే, తెలుగు అనలు రాకపోతుందేమోననే భయం చేత, ఆ పిల్లను కాన్వెంటులో పెట్టలేదు—మైలాపూరు కేసరి హైస్కూలులో పెట్టారు. అక్కడ రాజశ్రీ ఇదవపాఠశాల నిరాశాటంగా చదివింది.

రాజశ్రీని పదవవీటనే నృత్యంలోకూడా పెట్టారు. బడిలో చదువుకుంటూనే, ఆ అమ్మాయి అంత శ్రద్ధగానూ నృత్యం వేర్చుకోసాగింది. ఇదారు సంవత్సరాలపాటు ఆ నృత్యాభ్యాసం పోగింది. కొంతకాలం

ఆమె ప్రఖ్యాత నృత్యకారుడు—దండాయతపాటి పిళ్ళై దగ్గర కూడా వేర్చుకున్నది.

బడిలో చదువుకుంటున్నప్పుడు—చదువుతోపాటు జరిగే ఆటపాటల్లో ఆమె విధిగా పాల్గొనేది. చిన్న చిన్న నాటకాల్లో కూడా పాత్రలు ధరించేది. ఈవిధంగా జరుగుతూ ఉండగా—నాగయ్యగారి 'రామదాసు, చిత్రంలోకి—ఒక అమ్మాయి కావాలని వచ్చింది. చిన్న గోపన్న భార్య వేషానికి—ఎవరా అని వెతికి వెతికి—రాజశ్రీకి ఇచ్చారు నాగయ్యగారు. అప్పుడామె నాలుగోపాఠం చదువుతున్నది.

ఏ. వి. యమ్. స్టూడియో అధిపతి—మెయ్యప్పన్, కొత్త అర్బిస్టులను తయారుచేసే ఉద్దేశంతో వుండి—రాజశ్రీకి అవకాశం కల్పించారు. కన్నా ముక్కు తీరుగావుండి, ఆ ఉత్సాహంఉన్న వాళ్లకోసం ఆయన వెతకసాగారు. అప్పుడే ఆయనకు రాజశ్రీ తారసిల్లింది.

"ఈ అమ్మాయికి నాజాగ్ న ముక్కు, గుండ్రని ముఖమూ, మంచి కళ్ళూ ఉన్నాయి. బాగా వాట్యం చేస్తుంది. నాటకాల అనుభవంవుంది. ఇటువంటి అమ్మాయిని తయారుచేస్తే బావుంటుంది" అని మెయ్యప్పన్ భావించి—రాజశ్రీని అడిగారు. ఇంట్లో వాళ్లంతా కలిసి తొన్ని తర్వాత భర్త నలు సలపుకుని—చివరకు అంగీకరించారు. ఎంతోకంటే ఆ అమ్మాయి భదురు నుద్యతో చెడుతుంది! అప్పుడామె ఐదోపాఠం చదువుకుంటున్నది. స్టూడియోలో చేరాలంటే చదువుకు స్టన్ చెప్పిల్సిందే! ఇటీవల ఈ ఉత్సాహంకన్నా ఆ ఉత్సాహమే ఎక్కువగా ఉండటంవల్ల రాజశ్రీ స్టూడియోవేపు మొగ్గింది—స్కూలుకు గుడిచై కొట్టి.

—45 వ పేజీ చూడండి

చిన్నప్పుడు

ఆపదలో ఆదుకోలేని నాయకత్వం

ఐ. ఎల్. ఎన్.

ద్రోహానికి పండ్లగంట పిన్నలకు, పెద్దలకూ కూడా సరదే! పండ్ల ఇంకా రెండుమూడురోజులుండ వంగానే, హడావిడి యెక్కువయిపోతుంది. ఇంకా హడావిడి దద్దరిల్లుతూ ఉంటుంది. ఇవన్నీ హడావిడి వ్యక్తం చెయ్యటానికే! దుష్ట శిక్షణ, శిష్ట రక్షణ జరిగినాడు ప్రజలు వరసకులై తమ సంతోషాన్ని తరతరాలపై చూపిస్తూ ఉన్నారని ప్రదర్శిస్తూనే ఉన్నారు. నరక చతుర్థిని ఆరాట్ట మీది పేరే పిలుచుకుంటున్నాం. ఎప్పుడో ఎక్కడో పురాణాల్లో హతమార్చబడ్డ ప్రజాకుంటుకు నరకుని పేర ఈనాటికీ దీపాలు పెట్టుకుంటూ మోటులు కొలుస్తున్నాం; టిఫిన్లు పెట్టి సంతోషిస్తున్నాం. దుష్టత్వం నశించిందంటే, ఈజాతి ఎంత ఉత్సాహపడుతుందో ఇదే విధమే. సర్వజనా సుఖాని భవంతు అని భారతీయుల ఆశయం, ఇతరులకు చెడుకోరలేని మనస్తత్వం, మన మంచితనాన్ని యితరులతో చూసుకుంటూ తృప్తిపడే అమాయక ప్రజ.

ఇలాంటి ప్రజ ముచ్చటగా, దీపానికి అమా వాస్తవాలు, తీరుగా దీపాలు పెట్టుకుని, సంతోష సంరంభాలతో మునిగిపోతుంటే ఇలాంటి ప్రజలనుగూడా భారతదేశాన్ని కబళిద్దామని, కమ్యూనిస్టులైనా విజృంభించి, మర పరంగులు కాల్చింది. కొంత-దానంతో, దేశదేశాలు తిరిగిన మన వాయుకుల్ని ఆపార్థం చేసుకుంది. మన మంచితనాన్ని, దౌర్భాగ్యం క్రింద జనుకట్టేసింది. ఏమిటి ఈ ఆకారణమైన దండయాత్ర? వేలసంవత్సరాలపై, ఇరుగుపొరుగు దేశాలుగా మెలగడం, సాంస్కృతిక సంబంధాలు నెలకొల్పుకుంటూ, వంచనలకు బద్దలవై ఉంటామని ఉభయం ప్రమాణాలు చేసుకున్నామే! ఈ పరిస్థితుల్లో, కమ్యూనిస్టులైనా వారికి మన దేశంమీద ఈ దారుణమైన క్రౌర్యం ఎందుకు అందరి మనస్సులను కలవరపెట్టేసింది. చైతన్య హీనులై పోయారు. పండగనే భవంతు మనస్సుల్లోంచి తొలగిపోయింది. ఇది భారతదేశ మనుగడకే తీరని ముప్పు! ఏమిటి చెయ్యటం! మన నాయకులు ఏం చేస్తున్నారు? ఆ దురాక్రమణులు తట్టుకునే సైన్యం మనకున్నదా! అధునాతన మారణ యంత్రాలు ఉపయోగిస్తున్న కమ్యూనిస్టులైనా, మన సైన్యం తట్టుకోగలదా! మనకు కూడా అలాంటి సామగ్రి ఉన్నదా! మనమీద ప్రేమ చూపిస్తున్న రష్యావారు యిప్పుడు ఏమంటారు! మన విదేశ విధానాన్ని, భేషగా ఉందని మెచ్చుకున్న రాజ్యాలు మూగవోసు పట్టివాయి! భారతీయులుగా వుంటూ, మనం ఈ విషయ పరిస్థితుల్లో చెయ్యాలసిన కరస్త్వ మేమిటి? ఈ సామాన్య ప్రజలన్నీ అందరినీ విలసిల్లాయి! ప్రతి బృందం చిచ్చుకుంటుంది.

గతించిన చరిత్ర ఇక్కే సురదలకు వచ్చింది. నిన్న మొన్నటిదాక, దేశ స్వాతంత్ర్యం కోసం పోల్లాడి, ఆపారమైన త్యాగాలు చేసే మాతృదేశ తొరవాన్ని

నిలబెట్టుకున్నాం; స్వేచ్ఛా వాయువులు పీల్చుకుంటున్నాం. మనవాళ్ళే మనల్ని పరిపాలించి, మనకేదో ఒరగపెడతారనుకుంటే, ఆ యోగ్యత లేకపోయింది. ప్రణాళికలమీద ప్రణాళికలు వేస్తున్నారు. రూపాయి నోట్లు అచ్చుకొట్టి, దేశంమీద విరజిమ్మేశారు. అందినవాళ్ళ సుఖపడుతున్నారు. అందనివాళ్ళ బాధ పడుతున్నారు. రోజురోజుకు పన్నులు అధికమవుతున్నాయి. ధరలు పెరిగిపోతున్నాయి. ప్రభుత్వం వారిని నిలవేసి అడుగుతుంటే—ఇది సందియంగా, ఆర్థిక సమానత్వం సంపాదించటానికి మేము ఎన్నో విధాలుగా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాం. ప్రజలందరూ కూడా శక్తివంతంవలెకుండా, ఈ మహాయుద్ధంలో బలి అయిపోవాలిందే! ఇంకా యెన్నో త్యాగాలు చెయ్యాలి; ఇప్పుడే భయపడిపోతే యెట్లాగు! భావి తరవాని దృష్టిలో ఉంచుకుని, వాళ్ళ శ్రేయస్సుకోసం, ఏత్యాగం చేయటానికైనా సిద్ధపడాలి అని ఉద్బోధిస్తున్నారు. నిజం గాబోలు అనుకున్నారా కొంతమంది. ఇది మహా అన్యాయం అని ఆక్రోశించారు కొంతమంది. ఏమైనా బాధలు త్యాగాలు తప్పలేదు. కష్టాలు అంతకంటే మీదకొచ్చి పడుతున్నాయి. చేసేదేమీలేక, అన్నింటినీ తప్పని పరిగా భరిస్తూ, గుణిస్తున్నారు.

కాని, ఈనాడు వాటన్నింటికీ మించిన విషయం వచ్చిందని. స్వాతంత్ర్యాన్ని నిలబెట్టుకోవలసిన అవసరంవచ్చింది. ప్రతి భారతీయుడు నడుంకట్టి, దేశభక్తిని చాటాలసిన అవశ్యకత యేర్పడింది. ప్రజలంతా ఉద్రిక్తులయ్యారు. దేశకోసం, మేము యేమి చెయ్యటానికైనా సిద్ధంగా ఉన్నామని హాషి పెట్టారు. రక్తదానం చేస్తామంటున్నారు. ఉత్తర సరిహద్దులోకి వెళ్లి, శత్రువులను వీల్చి చెండాడుతామంటున్నారు. డబ్బు విరాళాలు యిస్తామన్నారు జాతీయ రక్షణ విధికి. ఈ ఆహ్వానం, ఈ ఆత్మార్పణం ఒకరు చెప్పితే వచ్చిందికాదు. నరనరాల్లో జీర్ణించుకుపోయిన దేశభక్తి ప్రజల్ని ఈ విధంగా ముందంజ వేయిస్తోంది.

కొంతమంది నవయువకులు, కవులు, మిత్రులు, దేశభక్తులు కలుసుకున్నారు.

‘తెల్లని కొంత ప్రహంసే హిమాలయాలకు రక్తంమంటలు అంటుకున్నాయి’ అన్నాడు ఓ యువకుడు.

‘మా నెత్తురుతో విండిన దేశం—దీవం, చివరి చుక్కనరకు జ్వలిస్తూ వుంటుందంటూ, నేనా కొండలు దద్దరిల్లుతున్నదేశ, మంచు కురుస్తున్న రాత్రి, మెన్గోవోల మెరుపుల్లో మా కన్నుల దీపాల వెలుగుతో జాబు వ్రాస్తున్నానంటూ హాషించాడు ఓ దేశభక్తుడు.

బహిరంగ సభ జరిపారు; సుల్తాన్ బజార్ నడి విభుల్లోకి వచ్చి ‘చైనానురక్షి’ దగ్గం చేశారు.

కాని హృదయంలో రగుల్కొన్న మంటలు ఇంకా ప్రజ్వరిల్లుతూనే ఉన్నాయి.

మన సైనికులు పీఠానికిగా పోరాడి తల్లి

ఒడిలోకి ఒరిగిపోతున్నారనే వార్తలు కలవరపెట్టేస్తున్నాయి. ఇప్పటికే అవిధంగా ఆత్మార్పణ చేసినవారి సంఖ్య వేలల్లోకి వచ్చేసింది. కాని శత్రు విజృంభణ తగ్గు మొహం కనిపించటంలేదు. ప్రజలంతా నిస్సహాయులై ఉద్రిక్తులయిపోతున్నారు.

ఏమి చెయ్యటానికైనా తయారని తమ సంసిద్ధత తెలియపరుస్తున్నారు. వివిధ పార్టీలవారు, వర్గులు, వాణిజ్య ప్రముఖులు, కార్మికులు, కర్షకులు, కళాకారులు—అందరూకూడా ఒక్కమొడిగ ఈ దుర్మార్గాన్ని ఎదుర్కొంటూనే సిద్ధంగా ఉన్నారు. అయితే అనాడు దేశప్రజల్ని ఉగ్రరాజులగాంచిన గాంధీజీ వాయుత్వంలోంటి నాయకత్వం ఈనాడే? కాని ప్రభుత్వం మన చేతుల్లోనే ఉంది. మనదేశానికి ఏది మంచో చక్కగా ఆలోచించి చెయ్యవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వాధిపతులమీద ఉండవలసి నిర్వివాదాంశం ఏళ్ళ తరబడిగా మనదేశాన్ని ఆక్రమించుకుందామనే శత్రువు దురుద్దేశాన్ని మన వాయుకులు గుర్తించలేకపోవటం దురదృష్టకరం! ఇది పరిపాలనాదృఢత అనిపించుకోదు. దేశాన్ని నమర్తవంతంగా పరిపాలించలేదంటానికి యిదొక విధమైనం. ప్రతిదేశ ఆంతరంగిక వ్యవహారాల్లోనూ అవసరమున్నా, అవసరం లేకపోయినా, సలహాలు యిస్తూ, శత్రువులను చేసుకున్నాం. మనకు సహాయం చేస్తామన్న దేశాలను వద్దని కసరికొట్టాం. మాతో అతిశయమైన శక్తి వకటిఉంది; మీ అందరి దేశాలకు వ్యతిరేకంగా, మా విదేశవిధానాన్ని రూపొందిస్తామని వగర్జంగా చెప్పుకున్నాం. టిబెట్టును చేతులా పోగొట్టుకున్నాం. నేపాల్ తో విరోధం తెచ్చుకున్నాం. ఇవన్నీ ప్రభుత్వాధిపతులు ఈ పదిహేనేళ్ళనుంచి సాధించిన సునకార్యాలతో కొద్దిమాత్రమే!

ఇప్పుడు గతించిన విషయాలను విమర్శిస్తూ కాలయాచన చేస్తే ప్రయోజనంలేదు. మన దృక్పథంతో పూర్తి మార్పు రావాలి! మన విదేశ విధానాన్ని పరిస్థితులకు అనుగుణంగా మలుచుకోవాలి. మన వాయుకుల దృష్టి యితర దేశాలమీదనుంచి మరలి మన దేశ భవిష్యత్తుపై వున్న మరలాది. కమ్యూనిస్టులైనా సైన్యం తీవ్రంగా ప్రతిఘటించి, అంతిమ విజయం మనదేనని కార్యరూపణ చూపట్లాల్సి. ప్రజలలో, ఈ విషయాన్ని గురించిన పూర్తి విశ్వాసాన్ని వెలకొల్పాలి. దేశభక్తి ప్రబోధితులై, ఉద్రిక్తులయిఉన్న ఈ ప్రజలకు ఈ ప్రభుత్వ విధానాలట్లు విశ్వాసం లేకపోతే, మరింత ప్రమాదం. ఇంకా వారు చచ్చుకు రాకమునుపే, తగిన ఆయుధాలను ఇచ్చి, సైనికులకు మరింత ఆత్మ విశ్వాసం కలుగచెయ్యాలి. ఇంత ప్రమాద పరిస్థితుల్లో కూడా, తక్షణం మన దేశానికి యేదీ మంచో నిర్ణయించుకోలేకపోతే, ప్రజలే తగిన గుణవంతం చెప్పగలరు.

జరిగిన కథ

నిమగ్నగర్వంతో శృంగారమంజరి
రెండు కుమార్తె హేమసుందరిని అర్ధ
రాత్రి కలుసుకొనివచ్చి రంగనాయకుడు,
కావలివారిని గాయపరిచిపోతాడు.
మాణిక్యవల్లి హేమసుందరి రంగనాయకుల
రహస్యం హేమసుందరిని వలచిన తన
ప్రియుడు తిరుమలరెడ్డికి చెబుతుంది. రంగ
నాయకుడు, హేమసుందరికోసం ఆలయ
గోపురంమీదకిపోయి రెడ్డి పంపిన సింహా
చులన్ని ఎదుర్కొని బలమైన గాగూలతో
ఇంటికి చేరుకుంటాడు. తిరుమలరెడ్డి
ద్రోహం తెలుసుకున్న మాణిక్యవల్లి
హేమసుందరి రంగనాయకులు కలుసు
కునే విర్రాటు చేస్తుంది. నాంచారమ్మ
సామంతో రంగనాయకుడు హేమ
సుందరిని కలుసుకుంటాడు. తిరుమలరెడ్డి
ఇంటో దొంగతనం జరుగుతుంది. రంగ
నాయకుడు, హేమసుందరి శ్రీరంగం
పూరిపోతారు. హేమసుందరి కన్యకాదని
రంగనాయకుడు తెలుసుకుంటాడు. తనని
గాయపరచవచ్చిన సింహాచులన్ని చంపి
వేస్తాడు. వికాలశత్రుల మొక్కుచెల్లించి
వస్తుండగా హేమసుందరి రంగనాయకు
లకు రామానుజ యతీంద్రుల దర్శనం
కలిగి గాఢాభిమానంగా మారి అంతే హను
లకు అమాయకే తెలుసుంది. యతీంద్రుని
దయవల్ల రంగనాయకునికి వికాలశత్రు
దర్శనం కలుగుతుంది. రంగనాయకునిలో
మార్పు గమనించిన హేమసుందరి
రామానుజులకు సందర్శిస్తుంది.

24

రంగనాయకుడు రామానుజ మత ప్రాంగణంలో
అడుగుపెట్టిననాడే అతనినిగూర్చి పుకారు లోకటి
రెండు బయలుదేరాయి. క్రమక్రమంగా అతని
యెడల ఆచార్యుని వాత్సల్య భృష్టి అతిశయించిన
కొద్ది అవి మరింతగా విజృంభించాయి. రంగనాయ
కుని భుజంమీద అలన్కగా ఆనుకొని రామానుజ
దెంతో ఆత్మీయతతో ప్రసంగిస్తూ శ్రీరంగేశుని
సందర్శనంకోసం బయలుదేరడం మొట్టమొదట
మత బ్రహ్మచారులలో కొందరి కెంతో విద్వేషంగా
కనబడింది. అయితే ప్రముఖులయిన అంతేవాసు
లెవ్వరు దానికంతగా ఆశ్చర్యపడలేదు. ఆశ్రయించిన
అనుచరుల యెడల రామానుజుని అపూర్వాదరణ
భోరలు లింతకుమునుపు వారెన్నో మారులు తామై
ప్రయంగా పరిశీలించారు. అందుచేత మరికొన్నిళ్ళ
వరకు కేవలం తటస్థదృష్టితో తను కేమి పట్ట
వట్టు మాట్లాడకూరుకొన్నారు. కాని క్రమక్రమంగా
రంగనాయకుని యెడల రామానుజుని వాత్సల్య
వైఖరి బాగా మిలిమీరిన పిమ్మట వారిలో వారి
47 వ పేజీ చూడండి

మరొక సేతువులు
మీ గణానుభవ కథలు

హరివంశము

హరివంశము

ఉజ్జయినీపర్వం-5

మహాకాళవాధుని ఆరాధించి రాజదంపతులు ఇంటికి వచ్చుచేతులు పెద్దయు ప్రార్థించిరి నది. మహారాజవంశుని, మహారాణికిని ఆరాధి ముఖముగా నిర్దేశ పట్టలేదు. వారు ఆలోచనాధీను లయివారు. ఆచార్య పాండిమితో గూడ రామ కృష్ణులును, ఇతర యాదవ కుమారులును వచ్చు చున్నారు. వారనిన తమ దిద్దలకు వదులులేదు. ఈ పదకవేళ్ళు ఎట్లు పరిణమించును? మరియు ఈ విందుడును, ఈ అనువిందుడును ఇప్పుడే వారిని అమర్యుడ చేయుచో నేమి చేయువలయును! అవమానించుచో నేమి చేయువలయును! మహా రాజులకు తాను చేయుచున్న ఈ ప్రయత్న మిట్లుల వ్యర్థమగునేమో యన్న భ్రమ లోపల గట్టిగా నున్నది. ఆ రాత్రి యంతయు నాయన దానిని గూర్చియే తలపోసెను. మహారాణి యాలోచనములు వేరు. ఆమె తన కుమార్తె మిత్ర విందను గురించియే ఆలోచించెను. ఈ దిద్ద తన మేనల్లునియందు చేయుచున్న ప్రేమ తన పుత్రు లెరుగుదురో యని ఆలోచించెను. ఇప్పుడు మిత్రవింద ఏమి చేయుచుండును. పిల్లదాని మందర ములు తన మేందరములకు కొంచె మావలగా ముప్పది. వృద్ధనారి పరిరక్షణలో ఆమె ముఖముగా నిర్దించి యుండును. ఆ ఆలోచనము రాగా ఆమెకు నవ్వు వచ్చెను. తనలో తాను నవ్వుకొనెను. వామాక్షియు, మిత్రవిందయు శ్రీ కృష్ణుని గురించి మాట్లాడుకొనుచుండురు. పోయి పిల్లను చూచి వత్సనా అనుకొన్నది రాజాధిదేవ. మరల మనస్సును కట్టుకొన్నది. ఆమె ఆలోచనము లెప్పుడు విందను విందుల గురించి పోగవది. ఈ రెండు దినములుగా వారు తనకు కన్పించలేదు. మహారాజవంశ కన్పించి వారు గనుకనా! ఎప్పుడు వచ్చుచున్నారో, ఎప్పుడు పోవుచున్నారో? మహారాజ గూడ వారిని గురించి తనకేమియు చెప్పలేలేదు. తన ఇంటికిని ఈ స్థితిని తలంచుకొని, ఉప్పురని యామె మహా కాళవాధుని స్మరించినది. ఆకాళములోని బహుళ నవమివంటి సంక్రమకు గవాక్షముల మండి వరకు తిప్పి తలమీది సంక్రమంక వలె వెల్గొందినాడు. తెల్లవారి రోహిణిలో కూడిన అష్టమి. విశ్వస్థులైన సూర్యుడేపుని కాంతి జాలముల చివళ్లలోని

ఎర్రని లేతదనము వంతను తనయం దిముచ్చు కొని ఉపస్థు తూర్పు దిగ్విత్తంతో ఆ తెల్లవారి వెన్నరించినది. అంతవరకును మందేహాలనేడ రాక్ష సుల శరీరముల కాంతులను పోసి చీకటు లా కాంతుల చేత గ్రసించబడినవి. అదినుభ్యమైన విష్ణువు సోమకుని సంహరించి ఉపస్థుకములతోడి వేదము లను రక్షించిన సంతోషముతో మధుర మహోట్స వాసముతో విసించినట్లు, మందర పర్వతము యొక్క ఒరిపీదలనల పుట్టిన వేడిమికి తాళుకొన లేక పాలముద్రము నలసల కాగి అదికూర్మము యొక్క వెన్ను భాగమును ఎర్రవడిన తన నురు గులతో ముంచి ఎత్తినట్లు, రక్షి హిరణ్మయ నిర్మ ధనవేదా సంతానిత రక్షరా తరంగ సందోహ సమా చ్ఛాదిత అది పరానా దంప్రేక్ష్యగ్ధృత వసుంధరా మందర మందహాస నమిర్జిత కవోష్ణ ప్రదా మృదానీ మధురాంబంగములు విస్ఫురేగినట్లు, స్వస్ం హౌతకాల ఆవిర్భావ వేదయందు హిరణ్యకశిపు మందిర స్తంభము పెడేతున విరిగి మహామ్మృత అంగీక రించిన కపట స్వహరివేష శిరఃకాంతిచ్ఛటా నలూ జాలములు ప్రార్థన వందయ్యాంతువుల పోసినట్లు, బలి వలల కోభన ప్రతిఫలంబులుగై న వామ ముడు త్రివిక్రమస్ఫూర్తితో భూర్భువస్సువర్ణక ముల నాకమించినవేళ బింబఫలములను పోసి ఆయన ఊర్ధ్వదరోష్ణముల కాంతులు గుత్తు గుత్తులై అంతరిక్ష పూర్వార్థ దిక్పాదుంగము లలో మంత్రేహువులు పూసినట్లు, వికవింశతి వారములు దుష్ట క్షేత్రకంఠవాళములను గండ్ర గొడ్డలితో కుద్దాలించి ఆ రక్షములచేత తడిసి ముప్పుందుమైన తన కుతూరుము శమంతక వంచక ములో కడిగి వదునుట్టుగా కృష్ణలయోని కాంతు లను దిక్పరించుచు పుట్టిన విష్ణుకల రవ్వలు బంధూకపుష్ప మర్గాదములై అబద్ధమారాగవ్య ముగ ఉదయ వర్ణత సానదేశములయందు ఆరక్త దాతు కాంతి మచ్ఛటా సుందరములై వ్యాపించి నట్లు, నీతా ప్రథమ సందర్శనవేళా మహా ద్విగ్ధ శ్రీరామసంక్ర వృద్ధయంతర పరిస్పందిత కవోష్ణ రక్షరాధా ప్రవాహములు మధుర ప్రదా సంతోష్ట బంధుర మందహాస సుందరములై వినిర్మల వీరాకాశమును పోసి ఆయన శరీరమునం దెర్రని కాంతులై తజ్జలహిత వ్యాపకము లైనట్లు ఆ అష్టమివంటి యువస్థ సుందరమై

వేదమువలె అర్థవంతమై, పరమేష్ఠి ప్రథమ స్పష్టవలె మనోహరమై, సర్వ లోకములకు సుఖమై ప్రకాశించినది. అప్పుడ సంతానకమై నిశ్చ రించినది. శ్రీ కృష్ణునితోడి రథసారథ్యమున జగిష సేంచుకొని పీఠ్యకకుంటు పాచ్చిన రోష ముతో వస్త్ర పర్ణకములు సుందరములు నై న హయములను పూర్ణిన నూర్మని రథమును తొంద రించినట్లువ్వాడు, ఉపస్థు తెల్ల పొయినది. ఉతికి చలవచేసిన వెంగని పాత వస్త్రమువలె కొంతకు తెల్లబడినది. మహారాజ నిత్యాగ్నిహోత్రు. అగ్ని గృహములో ఆయనచేత అర్చింపబడిన జాతవేదుడు ఏడు జిహ్వలతో ప్రదక్షిణ జ్వాలారమ్యముగా వెల్గొందినాడు. రాజాధిదేవి ఆ కాంతులలో చశి మ్మనోతోడి అరుంధతి వలె ప్రకాశించినది. రాత్రి నిద్రలేమి ఆమె కన్నుల వంకజమిత్రుని కాంతు లకు తాళక ముకుళితములైన ఎర్ర కల్పపూవుల రేకులవలె అర్ధనిసీలితములై యున్నవి. క్షేత్ర యోచిత నిత్య వైమితిక వైదిక కర్మలను నవరూపితుడై జయభైసుడు ముగించినాడు. మంత్రులును, దండవాధులును, బంధువులును, పురప్రముఖులును వచ్చి రాజయొక్క యాగవనము కొరకు వేదియున్నారు. రథములు సిద్ధము చేయ బడి యున్నవి. మహారాజ భార్యార్ధియుడై రాగా, సర్వ ప్రకృతిజనమును జయజయ ధ్వాన ములు చేసినారు. మహారాజ అచ్చట సందరను చూచినాడు. ఆ చూపులతోడి కన్నులను రాజాధిదేవి కన్నులయందు లగ్నము చేసినాడు. కన్నులలో ప్రశ్న యున్నది. ఆమె కా ప్రశ్న యర్థమై నది. విందానునిందులు ఇంకను రాలేదు. వారు రారు. తండ్రిని ప్రతి పిన్న విషయమునను కిక్కిరించుట వారికి నైజమై పోయినది. ఆమె ఉన్న రను కొన్నది. మహారాజ మందహాసము చేసినాడు. మహా కాళవాధుని దేహాలను శిథిలముల యందలి బంగారు కుంభములు నూర్చుడేపుని ఉదయకిరణ మందహాస ములలో పరమాశిషిని ఘూడవ కంటి కనీపికలను పోలి ప్రకాశించినది. ఆ దర్శనము మహారాజవంశు కిందితేదుఃఖముకు కల్పించినది. మహారాణి మహాకాళ నాధావధము దిక్కునకై చేతులెత్తి నవస్థు రించినది. అమ్మవారి మనస్సులో స్మరించినది. (నవ్వం)

శ్రీవారితో చెప్పకూడనిదేమిటి?

కన్నెకంటి హర్షణిదేవి

శ్రీవారితో కూడా చెప్పకూడని రహస్యాలంటూ శ్రీమతికి ఉంటాయా? అవని అలా ఉండకచ్చా? అట్లా ఉండటం తప్పకాదా? కాదు... ఎందుకంటే కొన్ని విషయాలు శ్రీవారికి తెలియకపోతే వద్దంటే సరికదా జీవితంలో అవిషయం తెలిసినందువలన తుపాసులు చెలరేగవచ్చు. అగ్ని రథాలు ఒడ్డలవచ్చు. ఎందుకంటే స్త్రీ పురుష మనస్తత్వాలలో చాలా భేదముంది. అన్యైత్యంగా సంసారం గడవటానికి కొన్ని విషయాలను గొప్పగా ఉంచాల్సిందే... అలాకాక వారికి, వాకు మధ్య రహస్యాలేమిటి? అని మీరు విస్మయించి అన్నీ వారితో చెప్పారా? అందులో వారికి బాధలు తెలిగించే ఉంటే ఆ బాధను వారు జీవితాంతం మరచిపోలేరు. ఒకటి ఆలోచించండి. మీ భర్త మీ వివాహానికి పూర్వము ఒక అమ్మాయిని వివాహం చేసుకోవాలని మనసు వదలరనుకొండి. విధి అనుకూలించక వారికి వివాహం కాక, మిమ్ములను చేసుకొన్నా రనుకొండి.. నిజంగా మిమ్ములను ఎంతగానో ప్రేమింపవచ్చారు మీవారు.. ఈ విషయం మీకు తెలియకపోతేనే మంచిది. తెలిసినదా! మీవారు ఏ కనిపించా మీకు అనుమానమే! మీవారు ఇంకా ఆ అమ్మాయిని మరచిపోలేదని మీరు అనుకుంటారు. మీ మనసులోనే వ్యధ వదుతుంది. చూశారా! ఈ విషయం మీకు తెలియవలసిన వద్దంటే మాత్రం సరిగదా, తెలిసినందువలన వద్దవచ్చారు. ఇలాగే కొన్ని విషయాలుంటవి.

మీరు అందంగా ఉండటం, అనుకూలంగా ఉండటమే ముఖ్యంకాదు. సమయానుకూలం నరిగి మోట్లాడటం, మెలగటం చాలా అవసరం. వారిని మీరు ఏమైనా ఆడగాలనుకున్నా, లేక వారికి ఏ విషయమైనా చెప్పాలనుకున్నా వారి మనస్సును తెలుసుకోవటం చాలా అవసరం.. అలా చేయకపోతే మన కోరికలు వెరవేరూసరికదా తిరుగు చీవాట్లు కూడా పొందవలసి వస్తుంది.. మీరు సుఖవివారు కావచ్చు. మీ కోర్కె సమీపమువచ్చేసరికి కావచ్చు. మీ భర్త ఉత్తములే కావచ్చు. కాని అనందరథ సంభాషణ వారితో అజాణమే కలిగిందవచ్చు.. అందు కని వారితో మాట్లాడేముందు ఆలోచన, నిదానం ఎంతో అవసరం. ఇది వారికి సంతోషాన్ని కలిగింపటమే కాకుండా, మీపై ప్రేమను, పాపకూరింప అధికతరంచేసే అవకాశంకూడా ఉంటుంది. మిమ్ములను మెచ్చుకొని అధినందిస్తే కాని మీరెవరు కోరు. కాని సమయాన్ని గుర్తెత్తక మీరు ఎంతో ప్రేమతో అనందంతో చెప్పిన విషయమే వారికి నిరాశ కలిగింది బాధపెట్టుంది. ఇలాంటి విషయాలకు కంటి అందరికీ ఉన్నవదా. అనూయకుండా కనువి

తప్పకూడా మనం ఇళ్ల అనుభవించాల్సివస్తుంది.. ఆ ఇళ్లనుండి తప్పించుకోలేము. ఎందుకంటే తెలిసి చేసినా, తెలియక చేసినా వేరము వేరమే. తెలిసిగా మెలగి ఈ కనిపించు బాధనుండి మనం తప్పించుకోవచ్చు. ఇదివివారాలేకాని అనివారాలుకావు. మీ శ్రీవారు ఆసీనులో ఉద్వేగాగా ఉన్నారనుకొండి. వారు చగిల్లా ఆసీనులో పనిచేసి అలసి పోయి ప్రానికి ఇంటికి వస్తారు. కొద్దికాలాని శ్రీతం వారు ఏ వాతావరణంనుండి వచ్చారో మీకు తెలియదు. ఆసీనులో పై ఆసీనులే అవమానించబడినారో.. లేక అధినందించబడినారో.. అప్పుడు మీకు రిబ్బను తెచ్చుని చెబుదామనే ఆలోచన వచ్చింది. వారు తాగిన "ఏమండి! ఒక వైలాన్ రిబ్బను తేవాలండి" అని అన్నారనుకొండి.. వారు ఆసీనులో అవమానించబడినారా "అ.. నీ ముఖానికి అదొకటే తక్కువ ఇవ్వదు.. గుడ్డపేలిక కట్టుకో" అని వినుగుగా వినురుగా అంటారు.. అలా అంటే మీ మనసు ఎంత బాధపడుతుంది చెప్పండి.. మీ వధ సంతో విషాదమేమోతూ అంతుకొని హాసం మాసి పోతుంది.. ముఖంమాడిపోతుంది.. అలాకాక అధినంది నలు పొంది వచ్చారనుకొండి. అప్పుడు "ఆ చెధవ నైలాన్ రిబ్బనేమిటి. అప్పు నీవు జడకుప్పలు అడిగి ఉండాలింది?" చీసేలే.. ఆలానే తెస్తాను" అని అంటారు చిరునవ్వులు విరిచిస్తూ. చూశారా! మీకు వారి ముఖమే అర్థం చేసుకోక పోవడమవలన ఒక భాషనే పోగొట్టుకున్నాడు. అలా మనం సమయానుకూలము అకళంపు చేసికొంటే అపొంపియ సరిస్థితులనుండి తప్పించుకోవే జీవితాన్ని సంతోషాన్ని సుఖముయం చేసుకోవచ్చు.. పొందగలిగితామంటే ఎక్కువ సుఖాన్ని, సంతోషాన్ని పొందవచ్చు. మీ గృహాన్ని వ్యర్థమేగా చేసికోవచ్చు. అందుకు అవసరమయ్యే కొన్ని విషయాలను ఇక్కడ పొందుపరుస్తున్నాను?

ఎప్పుడైనా కాని మీ శ్రీవారితో మీ వివాహానికి పూర్వము మీకు వచ్చిన వందలధారలను గురించి కాని, మిమ్ములను వివాహం చేసుకోవాలని కోరుకున్నారని గురించి చెప్పటంకాని, వారి గుణగణాలను పొగడటంకాని చేయకండి. అలా చేసే వెంటనే మీవారు "అలా అంటే అజాణమే వివాహం చేసుకోవాలా?" అని అంటారు.. అలా అప్పుడు వారి హృదయమేకాక, మీ హృదయంకూడా బాధ పడుతుంది.

నిజంగా మా అమ్మ సిద్ధి అని అనటంలేదు." అని అంటారు.. అప్పుడు మీ సరిస్థితి? సందిగ్ధంలో పడుతుంది.. అందుకని "అ.. అనూయకురాలు.. వృద్ధాప్యంలో ఒంటరిగా ఉంటోంది. ఆమెకు మనం ఇంకా చేయాలండి" అని అన్నారా మీ భర్త సానుభూతిని ఎంతో సులభంగా పొందుతారు.

"చూశారా..." "ధరానా అవిడ ఎంత బాధ పడుతుంది" అని వారితో అనకండి. అలా అన్నందు వలన ఆమె భర్తను ఆక్షేపించిన వారౌతారు. అందు వలన మీవారిద్దర్నీ మీరు చేయని నేరము చేసిన వారవుతారు.. అలాకాక "వలానా దంపతులు ఒకరి నొకరు అర్థంచేసుకోలేక పోతున్నార" అని అన్నారా.. మీరు మీవారిని అర్థంచేసుకొన్నట్లు భావించుతారు.. సంతోషిస్తారు..

"నేను అలసిపోయాను" అని వారితో ఎప్పుడూ అనకండి. వారు మీ మాటలకు సమాధానమివ్వరు.. "అ.. ఎవరి సనివారు చేసుకోవటం? తప్పేముంది" అనే "అ.. ఎవరికి, పనిచేస్తావా? నీవారికి నీవు చేస్తున్నావా" అనే అంటారు.. అలా అంటే మీ ఆత్మాభిమానం కొంత దెబ్బతింటుంది.. మీరు ఆశించిన సానుభూతివాక్యం రానందున కొంచెం బాధ పడతారు. కాని వారు ఎప్పుడైనా "....చాలా అలసి వట్టున్నావా" అని అంటే "అ.. అదేమిటిరండి... ఏదో కొద్దిగా" అని అన్నారా? బాగుంటుంది.

శ్రీవారితో మాట్లాడేటప్పుడు "అ.. వరవారేరుండి... నేను చేస్తానుగా" అనిగాని "మీరు చెయ్యారా?" అనిగాని అనకండి.. ఎందుకంటే అలా చెయ్యటం మీకు సంతోషం. అలా చేయింపుకోవటం వారికి అనందం. ఈ పైమాటలు మీ మనసులను కొంత దూరంగా తీసుకపోయి కర్తవ్యాన్ని వేరవేర్చివచ్చు.. ఇది జీవితంలో చాలా ముఖ్యం. వరిగా అర్థంచేసుకుంటే ఈ రెండే జీవితా అను వికల వైయ్యగలవు.

మీ భర్తనును అలసిపోయిందని వారితో వాదించకండి. వారికి అవసరమైనన్ని దుస్తులు లేకపోవచ్చు. అలా అడిగితే వారికి లేమిని గుర్తు చేసిన వారవుతారు... అందువలన వారు బాధపడతారు. వారి బాధనుమాత్రం మీరు సహించగలరా?

ఈలాగే మరికొన్ని: అన్నంతింటప్పుడు మాట్లాడింపటం. అర్థరాత్రి లేసి, మీకు వచ్చిన కలలను గురించి చెప్పటం పనికిరాదు.. కొందరు పొదరి మంటలు ఈ లోకము తెలియక బాధలను గురి అయ్యారు. అశుభంబారుకూడా. శ్రీవారియొక్క మనస్తత్వాన్ని బయటం తెలుసుకొని వధను కర్తవ్యం. ఇలా చేస్తే వారి జీవితాలు అమృత మవుతుంటే..

వనితావాణి, జంధ్ర సచిత్ర వార పత్రిక, 1, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు-1

సిటీలో సినిమాలు

వ్యానం జాగుంది. తనయులి తెప్పనట్లుగా పిటికి వెళ్లాలంటే కొంతమంది చాలా నెరదా వడతారు. కొత్తకొత్త సినిమాలు రిలీజ్ అయిన వెంటనే చూడవచ్చుకదా అని కాని సిటీలోనే ఉండి ప్రసాదినూ 2, 3 కూ. అ తర్వాతే తెళ్ళలేక సినిమాకిచ్చి కొంతకష్టపారు వరకే అవస్థ బాగా వివరించారు తనయులిగారు.

2. బరహ (బర్హర)

వ్యానం ఏమంత జాగుండలేదనుకొంటూ. వ్యానమే బా, బిటిందగినవైతే, వర్తారయ. కాని, సినిమాకు గురించి కూడా పనితారాకంలో వ్యానం వ్రాయుట అనేది వింతగా ఉంది. ప్రయోజనాదర్శకమైన వ్యాసాలే కాకుంటే జాగుంటుందని అంటారు.

యశో. నర్తనరి (విలూరు)

వ్యానం చదివాను. నేను చదివేటప్పుడు కూవారు వివారల్లే ఉంది. "అ టెక్నెక్స్ కొరత, అ చాద మీ టెక్నెక్స్ కాదు. ముఖగూడా ఉంది" అని అంటూ "మగవాళ్ల పిట్టకంటే అడ వాళ్ల పిట్ట, తక్కువగా ఉండటం నవీణం. ఎందుకంటే మగవాళ్ల కంటే, అడవాళ్లే తక్కువగా మూసేవాళ్లుంటారు. ఈ టెక్నెక్స్ కనం నిలబడే మ్యా రొనముంటుంది రోకలా మీకే గాకుండా మగవాళ్లకుగూడా ఉండటం కద్దు! అందుకని సినిమా విడుదలైన వారం వది రోజులైన తర్వాత వర్ణితే వాంతుకు "రెన్" తగ్గి, మనకు కావసిన టెక్నెక్స్ లభ్యంకాగలవు. అన్నారు. కాని ఈ నంబో సోదరి "బిగ్గిల్లిగారికి" వచ్చుతుందో వచ్చదో మరి!

వి. బిలాస్వరసి (బందర)

రాజకీయాలలో స్త్రీల పాత్ర

వ్యానము చదివితినీ. తనయులివి. భాయాదేవిగారిని అభినందనములు. స్త్రీకి ఉన్నటువంటి ప్రభుత్వ హక్కులు మనస్సులో పెట్టుకొని, స్త్రీలు చిల్నానే ప్రతిది ఒక పాత్రగా తక్కువగా వర్ణించారు. భాయాదేవిగారిని భావపాదములు.

కోకాం (తమి)

వ్యానంలో స్త్రీల పాత్రకుంటే భాయాదేవిగారు తక్కువగా వర్ణించారు. తమి నిర్మలాగారు చేశాన, ప్రజాసేవనీ రాజకీయాలు అంటారని నిశ్చయించారు. కాని అది పరిణామమే కాక భావప్రాయం. ఈ కాలంలో రాజకీయాలలో నంబంధంలేని వాళ్ళుకూ. రాజకీయాలలో ప్రవేశించగానే చేశానవారూ పిట్ట నడుస్తూనే అంటారా? ఈ కాలంలోని నిజమైన రేఖాత్మకమైన వేళ్ళును తెక్కించవచ్చు. నలుగురికి చదువు చెప్పడంవంటి మొదలైన వాటిని చేశాన అని అంటారే కాని, రాజకీయాలని తెచ్చుకుందా? ప్రజాసేవ చేయాలంటే రాజకీయాలలో చిల్నాన అవసరంలేదు. దాని తెన్ను మార్గంలున్నాయి. రాజకీయాలకు, చేశానకు పాస్త్రమకవాంతురంఉంది.

సి. ఇందిరాదేవి, (హైదరాబాద్)

వనని నిర్మల ప్రభావతిగారి రెండవ బహుమతి పొందిన వ్యానం చాలా బాగుంది. మన స్త్రీలలో చాలా మంది రాజకీయాలంటే ఎంతో విరసనభావం చూపే డతారు. అందుకే మన భారతదేశం అన్నిదేశాల కంటే ఎంతో వెనకపడిఉన్నది. వాకుమాత్రము రాజకీయాలంటే చాలా ఘట్టము. నేను ఉపాసకుకొనే

అభిప్రాయమున్నాయు చాలా బాగా వ్రాసినారు. ఇంత మంది వ్యానం వ్రాసి, బహుమతి పొందినందుకు రచయిత్రికి నా అభినందనలు.

3. పెద్దపాన (వారాయణపురం మెట్టు)

యువతులూ ఉద్రేకాలూ

వ్యానం జాం జాగుంది. స్త్రీని స్పృహతో నిర్దుతారు పెద్దపాన విరామం క్లమసియమయినది.

నేటి సమాజానికి పరిస్థితులను అభివృద్ధిగా మంధ్రైతిలో పాత్రకుం కందించినందుకు మా కృతజ్ఞత.

ఇటు పరిస్థితులలో చిక్కుకుని స్త్రైర్థం కోర్చియి, నంబుంటో వెదుగా భావించబడి మరణించే వారు జాంతుంది కలరు. అలాంటి పరిస్థితులకు ఉక్కుకొని అత్యుత్తమం అభ్యుంకా అభికారిని మారుతిగాకు తెప్పుట గొప్పగా మున్నది. నేటి పరిస్థితులలో యువకుల వ్యాసాలే అడర్లు జీవనానికి అధార మవుతాయి. "మనకు పెద్ద రంపెట్టినా అత్యుత్తమం తెలుసుకుంది. స్త్రీ జీవితం కనుమరం నంటిది." మొదలగు చిన్న చిన్న వ్యాసాలలో గొప్ప భావాంశ మారుతిగారు తెలియజేశారు.

మారుతిగారు అప్పట్ను "యవ్వనం పాలిపాంతు నంటిది."

మూలం జీవిత దశలో అది భయంకరమయినది యువ్యన దశ. ఈ యువ్యన దశలో నయమైన నెరవర్చు కోర్కుకూడాంటుంది. యువ్యరాన్ని అంధించు యువ నగ్నంయ్యు. మూలం మున్ను గాకారయ నంటిది. ప్రశ్నరంగులకు లోబడి వ్యక్తిత్వాన్ని కోర్కు తుంది. అలాంటివారు నయమైన అదిస్తే అలా అడతారు. యువ్యనంలో ముఖా దెప్పు తప్పులు చేసినా నమూం క్లమిస్తుంది. గారెమ్మంది. కాని అది స్త్రీలకు, మున్నుకొని కాలువేయ ప్రయత్ని స్తుంది. అందుచేతనే స్త్రీలు (మనం) అత్యుత్త మారుతో అభికారి.

"ప్రేమించినవాడు నిరాకరిస్తే ఆ స్త్రీకి జరిగేది బాధలక్కంటే. కాని, ప్రేమించానని నమ్మింది, నిరాకరేస్తే నపాంతడం క్లమి, నిరాకరణవల్ల బాధలక్కంటే. నిరాకరణ వల్ల, అనమానము రెండు విరుదులాంటా పరితం మరణమే! భూగణసాత్వలకుకూడాదారిరీస్తుంది. నేటి నర్తన ప్రపంచంలో ఇలాంటి దర్శనం విచార పాతువులు." అత్యున్నతుడు నిర్లక్ష్యం చేసినా అభో గతి తప్పదు. మంచి చెయ్యి మధ్య జరిగే నంబురనే మానవ జీవితము.

"ఈ జీవితంలో ముఖ్యభాగం రెంటిలో ఏదీ నత్యంకాదు. ముఖ్యభాగాలు రెండూ వంచంబడతాయి. అవి అవ్యక్తమయ్యేటప్పుటి నవ్వడే నత్యం. బుద్ధిలో వృధయంతో వాటిని పొంది, గడిసే జీవితమే యధార్థం." మారుతిగారికి నా అభినందనములు.

మల్లాప్రసాద భూమరాం (మంబూరు)

వారత శ్రీ - స్వేచ్ఛ

"పిల్లికించురచడం" అన్నారు. మానవుడు ప్రతి దినయాన్ని పోల్చి తప్పు ఒప్పు, విజము, అబద్ధం, తక్కువ, ఎక్కువ అని తేల్చడంలోనే కించపర్చింది ఏమిఉండదు. ప్రతి మెయియాన్ని దేశ కాలాదులబట్టి అనుయించుకోవటంలోనే చూపాలి తెలివి. (నేరే ఉద్దేశంకాదు) ఒకరు ఒక పనిచేసేప్పుడు అది కొందరు మంచిగాను, కొందరికి చెడుగాను ఉంటుంది. ఒక్క మెయిం. వారి అలవాట్లు వీరు, వీరి అలవాట్లు వారు అంపరచుకోవటంవల్ల భర్తమానవ పోరాట మేర్పడి ప్రపంచ పురోగమనానికి మార్గమేర్పడు

తుంది. వారు అన్నారు "వారి అలవాట్లకుంటే మనవి గొప్పవే" అన్నారుమకుంటాను. ఈ మాటకి అరమేమిటి? "అయినా ఎవ రిద్దము వారుది" "మంచి చెడు" అని మెప్పుకోవడం తప్పులేదు. అయినా వారి అలవాట్లలో "ప్రీ వ్యతంతం" తప్పుంటారా?

(ముతి శ్రీరాములు (అజంపూడి)

"పిల్లల విషయంలో...."

శిల్పం మెయింలో విజయంవల్ల గారు రాసిన వాచా అక్షరాల విజయం. మా అక్కగారు ఒక అమె

ఉన్నది. రెండో. ఆమె రెండో అమ్మాయిని అత్తగారు పెంచినదిఅని ఆ పిల్లకు ఒక రిబ్బన్ గాని, గౌనుగాని కొనదు. తదిమూ పిల్లకు అప్పి కొంటున్నది మేల చాలాసార్లు చెప్పినాను. ఆపిల్లమాత్రం ఏ పిల్లకాదా అని. కానీ ఆ అత్తగారు కూడా అంత రెండోవడినది. అంతా ఆ పిల్లకే పెట్టానికొనవచ్చి ఆ పిల్లకే రోజునా వారి ఇంట వచ్చుకురుక్కుతూ చరుగుతుండేది. ఇప్పుడు వారు ఇప్పుటలేరురెండి

శక్తి మోవాన్ (ఆదు వారి కుమరం)

కుమారి కళ-10

బామ్మలకథ - దేవిక

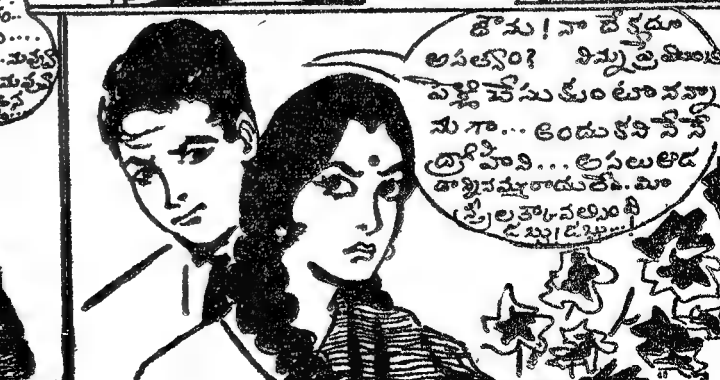
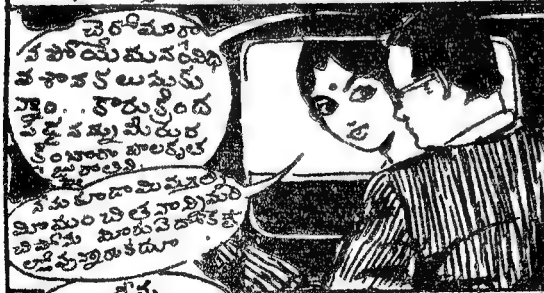
దికూతెన్ను చూడకండాకళ పరిగెడుతూ కారుక్రింద పడిపోయింది. కారునడుపుతున్నాయన సురేశ్ తన మునుపటి సుకుమారి చికిత్స చేయించాడు

కళలేచి వెళ్ళిపోదామనుకుంది. బైగా ఆ పిల్లకు ముంద పిస కు పుచ్చు న గాతెడు.

కళ అమర్చుదు సురేశ్ చేసిన సాయం క్రి థాంక్స్ చెప్పింది.

కవరాంకుకళ భూషణం గొరతు పువ్వుదని ఎవరో చెప్పారు. అత విక్రీలు మూసంపెను మూలమై పుట్టుకుంది కోసం ఒకటి బికిరి చేసింది. వేరుగాకళదగిరి నమస్కరించు.

తలనొప్పి మిమ్మల్ని క్రుంగతీస్తూంటే...

సారిడన్ నొవ్వులనుండి త్వరితముగా, నిశ్చయముగా, నిరపాయముగా స్వస్థత కలిగించును. తలనొప్పి, ఊంటినొప్పి, పంటినొప్పి, జ్వర చిహ్నములు, మామూలు అస్వస్థతలకు సారిడన్ వేసుకోండి.

పెద్దవారికి: 1 బిళ్ల. పిల్లలకు: ½ నుండి ¼ బిళ్ల వరకు.

సారిడన్ 'రోప్'

త్వరితముగా, నిరపాయముగా, నిశ్చయముగా నొప్పిని పోగొట్టును, సేదదేర్చును, నవోత్సాహము కలిగించును

ఒకే ఒక బిళ్ల చాలును
ఒక బిళ్ల తరువాత 13 నయా పైసలు

'రోప్' తయారు

ఏకైక డిస్ట్రిబ్యూటర్లు, వాల్టాస్ లిమిటెడ్

JWT-VT 3524/91

మనమూ - మనదేహస్థితి

డా॥ గాలి బాలనుందరరావు

త్రేన్పులు

దైవరం, ఆరోగ్యస్థితిలోనూ, అనారోగ్యస్థితిలోనూ ఎలా మార్పులు చెందేదీ, ఆ మార్పులకు కారణములను ఎలా పరిశీలించేదీ తెలుసుకున్నాము. కడుపు ఉబ్బరింపుకు సాధారణ కారణం, కడుపులో గాలి చేరడం.

ఉదరంలో గాలి జీరోశయంలో మాత్రమే ఉండవచ్చును, లేక ప్రేగులోనూ ఉండవచ్చును; రెండింటిలోనూ ఉండవచ్చును.

జీరోశయంలో గాలి సాధారణంగా త్రేన్పుల ద్వారా బయటికి వస్తుంది. క్రింద ఉన్న గాలి అపిన వాయువుల ద్వారా వెళ్లిపోతుంది.

జీరోశయంలో (Stomach) గాలి అనేక కారణములవల్ల చేరుతుంది. జీరోశయంలో రోహంవల్ల, ఆహారం పొందవలసిన రసాయనిక విక్రతులు పొందక, గాలి ఏర్పడవచ్చును. అప్పుడు ఆహారపదార్థములు పులిసి కొన్ని వాయువులు ఏర్పడు తవి. ఆ స్థితిని "ఫెర్మెంటేషన్" (Fermentation) అంటారు. ఈ విధంగా ఏర్పడిన గాలిలో కొంత భాగమును, జీరోశయం గోడలలో ఉన్న రక్త వాశములు అపారింకుకొంటుంది. మిగతా వాయువు త్రేన్పుల ద్వారా బయటికి పోతుంది. జీర్ణప్రక్రియలో ఏవో కొన్ని వాయువులు యేర్పడతప్పదు. అవి అపారింబడవచ్చుడూ, బహిర్గతములు కావచ్చుడూ కడుపులో గాలి అధికమవుతుంది. కొందరికి గాలి మింగి అలవాటు ఉంటుంది. ఈ వాయు గ్రహణమును "స్పోర్ఫేజీ" (Aerophagy) అంటారు. ఏకోఅంటే వాయు సేవకం అని; "స్పోర్ఫేజీ" అంటే మింగడం.

జీరోశయంలో హైడ్రోక్లోరిక్ ఏసిడ్ తక్కువగా ఉత్పత్తి అయినప్పుడు ఆహారం పరిపూర్ణంగా జీర్ణంకాకొన్ని వాయువులు ఉత్పత్తి అవు తవి. అయినా, అది పొట్టు ఉబ్బరించేటంత అధికంగా ఉండడం అరుదు. కాని, జీరోశయం అంత్రాంత మైన పైలోరిక్ భాగంలో కేన్పురు ఏర్పడినప్పుడు అక్కడ జీరోశయముల పరిగా ఉత్పత్తి కావు. అల్పామ్లస్థితి (Hypochlorhydria) ఏర్పడు తుంది. ఆహారం శీఘ్రంగా దుహింపబడకపోక, విలంబమై, పులిసి, కుక్కతుంది. అప్పుడు దుర్గంధంతో కూడిన త్రేన్పులు వస్తవి. దుర్గంధంతో కూడిన త్రేన్పులు జీరోశయంలో ఏర్పడి కేన్పురుకు ప్రారంభ లక్షణములు కావచ్చును. జీరోశయమునకూ, దుహింపమునకూ మధ్యఉండే పైలోరిక్ ద్వారమునకు దీర్ఘమయిన అటంకం ఏ విధంగా కలిగినా ఆహారం కడుపులో విలంబమై దుర్వాసనతో త్రేన్పులు రావచ్చును. కాని కేన్పురు ఏర్పడినప్పుడు త్రేన్పులు మరి అధికంగా దుర్గంధ

భూయన్ములై ఉంటవి. ప్రేగులలో దీర్ఘమైన అటంకం ఉన్నప్పుడు, ఆహార గమనానికి విరోధం కలిగి, మలం — వాసనతో కూడిన త్రేన్పులు ప్రారంభమవుతుంది. ఏ వాసన లేకుండా వచ్చే పులి త్రేన్పులు సాధారణంగా పైలోరిక్ ముందునుంచే వస్తవి. వాయుగ్రహణం (Aerophagy) కడుపులో గాలి చేరడానికి ప్రధాన కారణం. నైరికమైన అజీర్ణ రోగంలో (Nervous Dyspepsia) — దీనిని గురించి వేరే వ్యాసంలో వివరిస్తాను — గాలి మింగడం సాధారణంగా జరుగుతుంది. బిల్లా శయము (Gall Bladder) ఇన్ ఫ్లేం అయి వస్తున్నప్పుడు జీరోశయంలోనూ, దుహింపంలోనూ, పుండు ఏర్పడవచ్చుడు కూడా. గాలి మింగడం సాధారణంగా జరుగుతుంది. రోగి జీరోశయంలో ఏదో బాధను అనుభవిస్తూ, త్రేన్పులే ఆ బాధ పోటుండేమోననే భయంతో విలంబంతగా "బ్రేవ్ బ్రేవ్" మని త్రేన్పుతాడు. కాని త్రేన్పున వెంటనే మళ్ళీ గాలి మింగుతూ ఉంటాడు. నర్వోస్ నెస్ (Nervousness) అధికంగా ఉన్నవారిలో ఈ లక్షణం మరి అధికంగా ఉంటూ ఉంటుంది. విశాని క్షృణ గాలి ఉండదు. కాని, త్రేన్పులు తేచ్చుకోవాలని తేచ్చుకున్నప్పుడల్లా గాలి పోయి జీరోశయం గాలిలో నిండి ఉబ్బిపోతుంది. అప్పుడు రోగులు కడుపు చేతితో పొక్కుకుంటారు. అప్పుడు త్రేన్పు వచ్చి కొంత గాలి పోవడం, అంత గాలి మళ్ళీ రోగిని కింగడం జరుగుతుంది. ఇలా ఒక సెన్-సరీ భ్రమణం ప్రారంభమవుతుంది. అంతకంతకు త్రేన్పులు పెద్ద శబ్దంతో కూడుకుని ఉంటవి. సాధారణంగా ఇటువంటివారిలో, వాటిలో లాభజలం కూడా అధికంగా ఉంటుంది. జీరోశయంలో అల్పమైన ఉన్నప్పుడు అమ్మిస్థితి (Acidity) ఎక్కువగా ఉంటుంది. ఇటువంటివారిలో వాటిలోనూ వానికా ప్రదేశంలోనూ క్రిమిదోషం సాధారణంగా ఏర్పడుతుంది. గాలితోబాటు ఈ ఉమ్మిని వారు మింగుతారు. ఉమ్మి క్షారగుణం (Alkaline) కలది. ఈ అమ్మి క్షార ద్రవముల రసాయనిక సంయోగంతో ఇంకా గాలి అధికమవుతుంది. పరమంత్రాదే కం అత్యధికంగా ఉండే స్థితిలో ఈ వాయు గ్రహణ గుణం అత్యధికంగా ఉంటుంది. అటువంటివారు సానుభూతి అభివినకొద్దీ నిరంతరాయంగా గాలి మింగడం, బ్రేవ్ మని త్రేన్పుల గంటల తరబడి చేస్తూ ఉంటారు. కొంతమంది రోగులు ఇలా చేయడంలో ఒక రకమయిన ఆనందం పొందు తారుకూడా. విజమయిన వాయుగ్రహణ స్థితిలో త్రేన్పుకు ఏ వాసనా ఉండదు; ఏ రుచి ఉండదు. ప్రాద్దున్నే పరగడుపుతో వచ్చే త్రేన్పులు సాధారణంగా వాయుగ్రహణంవల్లనే వస్తవి. త్రేన్పులు వ్యాధి

వల్లనో, వాయుగ్రహణం వల్లనో తెలుసుకుంటానికి ఎక్కువ పరీక్ష వాల సహకరిస్తుంది. వాయువు రోగిని పోవడమూ, బయటికి రావడమూ ఎక్కువ స్క్రీన్ రో మాడవచ్చును కాని అది వైద్యులకు మాత్రమే సాధ్యమయిన పని.

వివరంలో బల్బు కట్టి, పిర్లర్ వెయినుతో అటంకం ఏర్పడవచ్చును, హైడ్రోగంలో శరీరభాగములకు పోయిన రక్తమును మళ్ళీ వెనక్కు గుంజుకునే శక్తి హృదయానికిలేక, శరీర భాగములు నంజులో నిండినప్పుడు, బ్రాంకై టెన్, ఉబ్బరిం వంటి వ్యాధులలో దగ్గుతో వాయుగ్రహణం జరిగి త్రేన్పులు ఏర్పడవచ్చును. ఇ్వరం, కల్లె, నంజు ఉన్నప్పుడు అతిశీఘ్రంగా వైద్యసహాయం పొందదగిన చికిత్స చేయించడం అవసరం.

కొన్ని పరిస్థితులలో ఈ సాఫెగన్, జీరోశయం కలిపేవోట గాలిని రోగిని పోనిచ్చి బయటికి రానివ్వని రీతిగా కొన్ని మార్పులు జరుగుతుంది. ఈ సాఫెగన్ క్రిందిభాగంలో దుస్వంకోచము (Spasm) ఏర్పడినప్పుడు సాధారణంగా ఈ స్థితి యేర్పడుతూ వుంటుంది. ఆ దుస్వంకోచము దీర్ఘకాలము ఉన్నప్పుడు అక్కడ అల్పమైన ఏర్పడుతుంది. ఈ స్థితిలో జీరోశయంలో వివరీతంగా గాలి చేరి, ప్రాణం తల్పిడిల్లి పోతుంది. కడుపులోకి రబ్బరు గొట్టం వంటి, గాలి తీసివేస్తే వెంటనే బాధ పోతుంది.

జీరోశయంలో గాలి చేరి, ఆ ఉదరాగము ఉబ్బినప్పుడు ఏవి లక్షణములు ఏర్పడతవి? ఉపించాలంటే, జీరోశయం పరిసరములలో ఉన్న ఇతర అంగములకూ దానికి ఉండే అన్యోన్య సంబంధమును దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి. ఉదరం పైభాగమునకు, రెండునైపులా ఉన్న ప్రక్కటెముకలలో ఏర్పడిన ఆర్చి ఉంది. దాని క్రింద జీరోశయం ఉంటుంది. ఈ ప్రదేశమును ఎపిగేస్ట్రిక్ ప్రదేశం (Epigastric region) అంటారు. గేస్ట్రియా అంటే జీరోశయము 'ఎపి'—అన్న ఉపసర్గకు 'జిస్ట్ర' అని అర్థము. జీరోశయం ఏ కారణంచేత ఉబ్బినా, ఈ ప్రదేశం ఉబ్బిస్తుంది. ఈ ఉబ్బింపుతో ఉదరముకు వక్రముకు మధ్య ఉన్న డయాఫ్రమ్ అనే కండరం పైకి త్రోయబడుతుంది. ఆ ఒత్తిడి దానిని అని ఉన్న ఊపిరితిత్తులకూ, హృదయానికి తాకుతుంది. అప్పుడు ఊపిరి ఆడకపోవడమూ, గుండె పట్టుకున్నట్లయి, దడదడ కొట్టుకోవడమూ ఏర్పడుతుంది. అంతకుముందే బ్రాంకై టెన్, క్షయ, నమోనియా, ఆస్థమా మొదలయిన శ్వాసకోశ వ్యాధులతో బాధ పడేవారిలోనూ, హృదయం పెద్దదై నవారిలోనూ జీరోశయంలో గాలి చేరడం మరి బాధ కలిగిస్తుంది.

43—పేజీ చూడండి

కాలేట్ వాడి నోటినించి దుష్వాసన రాకుండా పేసుకోండి రోజంతాదంతక్షయం రాకుండాకూడా కాపాడుకోండి!

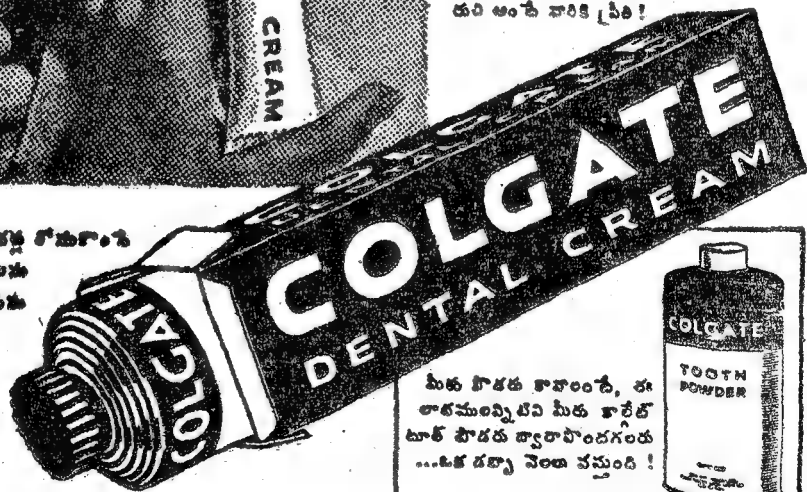
ఎందుకంటే : ఒక్క సారి తోముకొంటే
కాలేట్ వెంటర్ క్రిమ్ నోటిలో
దుష్వాసన మరియు దంతక్షయమునకు
కారణమైన మాక్ష క్రిములను 85%
వరకు తొలగించును.

కాలేట్ 10 నుండి 7 నుండి నోటి
తుర్రంబును వెంటనే అపుటించి మరియు
తొలగించు అవగానే కాలేట్ వడలితో వట్ల
తోముకొనుట వ్యాధి ఎక్కువ మందికి
ఎక్కువ దంతక్షయము అరికట్టించి, దంత
కాల్షియం లో పూర్వము ఎన్నడూ తెలియనే
యనంతటా కాస్త వదికోడనం తరిగముగా
నిరూపించబడినది!

అంతే నోటిలో పట్ల పోసుకొని
పుక్కిరించుట ఇందు. తోలనము అయిన
వెంటనే ప్రపంచవృత్తులందా కాలేట్తో వట్ల
తోముకొండి. ఇది చురుకైన మరియు వట్ల
తుర్రం తగవడముగా ఉంటే నడుంబోనికీ
కెళ్లి నోటి చుర్రాననకు మరియు
దంతక్షయమునకు కారణమైన వట్ల
పోషున్న అహారపు దుశవంతు తీసివేస్తుంది!

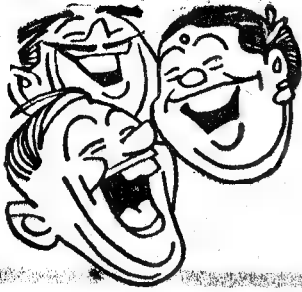
పిల్లల కాలేట్తో వట్ల తోముకొనుటకు
యిష్టపడతారు. ఎందుకంటే ఇంకేవు
ఉంటే ఇది పిచ్చుకవెంటు వంటి
దురి అంటే వారికి ప్రీతి!

- కాలేట్తో ప్రపంచవృత్తులందా వట్ల తోముకొంటే
- ✓ నోటి దుష్వాసనను పోగొట్టును
- ✓ దంతక్షయమును నిరోధించును
- ✓ వట్లను మెరుస్తూ ఉంటేలా ఉండును

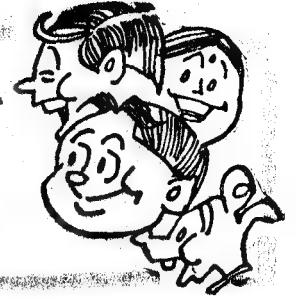

మీకు పొడక కావాలంటే, ఈ
కాలేట్ను పుట్టి మీకు కాలేట్
టూత్ పౌడరు వ్యాపారాపొందగలరు
...ఒక దబ్బా వెంట వస్తుంది!

నోరు ఎక్కువ శుభ్రముగా, తాజాగా ఉండుటకు మరియు పట్ల ఎక్కువ తెల్లగా ఉండుటకు
ప్రపంచములో ఏ యితర పట్ల తోముకొనే క్రిమ్ కన్న కాలేట్ నే ఎక్కువ మంది వాడుతున్నారు

మనసు ముగ్ధుల అడుగుల ముగ్ధుల

“నా కంప్యూటిషన్ లో నాకం, పొజిషన్”

ప్రపనితాధర పీయూషం
కరువుదీర తెగదాగిన
సర్వ సుపర్వ సార్వభౌముడు
ఆమయాల మయంలో పడి
వెలి చవులకు వెల యేమో
తొలి చనులకు ఫలమేమో
తుది ఘడియలు గడియ గీసి
తొంగిచూచు సమయంలో
తులనాత్మక పరీక్షతో, చే
తుల నాత్మ కానించుకొని
జీవన్మరణ సందేహరణ్యంలో
అణు గణనం చేస్తున్నాడు.
రంభోరువైన రంభ
దంభోలిధారి- జారిపోతున్నాడని
కాంభోజీరాగ సమా
రంభం సాగిస్తున్నది.
నకనకలాడే నాకాధిపతి
వేక నామేనికా!
మేనకా! కానమే! అంటే
మే-మే-అంటున్నది
మేకలాంటి మేనక
ముందు గతులు గానక.
ఉత్కాంతి వేళ
ఉత్కృష్టత నిచ్చే
ఉత్తమ తిలాంజలికై
తిలోత్తమ
తికమకపడుతున్నది.
విరసాల రసాల రసాపానంలో
రదాలలో చిక్కిన నారిను
దుడుగ్గా లాక్కుంటున్న
నారదుడు

“నారాయణ నారాయణ
దించండి మంచంమీద
నుంచి” అన్నాడు.
కుక్కురోకో మంటూ
ఎక్కడనుంచో ఒక
దిక్కుమాలిన కృకవాకం
వెక్కిరిస్తూ కొక్కిరిస్తున్నది.
గానమ సతి గారవాన్ని
గంగలో గలిపేసేందుకు
తాను కూసిన
తప్పుడు కోడికూత,
పరశ్రీల యావనాల
పకోడీల మేత,
పది లక్షల పళ్లతోడి
పాపపు రంపాల కోత
నే దీ ప్రస్థానానికి
వాయిదీసిన
భజంశ్రీల మోత!
రుజనెరుగని మారాజుల
జాలుంలో
గాజులు తోడిగించుకున్న
రోజులు
జాలు నులిపి పరిగెత్తేవా
జాలవలె బిలబిలమని
చూపు కందకుండా నే
చూళికలై పోయినాయి.
పక్వమైన పాపానికి
ప్రతివాడూ ఫలహారమేనని
వితంతువైన
తుంటురుని
తంబూరా
వెక్కివెక్కి యేడ్చింది.
గుమ్మడపు రామకృష్ణారాయణం,
(హైదరాబాదు).

సరికొత్త పాతపాట:

[ఈ వైసం అనగా యీక్రింది పాట లేక
ఫక్కి మనకు వాఖలాదొరకని అది మానవుని
కాలంవంటి మామేమి తమాషాగా యిలా
అడుగుతూనే ఉండనదానికీ...మానవుడు
అయ్యుతా అ(న)ర్థం కనుక్కోకండా
పున్నపుడే ఈ చూపుల తూపులవాడికి గురి
అయ్యుడనదానికీ పరిశ్రలో పోలేడువాఖలా
లున్నాయి. బైగా ఇది ఇంకా ఇలాగే
జరగలడనే కోస్యానికీ ఫోకాలేడు.]
ఈ లె ఏందుకూ?
కల్లి ఏందుకూ?
అవా!...చిన్నదానిచూపు చాలనూ
అది ఎదనుగుచ్చునూ
కల్లె మెందుకూ
బల్లెమెందుకూ
అవా! కన్నెపిల్ల కొంగుచాలునూ
అది నిన్ను పట్టి లాగునూ!
విల్లు ఏందుకూ
బాణమెందుకూ
అవా!...చిన్నదాని కన్ను చాలునూ
అది గుండె దూసునూ
డబ్బు ఏందుకూ
దర్పమెందుకూ
అవా!...చిన్నదానివల్కుచాలునూ
మదికొండ ఎక్కునూ
లోకమెందుకూ
నాకమెందుకూ
అవా!...చిన్నదాని పలుకుచాలునూ
అది మత్తు ఇచ్చునూ
-పి. కృష్ణసేంద్. ★

మీరు ఎక్కడే
చాకా సెక్యూర్టీ
రండి?

విజయనగర కాలనీ.

అక్కడ శత్రుగా రని ఒకరబయిత
గారు న్నరుట మీకు తెలుసా?

ఆ తెలుగు ఆయనతో
మీకు పసే మిటి?

అపమి లేదులేండి. మూకాళి జీ
అనీ ఒక ద్రామానే స్వస్థము ఆయన
వ్రాసిన కాత్తనాటకం వేడ్డమరి
నాటికం కానం ఆయన ద్వార
కెళ్తున్నానండి

ఆయన నాకు
కాలిగురించి
మిత్రుడైతే
మేమిటి?

ఆయన మొదటలేండి. ఆయన ఒకటికీ నాబతు
కీ, మరొక నాకు కాల్పురంబుడం కూడాను ఉత్తమస్థ
మూఖనానీయేమనో అయినద్రామాప
వేయా లెంటే, విధితోక ఆయన
ద్వారకే బయలుదే రాను

మీరెప్పుడైతే శత్రుగా రని — అదేమిట... మేగా ఆయన
చూశారా? — ఇటు మీరు నాకు తెలియ
కాస్త చూచేస్తారా?

వదలితీసి నాటి ఇటు
మొంటాకూర్చాడే.

మల్లావల్లికి మాట్లాడి —
ఇప్పుడు మీరు రంగా బెప్పండి ఏమనిలించు
మల్లావల్లికి? —
శత్రుగా రుదానీండి

నేనేనయ్యా అవల్లికి —

జ రి గి న క థ

9

రామచంద్ర పురవాస్తవ్యుడు ప్రసాద రావుగారి కుమార్తె. నిర్మలకు అనంతా విశ్వరూప చూడేందుకు సహాయం కులలో పెట్టాడగా త్రోవలో కొడు చేడిపోయి ప్రయాణంపూర్వక భావనలను ఓ రెక్కర కంపరులలో పరిచయం విచ్చేసారు. ఆ రెక్కర భార్య దుక్కి దమ్మగారు నిర్మలకు తన అక్కగారి కుమారుడు ప్రకాశ్ తోడు, తనంతకు కేటా సారీ లోని అదీపంతులలో వివాహం జరుగుతుంది. కలిసి, కుమారులకు కూడా ప్రసాదరావుగారు వివాహం చేస్తారు. కొండటికం ధరించలేని కుమారుడు ధర్మ అనుకుంటే ప్రసాద రావుగారు ఇంటికి తీసుకువస్తారు. ప్రకాశ్ కు మనస్థిరతం తప్పగా బొంబాయి వచ్చి ఆస్పత్రిలో చేరుతారు. రాజారావుగారు తమ కార్యకారితీ వచ్చి ఉండేదన్న విషయాన్ని తెలిపారు. ధర్మ వ్యసనాలకు లోనయ్యాడని విని కుమారు ఆర్మకాత్మకు పూజనంపెట్టండి. ఈ సంగతి విన్న కుమార్తెరావు అన్నకు ఇంటినుంచి వెళ్ళిపోయి, భార్యదగ్గరకు బయల్దేరారు.

త్రవ జ్యోతిషం రూపంలో కూతుర్ని రాజారావుగారి చూచి ఆశ్చర్యపడింది డాక్టర్ కొంత. ఆమెకు నమస్కరిస్తూనే వచ్చిన వని చెప్పాడు: "నిర్మల రోజురోజుకీ అవరో అయిపోతోంది. పరిగా లోంచెయ్యదు. వినుకు, కేవల, యెక్కువై పోతున్నాయి. ఎవరితో మాట్లాడదు. పాపలోపూడ యెక్కువ మాట్లాడి ఆడదలు. అలా అరోచిస్తూ గంటలు గంటలు కూచుంటుంది. ఆమెను మార్చే భారం మీదే. ఈ పరిస్థితినుంచి తప్పించే శక్తి మీ కుండుని వాద్యం నమ్మకం."

దూరంగాఉన్న పేషంట్లైపు మామూ అంది అమె: "నిర్మలతో మాట్లాడాలని యెప్పటినుంచో అనుకుంటున్నాను. పరే.... ప్రయత్నిస్తాను. రేపు అదివారం జరిగి వాకు పనిలేదు. నిర్మలను గండి పేటకు తీసుకువెడతాను."

"మీదే భారం. నిర్మలమ్మ దుఃఖపడింది. ఆమెకు నింతోషంలేదు. కానీ జీవనం మాలాగున వైవిధ్య జీవితం గడవగలిగితే మా కెంతో తృప్తిగా ఉంటుంది....."

"అలాగే .... ప్రయత్నిస్తాను .... నిర్మల మామూలుగా ఉండాలనే వాకోర్కెకూడ" అంది.

రాజారావుగారు మొదటిగా అడుగులేసుకుంటూ వెళ్ళిపోయారు.

నిర్మలతో మరునటిరోజు గండిపేట చేరేసరికి వారెరు (ప్రార్థి) క్రింది. తువ్వనంతో ఉన్న

మారుకు రుచి (వ్రావాన్ని) చూపుతున్నాడు. ఐదునవనాం ధాటి తీక్షణంగాఉన్నా, యెంతో తీక్షణతమాత్రం తగ్గ లేదు.

బృందావన్ ను గుర్తుజేసే అక్కడి చిన్న పూదోటలు, అవీటి అల్లరిని అంతకట్టే అందమైన కొండలు, వారి వాహనాన్నిన్న కెరటాలు, ప్రవృత్తి జేస్తున్న గండిలిలోగూడ యేదో గంభీరమైన ప్రకారం; వింత పరిమళంతో మందమారుతం వారి వాహనంగా అలింగనం చేసుకుంటే యిద్దరూ కాంటన్ వెనుకైపు తెచ్చి బండల మీద కూచున్నారు.

ఇల్లు వదిలింది మొదలు యిప్పటివరకు యెప్పుడూ నోరు విప్పలేదు. ఈ సందర్భానికివారో తమ విశ్వరూప భావాలకుగానీ, దుఃఖానికిగానీ, హేయ పాపభావాలకు గానీ తావులేదు. ఈ ప్రకారం నాన్పించాలి; రుచిపరిత గ్రోలాలి; మల్లెక్కి మైమరచి పోయిగా యిల్లు తెలిసి.....కానీ.....డాక్టర్ కొంతకు కొంతలేదు!

"నిర్మలా! యెంతో పోయిగా ఉంది కదమ్మా!" అంది ఆ చిక్కబాల్లి ఛేదినూ.

"అవును. చాలా వాపుంది కానీ.... డాక్టర్.... ఈ ప్రదేశం ఒకప్పుడు నాకు ఆస్థియంగా అంత్యంత ప్రేయమై యుండేది. ఇక్కడికి తరచుగా వచ్చే వాళ్ళం. ఆ అనుబంధాలకు, ఆస్థియంతగా నం బంధించిన వ్యవధానాన్ని సహించలేకందా ఉన్నాను." అంది నిర్మల.

కళ్ళలోంచి టుటనముని కన్నులు తెల్లని పిక్క

బడి ముద్దిడుతున్నాయి. ఆమె కళ్ళ తొడుక్కోక దిగి, పరిక్ష చేయగల్గే దైత్యం డాక్టర్ కు లేదు.

"నితో ఎన్నో ముయాల ముట్టాడని యిక్కడికి తీసుకొచ్చాను. ముప్పలా యేడుస్తూ ముకుళిత పూదయంతో వుంటే నిన్ను తీసుకొచ్చిన ఉద్దేశం వెరవేరదు. పైగా నా సమయం వృథా అయిపోతుంది. సావధానంగా విను; ॥ ఏకాగ్రత వా కవనం" అంది.

నిర్మల కన్నీరు తుడుచుకుంది. లేచి వెళ్ళి దోపిడి నీందా నిశ్చయ తీసుకుని ముఖంమీద చల్లుకుంది. ఆ చల్లని తేటని రామకు హాయిగల్గింది. కొంగుతో ముఖం తుడుచుకుని కూచుంటూ అంది:

"అవును. మీరు డాక్టర్.... కాలం యిలా వాకోనం వ్యర్థం చేస్తుంటే...."

"కాలం వ్యర్థం చేయటంలేదమ్మా నిర్మలా.... నా కాలాన్ని, నిన్నూరడించి, సత్యాన్ని నివార్చడం చేయటంతో నదినియోగదర్శకవాని...."

"చెప్పండి....ఏంటాను"

"వినటంకాదు ముఖ్యం.... అవగాహనం చేసు కుని నాకు తగిన జవాబులు చెప్పాలి"

"చెయ్యిస్తాను."

"ఎందుకీలా ఉన్నావు ?" అందామె నిర్మల ముఖంలోకి సూటిగా చూస్తూ.

నిర్మల తెల్లబోయింది. ఇదేమి ప్రశ్న— ఆమెకు దాని జవాబు తెలియదా ? క్షణం మౌనం... తర్వాత అంది:

"మీకు తెలియం దేముంది—ఎటు చూచినా, అంధకారం, నిరాశ, ఓటమి, విచారం, దుఃఖం,— అసంతృప్తి, కోపం, విసుగు; పిరికితనం, నిరర్థక మైన ఊహలు, పగటి కలలు, యింకా యెన్నో ముళ్ళు. నా శాంతివర్థంతో యెన్నో అవాంతరాలు, మనసు దిటవు చేసుకోగానే యేదో ఒక సంఘటన నాలో తుపాను రేపుతుంది. సంగీత సాధనతో అత్య శాంతి పొందుతుంటే భగవంతుడిచ్చినట్లే యిచ్చి అలా ఎందుకుచేశాడు ? ఇంటికి వెళ్తే అక్కడ కూడ అవాంతరాలేనా ?.... అంతేకాదు. నిన్న ప్రాద్దుట యెందుకీ పూదయంలో ఒక విధమైన తృప్తి అవరించింది. ఎంతో హుషారుగా, విద్రలేచి నా జీవితంలో నూతనాధ్యాయం ప్రారంభించాలని దృఢ నిశ్చయం చేసుకున్నా. అంతా కొన్నిగంటల వరకే. నా స్థిరసంకల్పాన్ని ఖండింపజేస్తూ కునుము మా ఆఖరి చెల్లి ప్రాసించి—తన భావగారి కొడుకు పోయాడని....దాని కథంతా మీకు చెప్పాను. ఆ పిల్లా డిప్పుడు ఎందుకు పోవాలి ? ఆనందమయమైన గృహస్థజీవితంలో అడుగు పెట్టగానే వారికిలా సంభించటం న్యాయమా డాక్టర్ ? తండ్రి పాడై పోయాడు; కన్నకొడుకులా ప్రేమించే పితతండ్రి, పినతల్లి ఉన్నారా—నాయనమ్మ, తాతయ్య ఉన్నారు. సుఖశాంతిలకు పుట్టినిల్లుగా ఆ గృహం విరాజిల్లు తుంటే భగవంతుడు ఇప్పుడా బిడ్డను తీసుకోవ టంలో ఉద్దేశం ఏమిటి ? వాడివల్లనే కదా తండ్రి పారిపోయాడు; పినతండ్రి పోరాడి వాడిని తన దగ్గర ఉండేలా చూశాడు ? వాడి మరణంతో ఆ వృద్ధు లెంతగా కుమిలిపోయారో ! నరే అదలా ఉంచండి .... నా కుండవలసిన సుఖం చూడం

చేశాడు. అంతటితో అగ్గే ఈ పరిస్థితి లెంత భరింపరానిదిగా ఎందుకు చేయాలి ? ఉపశమనం పొందడానికి అడుగుచేసేకొండి అడ్డుంటున్నారేనా ? నా జీవితం విస్తారమైంది. వావారు, నా బంధువులు సుఖంగా ఉంటున్నా, నాకు కావలసిన సంతోషం లభిస్తుందికదా ? భగవంతు డొకరికి ఒకవిధంగా తోటుచేస్తే మరొకరికి భరి చేస్తాడంటాడు కదా డాక్టర్—నా సందర్భంలో అది కూడ లేదు. మాలతి, అత్తయ్య, మామయ్యలను చూస్తుంటే పూదయం తరుక్కుపోతుంది. ఇంటికివెళ్తే వారి సమన్వయంతో ప్రాణం కొట్టుకుపోతుంది. అన్ని కష్టాలు ఒకరికేనా ? వాతావరణమంతా దుఃఖ మయంగా ఉంటే నాకు సంతోష మెక్కడిది ? ఎలా పిదార్పు పొందగలను ? ఎలా మర్చిపోగలను ? దుఃఖాన్నంతా పొందువర్సే వచ్చు వృష్టివాడను కుంటా దేవుడు ...."

"ఏమిటిల్లా .... అయీ ఇయీ లింగ దివరికి నిధి మీద కోపించుకుంటున్నారా ? మంచివిచ్చితా, చెడు విచ్చినా తలొగ్గటమే మన విధి .... అంతా భగవంతునిపై భారంవేసి ఈ జీవితాన్ని గడపాలి కాని ...."

"మీరు చెప్పేది కాదనను కాని దేవుడేనా పొద్దుండాలికదా డాక్టర్. నా విషయంలో ...."

"నిర్మలా, చదువుకున్నదానివి, తెలివిగలదానివి. నీ మనస్సెందుకు పెదదానిన పోతోంది. సత్యాన్ని చూడటానికే తిరస్కరిస్తున్నావెందుకు ? ఇది వాదన కాదమ్మా .... కనబడే సత్యాన్ని చూస్తూ కళ్ళ మూసుకోకూడదు ...."

"కళ్ళ మూసుకోను .... కానీ నా పూదయ వైశాల్యంకన్నా ఈ దుఃఖం ఎక్కువగా ఉంది. భరింప లేకుండా ఉన్నాను.... వాకంతా చెడు జరుగు తుంటే సహించలేకుండా ఉన్నాను." దీర్ఘంగా నిట్టూర్చింది నిర్మల.

"ఒకే ఆలోచన నీ పూదయా వ్యాక్రమించు కుంది. అది పై ఆంధ్రస్మృతో ఉండి మిగత వేటికి తావివ్వకుండా ఉంది. నీ ఆత్మ సంపాదించిన విశా సాన్ని, అమభవ జన్మత్యాన్ని సమతుల్య పరుస్తా? .... విశాల దృక్పథంతో నడిచేందుకు వెనుకాడు తున్నా వేమమ్మా ! .... ఏకంతా వెడూ జరిగిం డంటున్నావుకదా ? మంచి జరుగుతున్నా గ్రహించవే ? దాన్ని చూడలేకుండా ఉన్నా వేందుకవి ? ఒక విధంగా నీమంచి సంతోషాన్ని అందని వండుగా చేసిన భగవంతుడు కొన్ని ఫలాలు పుయంగా ఇస్తుంటే గ్రహించలేకుండా ఉన్నావు. అది నీ పూదయ దౌర్భల్యమే .... అగు .... వన్నే చెప్పని నిర్మలా .... అందరూ విన్ను ప్రేమించేవారే, మీ అత్తింటివారు, పుట్టింటివారు నీవంటే సాను భూతి చూపుతూ ఆదరించేవారు; ముద్దుల మూట చిన్నారి లత—సాని అందెం ప్రాతలు నీ పూద యంలో గానం చేయటంలేదా ? నీ భర్త అప్పుడప్పుడు తన నిజాకృతికి రావటంలేదా ? పూద యానికి పూదయం వన్నిపాతవరుస్తూ ప్రేమ పరిపూర్ణతలు తెలియవర్సే క్షణాల నీకొక దూరం కాలేదుకదా ? దీని విరిక్షణ నశంమవుతూ —34వ పేజీ చూపండి

ప్రతి రూపాలు

గో. వేంకటసుబ్బారావు

పచ్చటి పైరులు

తెల్లటి మబ్బులు

ఎఱ్ఱటి యెండలు

నల్లని కొండలు,

చల్లని పువ్వులు

ఇవి ప్రకృతి మాతకు ప్రతిరూపాలు!

చల్లని పెన్నెల

మెల్లని తేమ్మెల

మల్లెల వాసన

మెల్లని మనసులు

ఇవి ప్రకృతి మాతకు జయగీతాలు !

చుట్టల కిలకల

నింగిని మిలమిల

వాగుల జలజల

తారల మిలమిల

ఆకుల గలగల

ప్రకృతి మాతకు ప్రతిబింబాలు!

పచ్చని చెట్లు

లేత చిగుళ్ళు,

నల్లని మబ్బులు

ఎండిన మామిడి,

విచ్చిన పూవులు

గండు తుమ్మెదలు,

పచ్చని పిట్టలు

అవి ఈ ప్రకృతి మాతకు ప్రతిరూపాలే !

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక వార్షికాలు

దైవజ్ఞ పాతూరి శ్రీరామమూర్తి

16-11-1962 శుక్రవారము మొదలు
22-11-1962 గురువారము వరకు

మేషం :

(అక్టోబర్, ధరణి, కృత్తిక 1 పా.)

ఈ వారం వృత్తిలో మీ బాధ్యత పెద్దది. ధనం కొన్ని గౌరవం ముఖ్యంగా చూచుకోవలసి ఉంటుంది. మూల-చట్టంపై అధికం. వ్యవహార విషయాలలో వ్యాయం మీ వక్తంతోనే ఉన్నా, నమయంలో నలుగురూ ఆమోదించకపోవటంపై శ్రమ పెరుగుతుంది. మధ్యమధ్యలో అరోగ్యలోపం కనుపిస్తూ ఉంటుంది. కానీ, కార్యభంగం కలుగదు. చితిలో ఉన్న ధనం జాగ్రత్తగా కాపాడుకోవటం అవసరం. తగినంత కారణం లేకుండా తొందరపడి కార్యక్రమాలు పెంచుకోవద్దు. వారం ఆరంభంలో ఆదాయమునకు భంగంవస్తుంది. లేనిపోని ఆప బాదులు కూడా రాగల సమయం. మీ క్రింది ఉద్యోగులలో ప్రకారంగా పని జరిగేటట్లు చూచుకోవండి. 19, 20 తేదీలలో మంచి పేషెతులు లభిస్తాయి. విలువల వస్తువులు కొంటారు.

వృషభం :

(కృత్తిక 2, 3, 4 పా, రోహిణి, మృగశిర 1, 2 పా.)

మీ మాటకు విలువ బాగా ఉంటుంది. కానీ, మొదట్లో ధైర్యంగా ఉండలేకపోతారు. బలవంతం లో విరోధ మానవలు ఆరంభం అవుతవి. కుటుంబంలో మానసికంగా కంప్రస్, సుఖము లభిస్తవి.

గ్రహస్థితి

కర్కాటకంలో కుబ రాహువులు, తులలో శుక్రకుడు, తుల వృశ్చికాలలో మార్క బుధులు, మకరంలో శని కేతువులు, కుంభంలో గురువు, మిథున కుక సింహ కన్యలలో చంద్రుడు.

సంఘంలో ఇంతకు ముందున్నటువంటి పోటీ తొలగిపోతుంది. వృత్తిలో ఫలితం బాగా ఉంటుంది. కానీ, ఒకానొక సందర్భంలో చేతికి అందడోతున్న ఆదాయానికి అభ్యంతరం వస్తుంది. గాల్లివార్లను నమ్మి ఏ పని ఆరంభించలేకనే సమయంకాదు. పేషెతులు కొంతవరకు సమయం చేస్తారు. విలాసి వివాద కార్యక్రమాలు అంతరాయం

కలుగుతుంది. 21, 22 తేదీలలో గణప(శివ), ఆదాయం లేని బాధ్యతలు.

* * *

మిథునం :

(మృగశిర 3, 4 పా, ఆరుద్ర, పునర్వసు 1, 2, 3 పా.)

ప్రస్తుతం మీ ధైర్యాన్ని పరీక్షించే కొన్ని సంఘటనలు జరుగుతవి. కొంత నష్టాన్ని, శ్రమను సహించుకోవలసిన అవసరం కనుపిస్తుంది. క్రమ క్రమంగా వ్యతిరేక వాతావరణం తొలగి మనశ్శాంతి పొందగలుగుతారు. వృత్తి ఉద్యోగాలలో ఏ గొడవలు లేకుండా మీ వసులు మీరు చూచుకోవటానికి అవకాశం కలవస్తుంది. ఇతరులకు అప్పులు ఈయవలసిన సందర్భాలలో సాధ్యమైనంతవరకు ముందు జాగ్రత్తలో ఉండటం మంచిది. ప్రయాణాలు చేయవలసి వస్తుంది. ఎప్పుడో జరిగిన పరిపాట్లు ఈ సమయంలో మీ వసులకు ప్రతి బంధకంగా తయారు కాగల సూచనలున్నవి. ఆదాయం మామూలుగానే ఉంటుంది. 16, 17లో అకస్మాత్తుగా కలహాలు, అశ్రుర్యాన్ని కలిగించేవార్తలు.

* * *

కర్కాటకం :

(పునర్వసు 4 పా, పుష్యమి, ఆశ్లేష.)

ఎవరి కప్పుడు భయండుతూ మీ కర్మవ్యాప్తి నెరవేర్చుకోంటూ ఉంటారు. ప్రస్తుత స్థితిలో రక రకాల మనస్సులతోనూ పేషెతులు, సంప్రదింపులు అవసరమవుతవి. లభించిన అవకాశాన్ని వినియోగించుకుంటారు. మూల మంచివనంతో వదిలించుకోని అనుకూలం చేసుకుంటారు. కొరకంగా శ్రమ ఉంటుంది. కానీ, మనోధైర్యం తగ్గదు. బాధగా చేయు వ్యాపారాలపై సమయం మీ ధనం అధికంగా వినియోగించలేకనే సమయం. లాటరీ, వట్టా వంటి సాహసవృత్తులలో దిగలేకనే సమయంకాదు. కుటుంబంలో శుభకార్యాలు జరుగుతవి. 19, 20 తేదీలలో శుభవార్తలు, అకస్మాద్దనవాదం, శ్రమ.

* * *

సింహం :

(మఖ, పుబ్బ, ఉత్తర 1 పా.)

సాటివారిలో గౌరవాన్ని సంపాదిస్తుంది. ఇంతకు ముందున్నటువంటి అసంతృప్తి, ఆందోళన క్రమంగా నమసిపోతవి. ఇప్పుడే అదృష్టం పెండి చేతికి రాదు. కానీ, వృత్తి వ్యాపారాలలో వదిలించుకోకుండా రాధిమాహులు, అధికారము, గౌరవము బాగా వృద్ధి అవుతవి. సమయానుకూలంగా బుద్ధిని వినియోగించుకోంటారు. పిల్లల మూలంగా సుఖము, సంతోషము లభిస్తవి. క్రొత్తగా ఏ కార్యము తలపెట్టినా ఇతరుల అభ్యంతరము అనేది ఉండదు. అవసరాలకు మించి ఖర్చు చేయటం జరుగుతుంది. విద్యా వివాద సంబంధమైన కార్యక్రమాలలో ప్రోత్సాహము, ఫలితము బాగుంటుంది అధికారులతో మూల వట్టంపులు రాకుండా జాగ్రత్తపడటం అవసరం.

కుటుంబంలో చరిగి నిశ్చయ కార్యక్రమాలయం
శ్రద్ధవహించలేకపోతారు.

కన్య:

(ఆ త్రిగ 2, 3, 4 పా, హస్త, చిత్ర 1, 2 పా.)

అన్ని విషయాలలోను మీ మాట చలామణి అవుతుంది. కుటుంబంలో కుభ సంభవకార్యాలు జరుగుతవి. వృత్తిలో క్రొత్తవారి సంబంధము ఏర్పడగల అవకాశాలున్నవి. వ్యవహార రంగంలో వసులు తెలుపు, మీరు భౌందరవడి చేయవలసినది కూడా కనుపించదు. ఆత్మీయులవల్ల మీ మన శృంతి తోపిస్తుంది. వృత్తిలో మీ శక్తి సామర్థ్యాలు బాగుంటవి. ఓర్పుతో పనిచేయగలుగుతారు. బాహ్య విషయాలలో మీ విలువ క్రమంగా పెరుగుతుంది. పిల్లల ఆరోగ్యం తాత్కాలికంగా చెడే మాచలున్నవి. వారం రెండవభాగంలో బంధువులవద్దనుంచి అనంత ప్రసక్తికరమైన వార్తలు తెలుస్తవి. 20, 21 తేదీలలో అధిక వ్యయము, ప్రయాణ మాచలు.

మీల :

(చిత్ర 2, 4 పాదాలు, స్వారి, విశాఖ, 1, 2, 3 పాదాలు)

కార్యధారం పెరిగి మీరు శ్రమసమృద్ధులు ఉంటే విషయాల మాట్లాడేవారు మాట్లాడుతుంటారు. ధన విషయంలో తగదాలు వస్తవి. ముందుగా మీచేత పనిచేయించుకుని మోసంచేసే వసులు తెలుస్తవి. సంఘంలో పెద్దమనుష్యుల అండ లభిస్తుంది. ఇతరుల నిమిత్తం మీరు శ్రమపడటమే కాని, సోపాన వసులు సాగవు. అధికారులవలన మాటవచ్చే సూచనలున్నవి. ఆదాయం బాగుంటుంది. కుటుంబంలో మీరు తలపెట్టిన వసులు మధ్యలో హెచ్చుతగ్గులు అయ్యేటట్లు తోచినా, మొత్తంమీద పూర్తిచేయగలుగుతారు. ధనం లభిస్తుందనుకున్న సమయంలో అభ్యంతరం ఏర్పడుతుంది. బాహ్య ఆదంబరం పెరుగుతుంది. 18, 19 తేదీలలో గౌరవప్రసాద, బుధకార్య ప్రయత్నాలు.

వృత్తికం:

(విశాఖ 4-వ పాదం, అనురాధ, శ్రీధర్.)

గ్రహస్థితి వాతావరణం అనుకూలంగా ఉన్న సమయం. సంఘకార్యాలలో పీఠం వేసిన ప్లాను ప్రకారం అభ్యంతరం లేకుండా ముందుకు సాగిస్తారు. శరీర శ్రమకన్నా మానసికంగా శ్రమ అధికం. ప్రయాణ కార్యక్రమాలలో నిరుత్సాహం తోస్తుంది. కాని, చివరకు ప్రయోజనం సాధించగలుగుతారు. మీ ఆరోగ్యంకూడా సంక్లిష్టకరంగా ఉంటుంది. సాధ్యమైనంతవరకు ఎవరికీ చనువు ఈయకుండా వసులు సాగించలేకనే కాలం. ఆదాయం పెరుగుతుంది. స్వంత విషయాలలో ఇంతకు ముందున్న నిరుత్సాహము తొలగిపోతుంది, వారం రెండవ భాగంలో

బుధవారం తెలుస్తవి. 16, 17 తేదీలలో మున్నెము, బంధువులతో విరేధం.

ధనుస్సు:

(మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1 పా.)

ఈ వారం మీ శక్తికి తగినట్లు అవకాశం కూడా లభిస్తుంది. కీర్తి పెరుగుతుంది. అధికారుల వలన స్వల్పంగా ప్రయోజనం పొందగలరు. అన్ని విషయాలమీదా మీ బుద్ధి చురుకుగా ప్రాకి పోగల సమయం. తోటివారి ఆదరాభిమానాలు పొంద గలుగుతారు. ఇతరులవద్దనుంచి రావలసిన ధనం కాని, వస్తువులు కాని అవసరానికి అందక బాధపడ వలసివస్తుంది. కొన్ని ముఖ్య వ్యవహారాలలో మీ ఆలోచనలు తెలుపుకుండా వృధాగా అలస్యం చేసు కుంటారు. పిల్లల ముఖాభివృద్ధిలను గురించి శ్రద్ధ వహించవలసిన సమయం. ఉద్యోగ కార్యకలాపాలలో గౌరవముతోకూడిన అధికారము, ఆదాయము బాగుంటవి. క్రొత్త విషయాలయందు అసక్తి పెరుగుతుంది. 20, 21 తేదీలలో ప్రయాణమాచన, బుధవారాలు.

మకరం:

(ఉత్తరాషాఢ 2, 3, 4 పా, శివణం, ధన్వి 1, 2 పా)

మీరు అనుకొనేది ఒకటి, చివరకు జరిగేది మరొకటి; అర్థికంగా శ్రమ అధికం. ఒకవేళ, మరొక పనికి సంబంధం కనిపించదు. వృత్తిలో భాగస్థం వంటివారితో పేదీలు రాకుండా తొలగి ఉండటం అవసరం. గౌరవానికి పాటుపడటమే కాని, ప్రయోజనం పొందగలమనే ఆశ కనిపించదు. వృత్తిలో మీ శక్తికిమించిన వసులు చేయవలసి ఉంటుంది. అధికారులను కలుసుకొంటారు. వాకరులవల్ల కార్యానుకూలత కలుగుతుంది. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలో ఎడటివారికి కోపంచేసే అవకాశాలున్నవి. మీ ఆశ్రద్ధవల్ల ఆరోగ్యం చెడిపోతుంది. వారం తంతో విశేషంగా ధనలాభ సూచనలున్నవి.

మృగం:

(ధనివ 2, 4 పా, శిఖిరం, పూ. భాద్ర 1, 2, 3 పా.)

మీ కోర్కెలు చక్కగా ఫలించే సమయం. అధికారము, పేరు ప్రతిష్ఠలు బాగుంటవి; డబ్బుపెట్టు బడిచేసిన వ్యాపారాలు మొదలయినవి ఈ సమయంలో ఉన్నత స్థితికి వస్తవి. ప్రయాణాలు లాభకరంగా జరుగుతవి. పూటల సందర్భంలో విజ్ఞరంగా ఉండవలసిన సమయం. విలాస వివాద కార్యములకై ఇర్పలు విశేషంగా చేస్తారు. యంత్ర సంబంధమైన వ్యాపారాలలో పేదీలు, చిక్కులు రాకుండా చూచుకొనండి. పిల్లలమూలంగా ఆసం

ఈ వారము ధరలు

ఈ వారం బంగారు ధర కొద్దిగా పెరిగి సూచనలున్నవి. వెండి ధర నిలకడగా ఉంటుంది. వాస్తవం ధర మందీ అవుతుంది. ప్రతికీ గిరాకీ వస్తుంది. నూలుధర ముందుగా పెరిగి వారంతములో మందీ వస్తుంది. మావుల ధర క్రమంగా పెరుగుతూ ఉంటుంది. మావులనానెధర పెరిగి తగ్గుతుంది. మిర్చి ధర బాగా పెరిగి అవకాశాలున్నవి. వేరుశనగవన్ను ధరలో హెచ్చు తగ్గులు తరచు కనుపిస్తవి.

దం లభిస్తుంది. విద్యార్థులకు శుభప్రదమైన కాలం. బుద్ధిబలంతో ఎంతటి పనినైనా సాధించగలుగుతారు. విలువగల వస్తువులు కొనటం లేక అమ్ముట వంటి వసులు లాభదాయకంగా పూర్తి అవుతవి. 21, 22 తేదీలలో దేవాశ్రమ, ధనలాభం.

మీనం:

(పూ. భాద్ర 4 పా, ఉ. భాద్ర, రేవతి.)

ఎంత భారమైన పని ప్రారంభించినా చురుకుగా జరుగుతుంది. డబ్బుకు సంబంధించిన లెక్కలు మొదలయిన విషయాలలో జాగ్రత్తగా ఉండండి. తోటివారు. ఎంత ప్రోత్సాహపరచినా సాహస కార్యాలలో ప్రవేశించలేకపోతారు. కుటుంబంలో ఇర్పలు పెరుగగల అవకాశాలున్నవి. సమయంలో వ్యవహారాలు ఒక దారికి వస్తవి. తలవసితలంపుగా స్నేహితులను గురించి ఆసంతృప్తికరమైన వార్తలు వింటారు. సాధారణంగా మీ డబ్బు అనవసరంగా ఇర్పలయ్యే సమయం. కారణంఉన్నా, లేకయినా తరచు మానసిక ఆందోళనమూత్రం కలుగుతూ ఉంటుంది. ఇతరుల వ్యవహారాలలో మధ్యవర్తిత్వం నెరవేరవలసిన సమయం.

ఇంటిల్లిపాదికి ఆనందం కలిగించే
ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రికను తప్పక చదవండి.

కుటుంబంలో అందరి బట్టలను ఇంట్లో ఉరికిండి ... నల్లలు, రవికెలు, చీరలు, పిల్లల దుస్తులు, తువ్వెట్లు, వ్రత బట్టలు! కుటుంబంలో అందరి బట్టలనూ సర్ఫ్ తో ఉరికిండి. సర్ఫ్ యొక్క ఉరికి అధిక కత్తివల్ల మరింతగా మీ బట్టలు అమిత తెల్లగాను మరింతగాను వుంటాయి. వేరే సర్ఫ్ వాడి చూడండి! అది బట్టలను ఇంట్లో ఉరిక్కొనే అత్యుత్తమ విధానం.

సర్ఫ్ అమిత తెల్లగా ఉరుకును!

హిందుస్తాన్ లిమిటెడ్ ఉత్పత్తి.

SU. 24 X52 TEL

కథ కాని కథ

రిబ్బన మిస్టరీ:

(మొదటి బహుమతి)

మా ఇంట్లో కొన్ని మార్లు రిబ్బన్లు పోవడం జరిగినట్లు, ఈ క్రింది సంఘటన తరువాతగాని, మేమంతగా పట్టించుకోలేక. ఏదో పుస్తకం తిరిగేస్తున్న నాకు, ఏదో ఎర్రగా నా మీదనుంచి పోవడం కనిపించింది. వెంటనే పైకి చూచాను. చాలా ఆశ్చర్యం కలిగింది. ఒక పిచ్చిక ఎర్రని రిబ్బను కొనను పట్టుకుని ఎగిరి పోతోంది. కుతూహలంతో నేను దాని వెనుకే ప్రక్కగదిలోకి వెళ్లాను. చాలా కాలంగా మా నాన్నగారు పాడకుండా విడిచిపెట్టిన ఒక బాక్స్ మేకుకి తగిలించి వున్నది. దానిలో ఈ పిచ్చిక గూడు కట్టింది. ఆ గూట్లో నుండి ఎర్ర రిబ్బను వేల్చడటం చూచాను. మా నాన్నగారి ఆజ్ఞను సారం, ఆ పిచ్చిక తన పిల్లలతోనహా గూడు విడిచిపెట్టాక ఆ ఖాళీ “గూటిని” క్రిందికి దించాను. ఆ గూడులో మేము చూచిన వస్తువులు ఇవి: నాలుగు నైలాను రిబ్బన్లు, ఒక కూదిలోనున్న దారం, కొన్ని సిల్కుగుడ్డ పీతలు.

“అసీ! పిచ్చుకా! ఇంటి దొంగ దైనావుగా” అనుకున్నాము.

డి. వి. రమణ, (భూపా)

అంధ్రపరిశ్రమకర్త

చెల్లెలి గడుస్తనం

(రెండవ బహుమతి)

ప్రతిరోజూ ఉదయం మా అమ్మ దైవపూజ చేస్తుంది. మా అమ్మ ప్రక్కనే కూర్చుంటుంది మా చెల్లి. ఆరోజు నేనుకూడ పూజదగ్గర కూర్చున్నాను. మా అమ్మ పూజ చేయడం ముగించిన తరువాత మా చెల్లి యిలా అంది: “అమ్మా! నీవు రోజూ పూజ చేస్తున్నావు కదా. దైవాన్ని చూస్తున్నావా?” అంది.

“లేదమ్మా! నాలాంటిదాని! ఆదేవుడు కనిపిస్తాడా, తల్లీ!” బాధగా అంది, మా అమ్మ.

“మరైతే, నేను రోజూ దేవుణ్ణి చూస్తున్నాను. చూస్తానంటే దైవం చుట్టూ తిరిగొస్తాను.” అంది మా చెల్లి. మా చెల్లి మాటలకు నేను, మా అమ్మ యెంతో ఆశ్చర్య పోయాం. ‘మాకు చూపిస్తావా?’ అన్నాం. అలాగే నంటూ రెండు చేతులు జోడించి మా అమ్మ చుట్టూ తిరిగొచ్చి యిలా అంది: “నీవేనమ్మా దైవం! నీ చుట్టూ తిరిగొస్తే, దైవం చుట్టూ తిరిగొచ్చి నట్టేకదా!” అంది. మా అమ్మ చెల్లెల్ని తనివి తీరా ముద్దుపెట్టుకుంది మా చెల్లి భక్తి. నీ నెంతో ఆశ్చర్యపోయాను మా చెల్లి చెలివిలేటలకు. (గమనించ ప్రార్థన) చెల్లెలు వయస్సు 10 సంవత్సరాలు.

పుల్ల రామారావు (యలమంచిలి)

ర సా భా స

(రెండవ బహుమతి)

మేము కలకత్తాలో ఉన్న రోజు లవి. ■ రోజులలో కలకత్తాలో ఒక తెలుగు చిత్రము తీస్తున్నారు. నేను మా నాన్నగారిని నాకు మాటింగ్ చూపమని వేధించగా నన్ను స్టూడియోకు తీసుకెళ్లారు. స్టూడియోలో సీట్లకట్టాట్ డోర్ నీనుహిరోయిన్ పారిపోతుండగా విలన్, 25 మంది రాడీ బృందముతో వెంటబడించుట. ■ 25 మంది రాడీబృందము కలకత్తాలో ఉండే ఎక్స్ప్లొరే. “పదండ్రా పదండ్రా” అనే డైలాగును నహాయదర్శకుడు కనీసం 20 సార్లయినా రిహార్స్ లు యిచ్చి, మా నేటర్ లో O. K. చేసి పాటీ కు రెడీ కమ్మని ఎక్స్ప్లొలకు చెప్పారు. అంతవరకు రెడీగా ఉన్న బెంగాలు రాడీ బృందము “రెడీ-స్టార్డు” అన దింతో, కంగారుగా డైలాగు లోట్రు పాటుపడి “దంపంద్రా-దంపంద్రా” అన్నారు. దానితో దర్శకుడు గత్తిన చెయ్యి నేనుకొని నవ్యాలో ఏడవలో తెలియక వారిని కూక లేకాడు. నేను, మా నాన్నగారు, తదితర మద్రాసు బృందముయొక్క నవ్వలతో ఆ ప్రదేశము మూడు మ్రోగినది.

అనంద్ (మద్రాసు)

★

వక్రపాద

వసుకుటు

పురాణం సూర్యప్రకాశం

రామనాథం అనుకున్నంత వేగం అయింది. వాన తుప్పర ఆరంభమయింది. మెరుపు కొరడలు ఆకాశాన్ని ఎడమెడ రుణిమిస్తూ వచ్చాయి. ఈ తుప్పర ఇంతటితో అగకుండా పెద్దదై మొత్తేనే మంచ నలు కనబడుతున్నాయి. నర్సమ్మ మంచమీద లేచి, కూర్చుంది.

ఇప్పుడేం చెయ్యాలన్నట్టుగా ఒకరి ముఖం ఒకరు చూసుకున్నారు తండ్రి కూతురు.

అనుకోని విధంగా తుప్పర కాస్త తగ్గినట్టుగా ఆకాశం తెరచి యిస్తున్నట్టు ప్రాంతం కలిగి మరీ నడుం వార్చారు.

దిన్న కూతురు ఇందిరమ్మ, అల్లడూ ఉన్న గదిలోంచి ఇంకా వెలుగుతున్న దీపం వెల్తురు

తలుపు వందులోంచి చారగా ఆయన వదుకున్న మంచానికి అడ్డంగా వదుతుంది.

ఆరుబయట కదలకుండా మెదలకుండా, ఊపిరి గట్టిగానై వా విడవకుండా చీకట్లోకి, మెరుపులో చీలికలవుతున్న ఆకాశాన్ని చూస్తూ ఏవేవో జ్ఞానాలు తెచ్చుకొంటూ అవస్థవదుతున్న తండ్రిని కూతుర్ని మళ్ళీ లేచి కూర్చోబెట్టింది వాన.

బండరాళ్లపైన చక్కాలు దొర్లుతున్నట్టుగా దడదడ మంటూంది ఆకాశం!

కుక్కిమంచంలో కూర్చున్న రామనాథం "అమ్మాయి! ఇక లాభంలేదే" అన్నాడు ఉండబట్టేడే.

మంచాలు వంచలోకి లాగింది నర్సమ్మ తండ్రి

మోయంతో.

ఎదురింటి మేడ గదిలో వెల్తురు చారిక వంచ ముందు భాగంలో వదుతోంది. మంచాన్ని మరింత తోవలికి అంటే వెలుతురులోంచి చీకట్లోకి లాక్కున్నాడు రామనాథం.

నర్సమ్మ ఓమారు ఎదురింటి మేడమీదకు చూసింది.

ఆ వంచలోకి వాన రాదనే నిశ్చింత ఆ ఇద్దరిలో చీకట్లోకి లేచు. పైగా ఇంకా పెద్దదవుతుండేమో ననే భయం!

ఈ కూతుర్ని, నర్సమ్మను చూస్తేనే కడుపు తరుక్కుపోతుంది రామనాథానికి. ఏల్లా పాపాతో తన కొవరం తమ చేసుకొంటూ 'రా తల్లీ' అంటేగని నాలుగురోజులై వా నట్టింట ఉండటానికి రాని ఏల్లి వనుస్తూ కుంకుమా పోయి, ఏమీలేకుండా అప్పి పోయి, తమో లేనిదానితో లెక్కాయి సంసారాన్ని ఉమారుమంటూ ఈడుస్తున్న రామనాథం వంచని చేరిన నర్సమ్మ గుండెలమీద కుంపలయిపోయింది తండ్రి ప్రాణానికి. ఆ ఏల్లిని చూస్తేనే కడుపు దేచి నట్టుగా, తం తెరిగినట్టుగా, ఇప్పుడంతలా వీరయి పోతున్నట్టుగా, గుండెలు చేరువై పోతున్నట్టుగా, తాను కలిగిపోతున్నట్టుగా కుంచించుకుపోతా దతమ.

రెండోకూతురు ఇందిరమ్మ పెళ్లి ఈ మధ్యనే అయింది.

పెళ్లయి కొవరానికి వెళ్లింతర్వాత నోములకలి నెల్లాళ్ళుండినదానికి మొదటిసారిగా వచ్చింది.

పచ్చి వాలునట 'అయిందో లేదో' పలకె

వనస్పతి

... భారతదేశములో ఆహార శుద్ధతకు ప్రమాణముగా ఉంటోంది!

వనస్పతి ఎంతో శుద్ధమైన ఆహారము కనుక భారతదేశములో లక్షలాది మంది జనులు దానిని ప్రతి రోజు వాడతారు. ప్రజల ఆరోగ్యమును కాపాడుటకు ప్రభుత్వము మరియు వనస్పతి తయారీదారులు వనస్పతిని అత్యంత శుద్ధమైనదిగా లభించేలా చూచుటకు కఠినమైన పద్ధతులను వినియోగించేరు. ఆ పద్ధతులకు పరిగా పరిపోయేలా మాత్రమే వనస్పతి తయారుచేయబడుతోంది. అది శుద్ధమైన, ఎంతో శ్రేష్టమైన కాక జిడ్డు పదార్థముగా ఉండేలా నిశ్చయపరచుటకు తయారుచే ప్రతి దశలోను అది పరీక్షించబడుతోంది!

శ్రేష్టమైన కాక మానెలను కట్టికరించి, చెడు వాతవను తీసివేసి, హైడ్రాజెనేట్ చేసి మరియు విటమినులుచేర్చి తయారు చేయబడినదే వనస్పతి. దాని ప్రతి గ్రాము కి 3 ఇంటర్నేషనల్ యూనిట్ల విటమిను 'ఎ' మరియు 3 ఇంటర్నేషనల్ యూనిట్ల విటమిను 'డి'తో పుష్టికరముగా చేయబడినది. కనుక వనస్పతి శ్రేష్టమైన పేయింగ్ ఫుడ్ అధునపదార్థము అంత పోషకకంఠమైనదీ మరియు మామూలు జిడ్డుపదార్థముల కంటె ఎక్కువ పోషకవంతమైనదీ. అంతేకాకుండా, దాని శుద్ధత మరియు ఆహార విలువ పాదవతుండా జ్వరంలాగా ఉండేలా అది ఆరోగ్యరక్షక పద్ధతులలో దబ్బాలో ప్యాక చేయబడి పేలు చేయబడి తోంది. ఆ విధముగా ఒక పంటకు వారే జిడ్డుపదార్థము యివ్వాలని మనము కోరే కద్దత, నాణ్యత, పోషకత కాకుండా దునికరమైన పంట, పొడుపు మరియు కాదుకాక పోషకమును కూడ వనస్పతి అందింది!

! పై పోషకములన్నిటిని కలుగజేస్తోంది కనుక వనస్పతి మన రేకమలో లక్షలాది ముటుంగులందరి జన్మనియమైన పంటకు

వారే పొడవగా ఉపయోగించబడుతోంది. విజానికి గత 30 ఏళ్ళలో చూస్తే వనస్పతి యొక్క వాడకము 30,000 ఉన్నది మరియు 3,33,000 ఉన్నదిగా పైగా వడకు ఎక్కువ అయింది!

కృష్ణమాయక, వైజ్ఞానిక మరియు పౌర విజ్ఞాన కాలం క్షుద్ర పరిశ్రమగా తయారగు వనస్పతి మన రేకమలో... మీ యింట్లో... పంటకు వాడుటకు దివ్యమైన శిద్ధి పదార్థముగా ఉంటుంది!

వనస్పతి మరియు అటువంటి జిడ్డు పదార్థములు ప్రపంచమంతటా ప్రాదర్శించుచున్నాయి!

ఇంత వివరములకు యీ పుస్తకము ద్వారా :
ది వనస్పతి మ్యాన్యువల్ ఫర్ కర్పరర్ని అప్రెసియేషన్ ఆఫ్ ఇండియా
అంటియా హౌస్, పోర్ట్ బ్లైక్,
బొంబాయి-1

చీకట్లో చినుకలు

పోయినా అల్పము రానేవచ్చాడు..

వచ్చినవాడు వాలుగు రోజులయినా ఉండడు. కాని ఉన్న పది రోజుల్లోను వాలుగు రోజుల కొకసారి వచ్చి ఓరోజు ఉండిపోతుంటాడు.

అతనువచ్చాడూ అంటే వానయినా వరదయినా వర్షమృకు, రావనాధానికి ఆరుబయలు వక్కలు తప్పవు.

ఉన్నది ఒక్క గది. తడిక అడ్డంపెట్టి గదిని రెండు భాగాలు చేశారు. తడికి అవతలాగంలో వర్షము వంటచేస్తూంటుంది. ఆ కాస్త జాగాలోను వంటగదిలో ఉండాలిన వస్తువులన్ని ఉంచటానికి చోటులేక కొన్ని తడికి ఇవతలాగంలోనూ సర్దుకున్నారు. అక్కడే రామనాథం కాగిలాలు రానుకుండుకు, ఎవరైనా వస్తే మర్యాద చెయ్యటానికి ఒక కుర్చీ, ఒక బెల్లూ ఉన్నాయి. రాత్రిపూట వాల్చుకుని పగటిపూట గోడకి చేర్చే మంచం, వర్షము బట్టలపెట్టి, రామనాథం బట్టలపెట్టి, భార్య బ్రతికి ఉన్నవాళ్ళా వాడుకున్నపెట్టి, పాతబట్టల బుట్ట, ఒకవక్క బియ్యంబచ్చి, ఓమూల చెప్పుల జోళ్ళు, గోడకి వేలాడే బట్టలు, పైత గోడవారగా రేకుల విల్లుతోంది వాన కురిసి ఇల్లంతా చిందరవందర కాకుండా దారికడ్డంగా చిన్న దిండి. తీసిన అడుగు మరొకచోట వెయ్యాలి అంటే ఎంతో మెలుకువగా వెయ్యాలిన ఇంటిల్లో, ఆ సామాన్లలో స్థిరపానం ఏర్పరచుకుని రాత్రిపూట జంట మలూ కసిరిలా దాడిచేసే దోమలవధ్య కీటకంతో కీటకంలా కాలక్షేపం చేస్తున్న రామనాథం నెలకి ఎవరైనా రూపాయలు సంపాదిస్తూన్నాడు. వయసు వారిపోయి కత్తి ఉడిగిపోయినా అర్జింటుక తప్పని పరిస్థితుల్లో ఉన్నాడతను. ఎంతో అనువుగా, నడు పాయంగా ఉన్నదానిలో ఉన్నంతగా నంపిరం గడిచే ఇల్లాలు—ఎంతో పదుముగా వెల్లాల్లిన ఈ పెద్ద వయస్సులో రామనాథాన్ని, దిగులుతో వచ్చికుండలాంటి జీవితం ఫళ్ళవచ్చు వేదవతో, భారంగా బ్రతుకు వెళ్ళబోసే పెద్దకూతురు వర్షముకు వన్న జెప్పి—అలాగూ అనటానికి ఏళ్ళేడు, గొంతులో ప్రాణం కొట్టుమిట్టాడుతున్నప్పుడు కూతుర్ని భర్తకి అప్పజెప్పాక భర్తని కూతురుకి అప్పజెప్పాక తోచక ఇద్దరికేనీ చూసే కళ్ళరు కార్చి—ప్రాణం వదిలింది. ఇద్దరు కూతుళ్ళునీ దగ్గరగా పొదివి పట్టుకుని 'పిల్లల గురించి దిగులువడకు. నా గురించి దిగులువడకు' అన్నాడు గడ్డదవ్వరంతో. గొంతుకు పూడుకపోయినా పెగుల్చుకుని ఆ నాలుగు ముక్కలూ అవగలిగాడు. కూతుర్నిద్దరూ బెంటెల పడిపోయారు కాపురుమవ్వారు.

పెద్దకూతురు చిన్న కూతురుతో 'నా రాతి ముందిరికాదు ఇందిరమ్మా. నే వెక్కడుంటే అక్కడే పెద్దమ్మ అడుగిడుతుంది. ఈ ఇంటికి రాకపోయినా అమ్మ బ్రతికేదేమో!' అని అంటుంటే విన్నాడు రామనాథం. "ఎంతమాటన్నావే తల్లీ! గుండెలు కోసేసేమాలన్నావు. అలా ఎవరైనా అనుకుంటే వాళ్ళు పుప్పిపోతారు. కుళ్ళిపోతారు. దిక్కులేని వాన తప్పిరు" అంటూ అతేంగా నిష్కరపోయిన కూతుర్ని

గొండలకు పొతుకుని వీడ్చాడు. భార్య పోయి మృదు కూడా వీడవనంతగా వీడ్చాడు.

దిక్కులేని పుచ్చుకుక్క చలికి వెలుకుతూ దగ్గరగా ముడుచుకుపోతూ మూలుగుతూ మెల్లవార పెడుకుంది.

జల్లు పెద్దదయింది.

రామనాథం దుప్పటి తలమీదికి లాక్కున్నా ఒంటికి తడి తగుల్తూనే ఉంది దుప్పటి తడిసి.

లేచి గోడకి దగ్గరగా మంచం లాక్కున్నాడు.

నర్సమ్మకి నిద్ర తేలిపోయింది. ఎప్పుడు తెల్లవారుతుందా భగవంతుడా అని ఎదురుచూస్తూంది.

“ఇప్పుడేగా వక్క ఇంట్లో గడియారం వదకొండు కొట్టింది. ఎదురింటి మేడగదిలో దీపాలు ఇంకా వెలుగుతూనేఉన్నాయి. ఎదురింటివాళ్ళ మూయి పెద్ద చదుపు చదువుతూంది. రోజూ కాలేజీకి వెళ్తుంది. రాత్రిళ్ళు చాలాసేపటివరకూ చదువుతూనే ఉంటుంది. తెల్లవారుచూమున తనకంటే ముందుగా లేస్తుంది. అయినా ఇంత పెద్ద చదువులు చదువుకుంటే ఎవరు పెళ్లి చేసుకుంటారు ? అంతకంటే పెద్ద చదువులు చదువుకున్నవాళ్ళు రావాలి. అంటే ఎంతో ఉన్నవాళ్ళు రావాలి. పెద్ద సంబంధాలు, పెద్ద కట్నాలు పొందుకుంటా వస్తాయా ? అడ పిల్లలకి ఇంతంత డబ్బుపోసి చదువులు చెప్పించటమే కాకుండా కట్నాలు కూడా ఇవ్వక తప్పకపోతే కష్టంకదూ. ఎదురింటాయనకు నలుగురు అడ పిల్ల లున్నారు. నలుగురు మొగపిల్ల లున్నారు. నలుగురు మొగపిల్లలూ పెద్ద చదువులు చదువుతుంది పెద్ద ఉద్యోగాల్లో ఉన్నారు. నలుగు రొడ పిల్లలూ పెద్ద చదువులు చదువుతున్నారు. మొగ పిల్లల్లో ఇద్దరికి, అడపిల్లల్లో ఇద్దరికి పెళ్లి ధ్వంయం. ఆయనకు ఇంత డబ్బు ఎక్కడిదో ! పెద్దాళ్ళు గడించుకుంటారు. ఆయనకి పెద్ద జీతమే వస్తుంది. అంత డబ్బున్నా—అనకూడదుగాని—అంతా బతికేఉన్నా వాళ్ళల్లో వాళ్ళకి కష్టం లున్నాయి. మనసులు కలకల ఒకళ్ళమీద ఒకళ్ళకి అనూయలూ, అనుమానా లున్నాయని ఆ పిల్లల మోటుల్లోంచి తన అర్థం చేసుకుంది. ఆ పిల్లలు అంత చదువులు చదువుకున్నా తనతో చాలా విషయాలు దాచుకుంటేకుండా చెబుతూనే ఉంటారు.

యెక్కడానిది కూడా చెబుతుంటారు. తన పెద్ద స్నేహితు ఒదినమీద అనుమానం. అస్తమానముగా పొధిస్తూంటాట్ట. అప్పుడప్పుడు గదిలోపెట్టి స్వపా తప్పిపోయేలా కొడుకుంటాట్ట. అందుకని ఆవిడ ఎప్పుడూ గది విడిచి ఇవతలికి రాదుట. కనీసం కిటి కేల దగ్గరైనా నిలబడి బయట ప్రవచాన్ని చూడటానికి వీల్లేదుట. ఆ అమ్మాయి తాళాకు పుట్టింటి వాళ్ళు అప్పుడప్పు డొచ్చి గోల పెడతారుట ! ఇక రెండో అన్నయ్య వెడల తిరుగుళ్ళు తిరుగుతాడుట ! రాత్రిళ్ళు చాలా పొద్దుపోయేవరకూ ఇంటికి తాడుట. తల్లి, దండ్రీ, పెళ్లాం ఎన్నోవిధాల చెప్పి చూశారుట. అతగాడికి రెండు వంసారా లున్నాయని చాలామంది చెప్పుకుంటూంటారు. ఎంత చదువులు చదివినా అడదానికి వీడువు తప్పదు. వీడున్నా జీవించటం ఎవరికైనా తప్పనిసరి అనే నిర్ధారణకు వచ్చేసింది నర్సమ్మ. అడదానికి ఏవి

ధంగా చూసినా ఎప్పుడో ఒక్కప్పుడు వీడువు తప్ప దని స్వానుభవంతో నర్సమ్మ తెలుసుకుంది. కనుక తాను చదువుకుని ఉంటే కష్టాలు తప్పేవి అనుకోవటం శుద్ధ తెలివి తక్కువ అని అనుకొంది. తన కడుపున ఓ నలుసు పుట్టి ఉంటే ఈ జీవితం ఇంకోవిధంగానైనా వడిచేది. కష్టపడినా వన్న పడినా చలితం ఏనాడో ఓనాడు ఉండజోడు. తన ఆశలన్నీ ఒకవైపుకు కేంద్రీకృతంపేసి బ్రతికేది. ఈ పెద్దమ్మకు, ఈ దురదృష్టం జీవిత జీవితంలో అపొటి వెలుగు కూడా ఎందుకుంటుంది ?

రామనాథం “ఇక్కడ కూడా పడుకోవచ్చేట్టు లేదు పాడు వాన” అని గొణుక్కోవటంతో నర్సమ్మ ఆలోచనలన్నీ వెదిరిపోయాయి. దుప్పటి ఒంటికి తడిగా తగుల్తున్న నంగతి కూడా అప్పుడే తెలిసిందామెకు.

రామనాథం మంచంమించి లేచి గత్యంతరంలేక నిస్సవాయంగా గోడకి అంటుకుపోయి నిలబడి ఉన్నాడు నర్సమ్మ దుప్పటి ముఖం మీంచి తొలగించి చూసేసరికి.

జాలితో కడుపు కోసుకుపోయిందామెకు.

అకాశాన్ని మెరుపు తళుక్కుమని చీల్చింది.

‘ఈ కుటుంబాన్ని ఎవరి ధృష్టిలోంచి వరిశీలించినా సంతోషి అనేది ఏ కొణంలోనూ కనబడటంలేదు’ అనిపించింది నర్సమ్మకు లేవాలనుకుంది గాని ఏదో ఆలోచన వచ్చి ఆగిపోయింది. ఈ పాడు వాన తగ్గితే బాగుండును ! తగ్గే సూచనలు మాత్రం లేవు. బయట రోడ్డుమీద సిగ్నసు చిందగిడుతూ ఉండి ఉండి ఓ పైకేలురిక్కి, గుర్రబుంకి వెళ్తున్న చప్పుడు వినిపిస్తూంది.

రామనాథం గోడవార అల్లా నిలబడి ఉన్నాడు.

లోపల గదిలో చిన్న దంపతు లిద్దరూ ఉన్నారు. మెలుకువగానే ఉన్నారేమో...ఉన్న బాగా కొద్ది. అందులో ఇంతమంది ఇసుదాలి. వగలయితే ఎలాగు తిప్పలు పడతాం. ఎవలు వంక బెట్టుకొని భావి దగ్గరో, రుబ్బురోలు దగ్గరో కొంత కాలక్షేపం చెయ్యవచ్చు. ఇరుగింటికి పిరుగింటికి వెళ్లి వాళ్ళని కదిపి మాటలో కొంత పొద్దు గడపచ్చు. రాత్రిళ్ళు ఎట్లా రావటం ?” అనుకుంది నర్సమ్మ.

అంతలోనే ‘అయ్యోరాత ! నేనేనా ఈమాట అనుకోవాల్సింది. ఆ ఆనందం ఆ సుఖం ఎంతవారికి దక్కేను’ అనిపించి మనసులోనే లేవలు వేసుకుంది.

తండ్రీ మీద చెయ్యవేసి “అయ్యో ! తడిసి పోతున్నావమ్మా” అంటూ కుదిపాడు.

నర్సమ్మ లేవక తప్పలేదు. అప్పుడే మెలుకువ వచ్చినట్టుగా లేచి కూర్చుంది.

నర్సమ్మ కూడా లేచివెళ్లి గోడవార పొడిగా ఉన్న చోట నిలబడక తప్పలేదు.

వసారాపూర్తిగా తడిసిపోయి చితవతలాడుతోంది.

ఎదురింటి మేడమీద దీపం వెలుగుతూనే ఉంది.

గదిలోంచి, పెరటివైపు కిటికీ రెక్కలు తెరిచిన చప్పుడు. ఆ వెనుకే ‘గదిలో వదుకున్నట్టుంది గాని గదిలో వదుకున్నట్టు లేదు. ఎక్కడవడితే అక్కడ వెధవ సామాన్లు, మోకాలివిచ్చి పగిలింది’

శ్రీబాలాంజనేయ ప్రశ్న

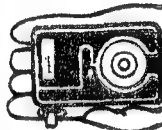
సంతానము, రోగములు, ప్రాణభావలు, వివాహం, పారిపోయిన పనులు, మనుష్యులయొక్క ఆచూకీ, దొంగిలించిన సామ్యు, వీడిపోయిన భార్య మిఠా కోరిక ■ ప్రశ్నలకు వెంటనే వాసి సంపగలను. రూ 2 ఎం.ఓ. చేయండి. నెలలవారీగా 12 నెలలకు 1 సంవత్సరం వాతకము రూ 2. పూరిపేరు, జాబ్బువాసిన పేరు తెలిపిన చాలును.

హనుమాన్ జ్యోతిషాలయము, 10వ లై ను, అంబెల్ పేట, గుంటూరు-2.

ప్రిన్స్ ప్యాకెట్ రేడియో

పిగరెట్ కేసుకంటే చిన్నది. తేలికైనది. సులభముగా ప్యాకెట్ లో ఉంచుకోవచ్చు. పొదుకైనది.

ఎలక్ట్రిసిటీ లేక బ్యాటరీ అవసరంలేదు (కాన్వర్టెన నాదము వినిపిస్తుంది. ప్రపంచంలో ప్రతిస్థానము

స్థానికముగా వివచచ్చును. సులభముగా ఉంచుకోవలయు అనుకైనది. అందమైనది. ధర రు. 30/- స్పెషల్ నెం. - D - 151-రు. 40/- వి. పి. పి. డార్జిలింగు రు. 3-50 అదనం. తొలుకేసు రు. 5/- లైసెన్సు ఫీజు అదనం. సత్వర వక్రయ్యికి రు. 10/- అద్యవ్యుగా వంపండి. ఉత్తరములు ఇంగ్లీషుతో వ్రాయండి.

Tagore Vigyan Mandir (N R.) Halka No. 13. ALIGARH

ఎటెక్స్

(కామిక) కాస్త్రీయం గా తయారైనది అరవింద్ బింది కుంకుమ చాదు

6 అకర్షణీయమైన రంగులలోంచి ఉత్పన్నమైనది

అరవింద్ లేబరేటరీస్ పి. బి. 1415, మద్రాసు-17.

తెలంగాణ జిల్లాలకూ హైదరాబాదుకు

మినా ఆంధ్రప్రదేశ్ కు విజెంట్టు :

ప్రగతి విజెన్సీస్,

పులిపాటివారి వీధి, విజయవాడ-1.

అన్న అల్లడిగారి విసుగుదలతో కూడిన కంఠం వినిపించాయి.

మళ్ళీ అదే కంఠం తన్మయంతో “ఎంత పోయి ఈ రేంసు .... వానరేయి....” అంటూ పాటగా పాడటమూ వినిపించింది.

నర్సమ్మ అంత స్వస్థంగానూ ఆ మాటలు విన్న తర్వాత ఎప్పుడో చదివిన వో నలలలోని వో వాక్యం జ్ఞాపకం వచ్చి పల్లించుకుంది “ఈ భూమి బద్ధులై పోయినా బాగుండును” అని. ఆ విముషంలో తండ్రి దగ్గర ఎలా ప్రవర్తించాలో తెలియక తికమక పడు తూంటే .... ఆదృష్టవశాత్తు .... ముక్కులు తిరిపెట్టి నట్టుగా అయి ఒక్కంతా కదిలిపోయేటట్టుగా తనమ్మ పచ్చింది. ఆ వరసనే అయిదారు సార్లు తీగనగా, ఆ వాన చచ్చుట్టి అందులోనూ రేకులమీద చేసే దడదడని నయితం మించి తోపరికి వినబడతా తుమ్మేసింది.

రామనాథం భయం భయంగా గది తలుపు నైపు చూశాడు అమో తుమ్మినప్పుడల్లా. సర్వ లేడు తలుపు తెరుచుకోలేదు.

ఆ సమయంలో రామనాథం ఎంత అవస్థ పడు తున్నాడో నర్సమ్మకు తెలుసు.

తండ్రి విసుగుగలడు ? ఆ గిన్నెదాని అనందం గురించి ఈ దురదృష్ట జీవీ దగ్గర విసువి వ్యాఖ్యా వించగలడు ? భార్యదగ్గర అయితే “మన అల్లడు మరీ కుర్రతనపు నేపాలు మేస్తున్నాడు” అనో, “మన అమ్మాయి అయినా అతగాడ్ని కాస్త మందలించ తూడదో” అనో ఏదో ఒక వ్యాఖ్య చేసేవాళ్ళు.

ఈ గువాకి వదలరావాలి అనుకున్నాడు.

మరొక ఇల్లు చూడాలి అంటే కనీసం ఇరవై పైమాటెగాని తక్కువతో దొరకటం అనంభవం ! తన జీతం అన్నీ కలుపుకుని ఎనభై రూపాయలు.

ఈవంటి క్షే ఉన్నానాళ్ళే ఈ రాబడి ఆ తర్వాత? భగవంతుడి ఇష్ట ! ఈ నర్సమ్మని ... దిక్కులేని దాన్ని ఎవరు చూస్తారు ? “మన దేశంలో ఆడ బాళ్ళు ఎప్పుడూ ఎల్లప్పుడూ మొగవాళ్ళమీద, బాళ్ళ జయదాక్షిణ్యాలమీద ఆధారపడి జీవిస్తూంటారు” అని ఎవరో ఆరంభించిన ఉపన్యాసం జ్ఞాపకం వచ్చింది. అమాట అక్కరలా విజం అని నీగించింది రామనాథనికి. ఈ గడ్డు రోజుల్లో మని షీకి మనిషి బరువై పోయింది. అతికి అన్నం పెట్టుటం ఊరికి ఉపకారంలా ఉంది.

గాలి విసురుకీ జల్లు మీదికి కొట్టింది.

మెరుపు మెరిసినప్పుడల్లా అల్లడు తోవల్లించి అనందాతికయంతో, భ్రావోద్వేగంతో ఈలలూ, పీటలూ పాచ్చు స్థాయిలో పాడుతున్నాడు.

నర్సమ్మ రామనాథం అలాగే మునుసంగా గోడకి అంటపెట్టుకుని నిలబడిఉన్నాడు.

వాన ఉధృతం హెచ్చింది.

వక్క బట్టలు పూర్తిగా తడిసిపోయాయి.

పెరటివైపు తలుపు తెరుచుకున్న శబ్దం ! కాస్త విరామం తర్వాత అల్లడు నవ్వుగా ఈలపాట పాడుకుంటూ రెండు చేతుల్తోనూ గొడుగు జాగ్రత్తగా పట్టుకుని బైటికి వచ్చాడు. అల్లడు తను వైపుగా రావటం నర్సమ్మ రామనాథం ఇద్దరూ చూశారు.

చీకట్లో చివ:కులు

ఇద్దరూ దిక్కుపచ్చిపోయారు. కొయ్యబారి పోయారు.

గాలి ఒక్క విసురు విసిరింది. అల్లడి బుజం మీద గొడుగు వెనక్కి తిరగబడిచేతిలోంచి జారి పోయింది.

అల్లడు హడావుడిగా ఇటు తిరిగాడు. గొడుగు దొర్లుకుంటూ .... దొర్లుకుంటూ .... పంచలోకి వచ్చి మంచానికి భగిలి అగిపోయింది .... ఖరీదయిన ఇనుకమ్మీ .... రంగు రంగుల గొడుగు .....

అల్లడు అడుగు ముందుకువేసి హఠాత్తుగా నిలబడిపోయి భయంతో ఉక్కిరిబిక్కిరి అయి గొంతు పెగుల్చుకొని ‘దొంగలు—దొంగలు’ అంటూ అరిచి ఆక్కడే వతికిలబడిపోయాడు.

ఇద్దరు కాఫీహాట్లో కలుసు కున్నారు. అందులో ఒకాయనకు చాలా ఆలస్యంగా ఇంటికి వెళ్ళే అలవాటుంది.

“నీమండీ! మీరు ఇలా ఆలస్యంగా ఇంటికి వెళ్ళే మీ భార్య ఏమీ అనుకోదు” రెండో వ్యక్తి అడిగాడు.

“ఇంకా నాకు పెళ్ళి కాలే దండీ.”

“ఏవీటి! మీకు పెళ్ళి కాలేదూ? మరిలా ఇంటికి వెళ్ళకుండా ఆలస్యం చేసినీ” రెండో ఆయన బోలెడంత ఆశ్చర్యం పలి ముచ్చాడు.

శాగయ్య (నాయుగుపేట)

ఆ ఆరువుల్లో ముందుగా తోవల్లించి వీధి తలుపు తీసి ఇందిరమ్మ భయంతో ఇవతలికి వచ్చింది చేతితో దీపంతో.

రామనాథం అల్లుడ్ని వీపు వరిచి గుండెలు రాస్తున్నాడు.

కళ్ళ మూసుకునే ‘దొంగలు .... దొంగలు’ అంటూ గొణుగుతున్నాడు అల్లడు.

నర్సమ్మ కృంగిపోయి వెళ్ళెమ్మను చూసి నీడ తోకి అవ్వకుంది.

“ఏవీటి వాన్నా ఏమయింది” అంటూ దగ్గరకు చేరింది ఇందిరమ్మ.

మట్టుపక్కల ఇళ్ళవాళ్ళంతా లేచారు. దీపాలన్నీ వెలిగాయి. మెట్టమీంచి, కాంపొండు గోడలమీంచి, రోడ్డుమీంచి ఆడవాళ్ళు, మొగవాళ్ళు, పిల్లలు గందరగోళంగా ప్రశ్నలవర్షం కురిపించారు.

వచ్చగా తుప్పర ఇంకా వదుతూనే ఉంది.

ఆకాశం ఉండి ఉండి ఇంకా కురుస్తూనే ఉంది.

ప్రశ్నల వర్షంలా కురుస్తూనే ఉన్నాయి.

రామనాథం ముటుకు ఒక్క ప్రశ్నకూ జవాబు చెప్పటంలేదు.

అల్లడికింకా బాగా స్పృహ రాలేదు. భయంతో సల్లిచ్చిన నరాలన్నీ బలం పుంజుకోలేదు. అంతవరకు కొయ్యబారిన కాళ్ళ ముటుకు కాస్త దగ్గరగా తాక్కున్నాడు.

“పామ్మయ్య !” అనుకుంది ఇందిరమ్మ.

రామనాథం హూపరి తేలిగ్గా విడిచాడు.

ఎవరినోట నిన్ను .... దొంగలు .... దొంగనాలా

.... దొంగతనాల్లో రకాలు. దొంగల్ని పట్టుటంలో ఉపాయాలు .... పట్టిన దొంగనేల నిజం చెప్పించ చటంతో నేర్పు .... గురించి కొందరు మాట్లాడు కుంటుంటే .... పేటలో దొంగతనాలు అప్పుడే ఆరంభమయినట్టు, విరివిగా సాగుతున్నట్టు ఒకళ్ళని ఒకళ్ళు హెచ్చరించుకుంటున్నారని మరికొంతమంది. అప్పటికప్పుడు గస్తీ సంఘాలు ఏర్పాటయిపోయాయి అధ్యక్షులూ, కార్యదర్శులూ ఏర్పాటయిపోయారు. ఏ దురాగతం అయినా అదితోనే అంతం చెయ్యాలనే నిర్ణయానికి వచ్చి రంతాన.

వాన తగ్గింది. ఆకాశం తెరిసిపింది.

అల్లడికి పూర్తిగా స్పృహ వచ్చిం తర్వాత తన లికి పోయి ముసుగుదన్న మంచానికి కర్చుకు పోయాడు సిగ్గుతో .... అవమానంతో ....

ఆక్కడికి చేరినవాళ్ళలో కొంతమంది సాయుధులై మరి వచ్చారు. దొడ్లంతా గాలించటం మొదలెట్టారు. ఈగడూడే నందు కనిపించినా కర్రతో పొడిచారు. గోడనాలు, మొక్కచాటు భావి చాలున, స్నానాల గదిలో గాలించేస్తున్నారు.

ఇంతలో ఒకవైపునంచి ‘దొరికాడు దొరికాడు’ అన్న కేకలూ, కేకల్ని అనుసరించి దభీనుని కర్రతో బాదిన చప్పుడూ విన్నవాళ్ళ గుండెలన్నీ గొంతులోకొచ్చి ఉక్కిరి బిక్కిరి చేశాయి. కొందరు కాళ్ళు దడదడలాడి చతికిల బడిపోయారు. అదాళ్ళు గచ్చున ఇంట్లోకిదూరి తలుపులు బిడాయించేశాళ్ళు. కుర్రకారు అరుపునివటం ఆలస్యం గోడమీదంచి గంతేశారు పెరట్లోకి. బావిపక్కన మెట్ట తానుభ గుబురుతోంచి ఏనుగులాంటి చూలివంది గుర్రగుర మంటూ బురదని చిందగొట్టుకుంటూ ఇవతలికి రావటంతో అక్కడున్నవాళ్ళంతా గుండెలు కుదుట పర్చుకుని వో విముషం ఆలస్యంగా వగలబడ్డారు.

అంతకుముందే కొందరు సైకిళ్ళమీద నాలుగు రోడ్లకి పరుగుత్తారు దొంగలకోసరం.

అలావెళ్ళినవాళ్ళంతా రోడ్డుమీద పోతూన్న వాళ్ళందరినీ లెనేల క్షేప్తలవేసిగాని వదలటంలేదు.

రామనాథం గారింట్లో దొంగలు వడ్డారని ఆపేట పేటంతా ఆ విధంగా తెలిసిపోయింది.

ఈ హడావుడితో, గందరగోళంతో తెల్లవారి పోయింది.

తెల్లవారుతూంది అనగానే అల్లడునూతలి బిగించుకుని ఎవరి ముఖం చూడకుండా ఎవరికీ తన ముఖం చూపించకుండా కాఫీ అయినా ముట్టుకుండా చెప్పినైనా చెప్పకుండా, ఇందిరమ్మ బ్రతిమాలు

తున్నట్లుగా, ప్రాధేయవడుతున్నట్లుగా, గుండెలు కరిగించేలా గుమ్మం పొదిగిట నిలబడి చూసే చూపుటనియితం ఖాతరు చెయ్యకుండా ఆమడకో అంగిచొప్పున వేసుకుంటూ నిష్క్రమించాడు.

తెల్లవారగానే పంచలో ముఖం కడుక్కుండా మని బయటికివచ్చిన రామనాథాన్ని ఇరుగూ పొరుగూ కుర్రకూనాళ్ళంతా చుట్టేశారు. జబాబ్లో పాత పుస్తకాలదుకాణాల్లో రోజుకి అలాచొప్పున అద్దెకి ఇచ్చే శవసాహిత్యమంతా పుక్కిలించి దిశమింగి జీర్ణంచేసుకుని ప్రయోగాత్మకంగా తమ శక్తియుక్తులు ప్రదర్శించాలని కుతూహలపడే యువకులు అందులో నాణామంది వున్నారు.

అల్లంబి వాళ్ళల్లో ఒకాయన "రాత్రి దొంగలు సిద్ధురట గదండ్ల... మీరు చూశారా దొంగల్ని ?" అని అరంభించారు.

"లేదండీ" అన్నాడు రామనాథం కృష్ణనరిగ "మీ అల్లుడుగారు ఒక్కరే చూశారా ?"

అవునన్నట్లుగా రామనాథం తలదాచాడు. పాద్య మైశంతునకూ అబద్ధం అడటం ఇష్టంలేక తప్పించుకుందుకు చూస్తున్న రామనాథాన్ని అక్కడి చేరినవాళ్ళు కుతూహలంకొద్దీ వేసే ప్రశ్నలు ఇరకాటంతో పెడుతున్నాయి.

అఖరికి అంట్లులోమే అప్పమ్మకూడా పెరట్లో నర్సమ్మని నిలేసి ఆరాలడుగుతోంది.

అబద్ధం అడటమంటే కొంతమందికి ఒక్కొక్క ప్లాడు విసుగ్గానూ, చికాగ్గానూ, ఇబ్బందిగానూ ఉంటుంది. రామనాథం నర్సమ్మలు అలాంటివాళ్ళ కోవకు చెందుతారు.

అవతలవాళ్ళు ఎన్ని ప్రశ్నలువేసినా వాళ్ళకో వాళ్ళే జవాబుదెప్పుకోవాలి తప్ప రామనాథం నర్సమ్మలు వారు తెరవటంలేదు.

"ఇంతఅల్లరి ఆగం జరగటానికి కారణం ఏమిటి ?" అని అతోచిస్తున్నాడు రామనాథం.

ఇందిరమ్మకు అంతా ఆయోమయంగా వుంది. ఆమెకు కొంత అనుమానంకూడా లేకపోలేదు. ఎందుకంటే రాత్రి ఆరుబయట తండ్రి అక్కగారూ పెడుతున్న అవస్థంతా ఆమె గమనిస్తూనేవుంది. బాధనడుతున్నానోవుంది. నిజం చెప్పాలంటే ధ్యానంతా ఆరుబయటే వుంది. ఆమె వెర్రిగా వుందని భర్త ఒకటి ఒకటి రెండుసార్లు వినుకున్నాడకూడా. తలుపు తీసి వాళ్ళను లోపలకు పిలుస్తామూ అంటే భర్త అప్పటికప్పుడు ధామ్య ధూమలు చేసి ఆ అర్ధరాత్రి పూట వెళ్ళిపోతాడేమో ననే భయం. బయట వాసకి తడిసి అక్కర్లయ్యే తుమ్మటం ఆమె వింది. మంచాల బరబరా నప్పుడు వేసుకుంటూ బాప లోంచి వెంచలోకి లాగటమూ ఆమె విన్నది. వాన వస్తే వెంచలో నిలబడి ఆస్కారం కూడా ఉండదని ఆమెకు తెలుసు. ఆ అర్ధరాత్రి వానలో, ఈదురు గాలిలో, బుందలో చలిలో తండ్రి, అక్కయ్య విసుపోయూరై గోడకి అంటిపెట్టుకుని నిలబడి ఉంటారని ఆమెకు తెలుసు. తెలిసినా భర్తని ఎదిరించలేదు. భర్త ఇష్టానికి వ్యతిరేకంగా వెళ్ళలేదు. భర్త భయంతో వేసిన కేకకు విధి తలుపు తీసినప్పుడు, నీడలో గోడవార నర్సమ్మ తను పూహించినట్లుగానే నిలబడి ఉండ

టంతో చదివీతి అంతా అర్థమయింది. తన భర్త చీకట్లో నిలబడ్డ పిళ్ళనే చూసి దొంగలనుకోలేదు గదా ? జరిగిందేమిటని తండ్రిని ఎలా అడుగు తుంది ? ఏమని అడిగినా "తెలిసినా మిమ్మల్ని అవస్థ పెట్టాను" అని ఒప్పుకున్నట్లు వుతుంది.

అంతవరకూ ఆ యింటల్లో ఉన్న ముగ్గురికీ తప్పించి అవలు విషయం ఎవరికీ తెలియలేదు.

అది కాస్తా బయటపడింది.

ఓ కుర్ర డిటెక్టివ్ వంశ అమూల నించి ఈమూల కంటా వచారుచేసి ప్రశ్నలు బాణాల్లా వదలటం మొదలెట్టాడు.

"అయితే రామనాథంగారూ రాత్రి మీరంతా ఇంటోనే వదుకున్నారు ?"

రామనాథం జవాబు చెప్పలేదు. ఇంతలో మరొకతను "లేదండీ ఎవరో ఇద్దరు ఈ వంశలో వదుకోవటం నేను చూశాను" అని జవాబు చెప్పారు.

=====

ఓ పెద్దమనిషి హోటల్లో గొడుగు మరిచిపోయి మరు నాడు వెళ్లాడు. హోటలు పెద్ద మనిషిని అడిగాడు. "అయ్యా! మీ గొడుగు తెలీదుకాని ఎవరో తమ బోపీని మరిచిపోయారు. అది ఇస్తాం. కావావా? అన్నాడు. సరే అదే ఇయ్యి" అంటూ వెళ్లిపోయాడా పెద్ద మనిషి.

అర్. కాత్రి (కలకత్తా)

=====

"బయట ఎవరు వదుకున్నారు ?"

"ఏమిటయ్యా పి ప్రశ్నలు. ఎవరు వదుకుంటారు. రామనాథగారూ పెద్దమ్మాయీ వదుకుని ఉంటారు." అంత పెద్దవాడ్ని పట్టుకుని ఇంత చిన్నవాడు అలా ప్రశ్నించటం పెద్దరికాన్ని చిన్న రికం చిన్నబుల్లుతుందనే కోపం ఆ కంతంలో ధ్వనించింది. అయితే ప్రశ్నించినవాడికి కావల్సిన సమాధానం మటుకు ఇలిచింది. ఇక ఆ టైప్ నేపు విచారణ చెయ్యటం ఖాస్సం కాదనుకోన్నాడు యువకుడు.

"ఈ వంచలోకి బాగ జల్లు కొట్టి ఉందారే ?" అని ప్రశ్నించాడు.

"అ విషయం అడిగేదేమిటి మాపే తెలియటం. నేలంతా రొచ్చుగా కనిస్తుంటే" అన్న రికంకారు.

"అట్లువంటప్పుడు ఈ వంచలో జల్లు కొడు తూంటే రామనాథంగారూ వారి పెద్దమ్మాయీ

ఎలా నిద్రపోయారూ అని?" అన్నాడు భాంబు పేలినట్లుగా. అతని పరిశోధన ఆఖరి ఘట్టులో వడిందిగాని అపై ని సాగలేదు.

అతను వేసిన ఆఖరు ప్రశ్నకు అందరి బుగ్గిలూ పనిచెయ్యటం మొదలెట్టాయి. అంగురి అలో నలూ ఆ కుర్ర డిటెక్టివ్ అతోచన ధోరణిని అనవి రించాయి. "వాళ్ళు వానలో తడుస్తూ మెలూ కునగా ఉన్నప్పుడు అటువైపుగా వచ్చిన అల్లుడికి కనిపించిన దొంగలు వాళ్ళ కెందుకు కనిపించలేదు?" అని అతోచించినవాళ్ళు కొంతమంది.

"ఒకడెంపే వానలో తండ్రి, అప్పగారూ తడు న్తుంటే వాళ్ళ వంగతే పట్టించుకోకుండా ఆ కూతారూ, అల్లుడూ ఎలా ఉండగలిగారూ ? వాళ్ళ మనసెలా ఒప్పింది ?" అనికొందరూ అడో చించారు. వాళ్ళ అతోచనలు ఇంకా లోతుగా అంటే రామనాథం దారిద్ర్యం వరకూ పోకుండానే రామనాథం అందట్నీ తప్పించుకుని లోపలికి వెళ్లిపోవటంతో కుర్రాళ్ళంతా రకరకాలుగా వ్యాఖ్యానించు కుంటూ అక్కడ్చించి వెళ్లిపోక తప్పలేదు.

వాళ్ళంతా వెళ్లిపోయినా ఇంకా తనచుట్టూ ఉన్నట్లు తనని ప్రశ్నలలో ముంచెత్తుతున్నట్లు మెదడంతా గజిబిజి అయిపోయింది రామనాథానికి.

రాతంతా వానలో తడిసి జాగరంచేసిన రామనాథం కళ్ళ అవమానంతో మంటుతున్నాయి.

ఎంతమంది ఎన్ని రకాలుగా వ్యాఖ్యానించినా ఎంతసేపూ వాళ్ళ జరిగిందాల్లో హాస్యాన్ని మాత్రమే స్వీకరించ గలిగారు గాని నట్యానికి పన్నిహితంగా, నర్సమ్మ అతోచించినట్లు, రామనాథం అతోచించి నట్లు, ఇందిరమ్మ అతోచించినట్లు "ఇంత అల్లరికి ఆగానికి కారణం ఏమిటి ?" అని ఎంతమంది అతోచించగలరు ?

కొండ రనుకున్నట్లు అల్లుడిదే తప్పనిగాని ఇందిరమ్మడి తప్పనిగాని రామనాథం ఒక్కనాటికీ అనుకోడు. "ఏదో కుర్రతనపు చేష్టలు" అని అనుకుంటాడేమో. అదైవా మనసా తప్పించి వాచా పొరబాటునైవా అనుకోడు. అతడిది తండ్రి మువ్వ.

కొండ రనుకున్నట్లు ఇందిరమ్మడే తప్పయితే, అల్లుడిదే తప్పయితే "ఇంతకంటే పెద్ద ఇల్లు తీసుకోకూడదూ" అని వ్యాఖ్యానించబడ్డ రామనాథానిదే తప్పయితే .... నీళ్ళ పోసుకునే నెవంతో తడికి గట్టిగా బిగించి చన్నీళ్ళను ముఖమీద గుమ్మరించుకుని చన్నీళ్ళతో కన్నీళ్ళను చేర్చి ఇందిరమ్మ, పొయ్యిముందు పాగలో పెగలో కూర్చుని చూసేవారికి కళ్ళు మంటుంది, కడుపు మంటుంది తెలియని విధంగా నర్సమ్మ, చెమర్చిన కళ్ళను తువ్వాలతో ముఖం తుడుచుకుంటున్నట్లుగా మాటిమాటికి అద్దుకొని రామనాథం గుండెలు చెరువు చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఏమిటి ?

ఆ తర్వాత రామనాథం అంతకంటే ఎక్కువ అద్దెలో, ఎక్కువ గదిలలో ఉన్న ఇంటోకి మారినా, సిండా మునిగినవారికి చలేవిలున్నట్లుగా రెట్టింపు భారానికి మెడ వంచినా, ఇందిరమ్మ ఉన్న ఆ నెలరోజుల్లోనూ అల్లుడు నుటుకు నుట్టి గుమ్మం తొక్కలేదు.

లుకోజేడ్ ‘లైవ్ వాటర్’

తెలివైన తల్లులు
50 పళ్లనుంచి వాడుచున్నారు

అధికారముకల పిల్లలకు : కోవర్ మెన్సు ఫెక్చరీంగ్ కెమిస్ట్రీ లిమిటెడ్ బొంబాయి;
లెమ్. కె. నహుల అండ్ కో. (కంకణ) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ కంకణ; టి. టి. క్రిష్ణమాచారి
అండ్ కో., మద్రాస్; ఎమ్. కె. నహుల అండ్ కో. (ధర్మ) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, ధర్మ.

Always O.P. (40 T.E.C.)

బంగారు పంజరం

23 వ పేజీ లిరువాండు

అప్పుడుప్పుడు నీ ప్రేమను గుర్తించి నిన్ను ప్రేమించే వారున్నారని గుర్తు చెయటంతో... నీవు పొందే ఆనందం, పంతుప్రీతి, అనుభూతి—వాటికనే సాటి కాదా ? నీవుకూడ ప్రేమింపబడుతున్నావన్న ముక్క చాలు—ఆ ఒక్క విషయం చాలు. నిన్నీ లోకంతో వజీవంగా, బాధ్యతాహీనంగా జీవించడంపేందుకు. ఆ నిరీక్ష నీకు వర్తనం కదా ? .... చివరికి మీ పనివాళ్లు సైతం నీకు పంతుషం కల్పించేందుకు తాపత్రయపడ్తుంటారు. వాళ్లు నిన్ను సాధిస్తూ నీ జీవితం మరి దుశ్చిహారంగా గెయి లేకపోవటమే బగవంతుడు నీరు చేసిన పనులు .... దీన్ని గూర్చి బాగా ఆలోచించుకో .... ఇది గుర్తిస్తే నీ ధైర్యం జీవితాన్ని నీ ఒడుదుడుకులూ లేకుండా నడవగలవు .....

నిర్మల దీప్తంతో నిరాకరించింది. మీరు చెప్పిందంతా వ్యర్థం. మీదంతా వ్యర్థ ప్రయత్నమే అన్నట్లు చూచింది. అప్రయత్నంగా కళ్లు నీళ్లతో నిండాయి. ముఖాన్ని రెండు చేతుల్తో కప్పకుని బావురుమున్నది. శరీరమంతా ఒణికిపోతోంది. డాక్టర్ ఆమె నీవుపై అప్రయంగా తడుతోంది. తిరస్కృతయై, తడబడుతున్న మాటలతో అంది.

“నాలో మందే అగ్నిజ్వాల మీ కప గానానం కాదు డాక్టర్. అగ్నిపర్వతమే నాలో వెలిసింది. అది శాంతి వహించినా అపాయకరమే కదా ? ఆ వేడిమికి శిలోద్రవం ఉబికి బైటికి వస్తుంది. అంతర్భాగంలో ఎంత అల్లకల్లోలం ఉంటే ఈశితాద్రవం బైటికొస్తుంది ? నాలో ఎంత విచారం నిబిడికృతమై యుంటే ఈవిధంగా ప్రవర్తించి బాధ్యంగా బాధపడ్డానా గ్రహించలేరా మీరు ? బాధితులు తమ బాధలను గూర్చి చింతిస్తారు గాని లభించిన, లభింపబోయే సుఖం గూర్చి ఆలోచించరు అది మానవ నైజం. ఇక నేను వాకు భగవంతు డనుగ్రహించే మంచిని గూర్చి చింతించననికదా మీ రనేది. అది వాకు గ్రాహ్యం కావటం లేదని కదా మీ అభిప్రాయం. నిరాశపూరితమై మోక్షపోయిన జీవితంతో ఆమంచి ఏమిటి ? .. మీ కర్మంకాదు డాక్టర్ .... సందా మునిగితేనే చలి. ఒడ్డున మంచాని ఎంతైనా మాట్లాడుతారు .... మీరు. డాక్టర్ .... బాధ లనుభవించేవారు మీకడ కొస్తారు..... వారికి పరిచర్య చేసి పంపటమే మీపంతు గానీ, వారి శారీరక మానసిక బాధలతో పాటు పంచుకోరుగా—సానుభూతి చూపి శివా ర్పటం వరకే చేయగలరు. అనుభవిస్తే గాని తెలియదు డాక్టర్ .... చెప్పటం ....”

“నిర్మలా” అందామె గబుక్కున. నిర్మల డాక్టర్ వైపు నిశ్చింతియై చూస్తోంది.

డాక్టర్ జలజల కన్నీరు కారుస్తోంది. నివర్ణమైన ముఖంతో ఆ కన్నీరు కాలవలు గట్టించి, ఆమె దృష్టి పీటివైపుంది గానీ, ఆమె దానిని చూడటంలేదు. తాపత్రయంతో చూస్తోంది.

డాక్టర్ శాంత వామ అవిధంగా విప్పుడు చూడలేదు. ఎప్పుడూ మందస్మిత వదనంతో కళకళలాడుతూ, తన వృద్ధులైన మాటలతో నగం

అంధ్రసాహిత్యపరిషత్

బాధను పోగొట్టి శక్తిగల ఆమె ముఖం ఇంత కళా విహీనమయ్యే వేళకే నిర్మల కమిత భయం వేసింది. ఆమె ముఖంలో లాంఛనమూడుతున్న బాధ మదుటి మీది స్వేదబిందువుల్లో ప్రతిబింబిస్తోంది.

నిర్మల ఆమె ప్రక్కలో కూచుంటూ అంది: "మీరు పెద్దలు. అనరాని మాటలంటే క్షమించాలి. తెలియక ఉద్దేశంతో అనేశాను .... మీరు మన్నిస్తేనే నాకు శాంతి ...."

నిర్మల నవ్వింది. "వాతెంతో కష్టంగా ఉంది. అలా చెప్పు నీదలో పడుకుంటాను. రామ్మా నిర్మలా!...నిన్ను మన్నించేందుకు నీవేమో అవలేదే."

ఆమె నమనరించింది. చెట్టు నీడలో దుప్పటి వరచి తలగడ వేసుకుని కూచుంది. 'కోకోకోలా' సీసా తెరచి గడగడ త్రాగింది. నిర్మలకింకో సీసా ఇచ్చింది. నిర్మల కూడ త్రాగాక, ఆమె పడుకుంది. అకుం సంధుల్లోంచి నిరాశాం అగునిష్పాంతం దాన్ని చూస్తోంది. ఆమె ముఖంలో హాస్య రేఖ కోసం నిర్మల ఆకాగ ఎదురు చూస్తోంది.

ఆమె చెట్టుకు చేరగిరిబడి అంది: "ఒక కథ చెప్పనా?"

"అంత అవసరమా దాక్టర్ ...." అంది నిర్మల అత్యంతో.

"బాను. అవసరమే. ఇంతవరకే చెప్పలేదు. చెప్పను కూడ .... చెప్పి వరిస్థితి వెంఘుటిల్లలేదు .... ఇప్పుడా నమయం వచ్చింది .... ఈ కథ విన్నాక మర్చిపో ...."

"చెప్పండి .... వింటాను. ఏం కథ?"

"వా కథ."

"మీదా?"

"బాను."

నిర్మల ఆమెకు దగ్గరగా జరిగింది. 'చెప్పండి దాక్టర్' అన్నట్లుగా తయారుగా కూచుంది. ఆమె కుతూహలాన్ని గ్రహించి దాక్టర్ శాంత తన పరిత్రమ ప్రసవభ్రమంగా నిర్మలకు చెబుతోంది.

"వేసు పట్టులో ఎం. టి. చదివేటప్పుడు పెళ్ళయింది. వరాయి వెంబడం అయినా మా బాన్సుగార్ని అకుటుంబంతో సన్నిహితత్వం ఉండేదిట. వాడు రేడియో-ఇంజనీరు. ఆ కాలంలో వారిని విదేశాలకు పంపి చదివివారు. ఇలాంటి ఇంజనీర్లు ఐహా కొద్దిమంది మాత్రమే ఉండేవారు.

"వేసు చివరి సంవత్సరంలో ఉండగా పెళ్ళయింది. తర్వాత సంవత్సరానికి మద్రాస్‌లోనే కాపురం ప్రారంభించాను.

"జీవితంలో అక్షణాలు తిరిగి రావని తెలిస్తే అక్షణాలను భద్రంగా రాసుకునేదాన్ని. ఎప్పుడో వేయి జారిపోయిన ఆ మధుర క్షణాలను గురించి ఇన్నాళ్ల తరువాత చెప్పటంలో కూడ ఆ బాధను ఇనుమడించుకోవలసి.

"మా వైవాహిక జీవితంలో జ్ఞానకం ఉంచుకోవలసిన దినాలు మూడు వందల అరవై మాత్రమే.

రెండో ప్రపంచయుద్ధం ప్రారంభమయింది. వాళ్ళ వెళ్ళక తప్పిందికాదు. అతన్ని వెళ్ళమని ఎవ్వరూ విర్యుదించలేదు. కానీ వారికి వెళ్లాలని ఎంతో కుతూహలంగా ఉండేది.

"దేశీయ వేది భయపెట్టినా అలా వెళ్ళా

దేమో అనుకుంటాము. కాదు, నిర్మల! వారి ఉద్దేశమే వేరు; దేశసేవ చేయాలన్న కోర్కెతో ఉడుకెత్తిన రక్తపు ప్రభావానికన్నా, ధవార్జన ఆ 'అద్వైతం' వారిని రికరంగానికి పరుగులెత్తేలా చేసింది.

"నన్ను విడిచి వెళ్ళటం ఎంతో కష్టమైన పని .... తప్పిందికాదు. అంతమాత్రాన వేసంటే ప్రేమాభిమానాలు లేవనుకోవటం తుద్ద పిరదాటు. ఎవరి ప్రేమ వారికి జ్ఞాతమైందికదా .... ప్రీతి భర్తనుంచి కోరుకునే సుఖాలు, ప్రేమ నాకు లభించాయి. వా అంతరాత్మనుంచి వచ్చిన స్వచ్ఛమైన ప్రేమను వారికి సమర్పించుకున్నాను. మా అనుకూల దాంపత్యం చూచి మావాళ్ళంతా ఎంతో ముచ్చటపడేవారు..

"అప్పుడు నేను గర్భవతిని .... వెళ్ళవద్దని ఎంతగానో ఐతిహాసివా వారి మనస్సు మారలేదు. ఒక్కో స్పృశ్చం అన్ని పరిసరాల్లో రాశిల్లలేదు. వారికి తగిన సమయం, పరిస్థితులు కలిపినవ్యాయంటే వారి విజమైన వాయలు బైటపడాయి. అలాంటి సన్నివేశాలు వారికెంత విలువైనవిగా అగుపిస్తాయో మనకంత దుష్టమైనవిగా గోచరిస్తాయి. అదంతా సింహావలోకనం చేస్తుంటే పాడు కంఠా అనిపిస్తుంది.

"వా కథలా చెప్పి నీ మనస్సును వికలం చేయను. వా బొబ్బం, వా ప్రేమగీతం, వా జీవితంలోని వెలుగు అనంతమై అకాకాన్నంటుకున్నాయి. వా స్మృతి కథంతో మెదిలే ఆ సంవత్సరమే నన్నుప్పటి వరకు జీవించజేసింది."

"వాకు వెళ్ళక మూడు నెలలు కుంపిల్లలు పుట్టారు; అడవిల్లా, మిడిల్లూడు. వా రిద్దరి పుట్టుకతో వా ఒంటరితనం పోయింది. వా జీవితంలో వెలుగు విరిచి పంతోషభరంగాలై తలపోజేశారు. తుఫాను నిమ్మరించి రెండు ఇంద్రధనుస్సులు స్పష్టమైవై.

"పిల్లలు పెరుగుతున్నారు. ప్రతి కదలికలో ఏదో

మాతవత్వం అగుపించి సంతోషంతో ముంచెత్తినలా గమ్యేది. వారి తప్పటడుగుల్లో, వచ్చి రాని వడకలో అర్థంతేవి మాటల్లో, చివరికి ఏద్యుతో కూడ కొన్ని వేల కావ్యాలు సతించగల్గేదాన్ని.

"మూడు సంవత్సరాలు గిర్రున తిరిగాయి. వారు ఒక్కసారి మాత్రం రాగలిగారు. మా జీవితంలో మరుపురాని మదురాభవాలు మర్చి పుష్పించాయి. గులాబి పూలలో అంతా కొన్ని దినాలు మాత్రమే!

"వాకు పొయంగా మా అత్త మామలు, వారి వదనారెండ్ల కూతురు సాదగ్గరే ఉండేవారు. మామ గారు ప్రెజిడెంట్ అకౌంటెంట్. ఉన్నట్టుండి వక్షవాతం వచ్చి వారి కాలిని చేరిన వందపోయింది. అండుకే వా దగ్గర కొచ్చారు. అప్పుడు జనరల్ హాస్పిటల్‌లోనే పనిచేస్తుండేదాన్ని."

ఒకరోజు .... అనలాకోజా ఎందుకు స్పష్టించబడింది? .... పొయంతం ఇంటికొచ్చాను. పాపకు బ్లరం అని తెలిసింది. రెండు రోజులైంది. తగ్గలేదు. వా రిద్దరు ముందేనే దైత్యం లేక, హాస్పిటల్‌కు తీసుకెళ్ళాము. రిద్దరు పై సాంబుడ్ అని తెలిసింది. మంచం దగ్గరే ఉండి ఉపచారం చేస్తూ కంటికి రెప్పలా వా రిద్దరు కాపాడుతున్నాను. ఇంతలో చిన్నవాడికి కూడ మిజ్జరం వెట్టుకుంది. ఒకే గదిలో ఎముకల గూళ్ళలా వదులున్న రిద్దర్ని చూస్తుంటే కదపు తరుక్కుపోయేది. కన్నీరు కార్చేందుకే శక్తి లేకపోయింది. భగవంతునిపై భారం వేశాను. తండ్రి .... నీ చిత్తం .... కానీ మానవులం .... అడుగుతున్నాను. వా రిద్దరికే అపాయం రానివ్వకు .... అని అడిగేదాన్ని .... కానీ అది భగవంతుని చిత్తంకాదు. ఇద్దర్నీ మూడు రోజుల వ్యవధిలో తీసుకున్నాడమ్మా .... నిర్మలా ....

"వా జీవితం కూడ అంతమైతే బాగుండు పని వించింది. తల పగులగొట్టుకుని వచ్చిపోదామనిపించింది కానీ .... ఇంతవరకు శునిధంగా ఉండ

"నోను మిట్టర్ లిలన్ గారిలో వాని మూడో కి సీమా పైటలున్నాం. పుడిచాళ్ళు బుందగార్లు - తొక్కడ ఫూకెంగ్ తియ్యలని రుంతో, మీరు పోచాని కెంబెట్టుకొక మా వెంట రొవ ము!"

అధునిక హాలోయిన్‌తో మృగమి రొట్టె

National's (REGD)
'Kashmir'
SNOW &
TALCUM POWDER

your
guide to
beauty

అమ్మ నా
కల్జానా
స్వీకరిస్తోంటే
నేను
ఆశ్చర్యపడ్డాను!

కల్జానా-డి

విటమిన్ తో ఉత్తేజకరమైన కార్నియమ్.
గర్భిణి స్త్రీలకు, శిశువులను పెంచుతున్న తల్లులకు
ఎదుగుచున్న బాలలకు

GRS, 55 TEL

బంగారు పంజరం

గతాను .... అప్పుడు నీలాగే నాకూ చాల కోపం వచ్చింది .... ఒక్కరినైనా ఉంచకూడదూ ? .... ఏమో .... అలా చేయటంతో భగవంతుని ఉద్దేశ్యం ఏమిటో .... అల్పాలం—మనకు గ్రహస్థం కాదు.

“మూడు మాసాలు—మూడు యుగాలైనై. మరపురాని ఆవేదనతో ఆసుపత్రి కెల్లా ఇంటి కొస్తుండేదాన్ని. ఈ సమయంలో ‘భగవంతుడు నా కోరికను ప్రసాదించాడు.

“ఒక పెళ్లికానమ్మాయి బిడ్డను ప్రసవించి, చని పోయింది. ఆబిడ్డ ఆనాధ. ఎవరికి అక్కల్లేదు. దిక్కుమాలిన సంతానం. వాళ్ళ వాళ్ళకిదేం పట్ట లేదు. ఆ బిడ్డ విషయమై ఆలోచిస్తూ ఇంటి కొచ్చాను.”

“ఏకటి వద్దోంది. గదిలో పడుకుని పేపర్ తిరగేస్తున్నాను. మా అత్తమ్మొచ్చి ఎవరో పోలీసు ఉద్యోగిని లోచ్చారని చెప్పారు. హాల్లో కెల్లాను. వరండా కవలతో నుంచున్న పోలీసులను చూచాను. దాక్కర్ల దగ్గరికి పోలీసులు రావటం సాధారణమైన విషయమే. నా కేం భయం కల లేదు. ఏదో ఖూనీ విషయం, లేక చనిపోయిన స్త్రీ సాధారణమైన వాని చచ్చిందా ? లేక ఆత్మహత్యా ? ఇలాంటి ప్రశ్నలతో వస్తుంటారు.

“లోపలి కావ్యనించి కూర్చోనన్నాను. అందులో సబ్ ఇన్ స్పెక్టర్ నాకు తెలుసు. ఇంకొకతన్ని పి. జి. డి. ఇన్ స్పెక్టర్ గా అతనే పరిచయం చేశాడు.

“ఎవరి విషయం కావాలి ?” అన్నాను మామూలు ఖోరణిలో.

“ఆ పి. జి. డి. కాస్త తటవటాయించాడు. కుర్చీలో నర్దుకున్నాడు. నా కిదంతా చూస్తుంటే చికాకుగా ఉంది. త్వరగా కానియ్యడేం ? అనుకుంటున్నా. ఇంతలో అన్నాడు ‘ఈవిధంగా ప్రశ్నించుతున్నందు కెంతో బాధపడుతున్నాను. మిమ్మల్ని ఆడగాలి—అది ఉద్యోగ ధర్మం—అన్యధా భావించకండి’ అన్నాడు.”

“పరవాలేదు .... ” అంటూఉండగానే ఆతని ప్రశ్న బాకులా నా హృదయంతోకి దూసుకుపోయింది.

“మీ భర్త ఇప్పుడు డెక్కయినారు ?”

నిర్భాంతపోయాను. నోట మాట రాలేదు. కాసేపటికి తమాయించుకుని అన్నాను ‘అరకాన్ ఫ్రంట్ లో ఉన్నారు. ఎందుకని ?’ వారి జవాబు వివటానికే భయం చేసింది.

‘అక్కడే ఉన్నట్లు మీకెలా తెలుసు.’

పిచ్చి ప్రశ్న ..... విసుగేసింది ... కానీ .... మరో క్షణంలో భయంతో వణికిపోయాను.

‘ఉత్తరం వచ్చి రెండు వారాలైంది. ఈ రెండు మూడు రోజుల్లో వారి దగ్గరనుంచి రావాలి ....’

‘అఖరి ఉత్తరం మీకెప్పుడు ఉంది ?’

వెన్నెను.

‘మీకు బాగా జ్ఞాపకం ఉందా ? మరొక ఉత్తరం రాలేదుకదా ?’

నాకు నిజంగానే కోపం వచ్చింది.

‘నాకు బాగా జ్ఞాపకం . అదే ఆఖరిది .... రేపొ, ఎల్లండో వస్తుంది మరొకటి .... ఎందుకని ?’

అన్నాను అనేకంతో.

‘ఆ ఉత్తరం కూపిస్తారా? వారి అడ్రస్—అమ్మి ఇంకే చేయాలి?’

వా కెందుకో? కాం భయం వేసింది. దడదడలాడుతున్న గుండెను గట్టిగా పట్టుకుని అడిగాము: ‘ఎందుకు? ఇంతవరకు చెప్పారా?’

“అతను జాగు చేస్తున్నాడు. వానైపు చూడకుండా చెప్పాడు. ‘మీ భర్తగారు కనబడటంలేదు....’

“ఏది జరుగుతున్నాడో అది జరిగింది. అంతకుంటే భయంకరమైన సంగతి మరొకటుంది మనుకుంటాను. అచేతనంగానే నోటమాట రాక మిన్నపొయి చూస్తున్నాను. అతను చెబుతున్నాడు:

‘వైరల్ నే సామానేడో చెడిపోతే దాన్ని బాగుచేసి యుద్ధవారం నందుకుని రిపోర్టు సిద్ధంగా ఉండమని యుద్ధంలోకి వెళ్లిపోయారట. అక్కడికి శత్రువులొచ్చే మార్గం కల్ల. అంత విగూఢమైన స్థలంలో ఉంచి వెళ్లారట. మనవారు వెనుకకు మళ్లారా? వచ్చేవారక్కడికి వెళ్లి చూస్తే అక్కడ ఎవరూ లేరట. సామాను మాత్రం ఉన్న దున్నట్లై ఉందిట. అక్కడ కావలాగా ఉంచిన ఇద్దరు సోల్దార్లు మాత్రం రోవల మూల్యం తువ్వారట. మీవారి జాడ లేదు.... వారిమీద అనుమానంతో దేశమంతా గాలిస్తున్నారు....’

‘ఎందుకు. బ్రతుకుంటే వారే రిపోర్ట్ ఇచ్చే వారా??’

‘మీ కర్డం కాలేదు డాక్టర్. వారు గూఢచారిగా పనిచేస్తున్నారు?’

నా మతిపోయింది. ఆరోచనలకే తావులేదు. నిజాన్ని నమ్మలేకుండా ఉన్నాను. చివరికి అడిగే కాను: “అంటే శత్రువులకు మన మధ్యాలా చేరవేస్తున్నారు?”

“స్నేహ” “గూఢచారి” మాటలే భయంకరంగా ఉన్నాయి. వాటిని అవలెక పోయాను. అబ్బ—ఎంత కటువైన మాటలు.....

“జను. తీరా అతను ద్రోహి, అవతలి వారికి మన విషయాలన్నీ తెలియపర్చుతున్నాడని తెలిసికో గానే, పట్టుకోవాలని ప్రయత్నం చేసేవరికి అతని కంతకుముందే తెలిసిపోయి వలాయనం చిత్తగిం తాడు. యుద్ధ రహస్యాలన్నీ తెలుసు. అతనే శత్రువు చేస్తున్నాడని ఋజువైంది కూడ. అందుకే అతన్ని గాలించి పట్టుకోవాలని ఉత్తరువు జారీ చేశారు .... మమ్మల్ని క్షమించాలి .... వారి ఉనికి తెలిస్తే మీరు తప్పక చెప్పాలి .... అలా చేస్తే దేశాని కెంతో నేలల చేసినవారవుతారు ....”

“అతను నాకు బోధిస్తున్నాడు కానీ అనేమీ నేను వివలంలేదు. నా హృదయం నమ్మేందుకే నిరాశ రిపోంది. అసలు యుద్ధంలోనే గాయపడ్డారేమో? దిక్కులేక పడిఉన్నారేమో? ఇదంతా పారపోయేమా—ఒకరిని శిక్షించడం మరొకరిని శిక్షిస్తున్నారేమో! అసలు శత్రువులే వారిని .... ఏమో .... ఏది నిజం ....

“అంత మంచివారు. ప్రభుసేవా పరాయణుడు .... జ్ఞాని .... మేధావి .... సద్గుణ సంపన్నుడు .... ఎన్నో విశిష్టమైన గుణాలను పొందుపర్చుకున్న వారా ద్రోహి! నమ్మలేను .... ఇప్పటికీ నమ్మ లేను. కానీ అది నిత్యం .... నమ్మాలి. అంతే!

“దిద్దం మరణంలో కృంగి కృశించి భర్త తిరిగి వస్తే దుర్మతి నిరీక్షణతో వాటిని వేరై అతి పొకుండా వెలిగిస్తూ మనుష్యుల నాకు, మూడు నెలల రోనే ఇంతటి దుఃఖం ఎందుకు కల్గాలి? పోనీ వారిలాంటి పని చేయకుండా మరోవిధంగా పోయినా బావుండేదేమో! లేక కనీసం ఆ దుఃఖంనుంచి లేరు కున్న తరువాత ఇది సంభవించిఉంటే ....? పోనీ ఒక దిద్దం నా దక్కి ఉండకూడదా? అలా కాక పోతే అసలు త నిలాంటి పనికి పూనుకోకుండా ఉండి ఉంటే ....? క్షుద్ధంలో, దుఃఖంలో ఉన్నవారికే ఇంకో ఇంకా ఎందుకు కల్గాలి? .... ఏమని జవాబు చెప్పకోవాలి .... ఒక్కటే జవాబు .... ఏమో .... అమ్మి మన ఉపా కందనివి, మన జ్ఞానానికి మించిన విషయాలూ.

“ఏమో .... తెలియ ....

“ఇద్దరున్నాయట అమ్మి, నాన్న ఉన్నారు నాకు. అంటే ఉండేవారన్నమాట. అన్నయ్య యుద్ధంలో చనిపోయాడు. ఆ వార్త విన్న నాన్న గుండె అగిపోయి మరణించారు. అమ్మి, తమ్ముడు అప్పట్లో విశాఖపట్నంలో ఉండేవారు. తమ్ముడు పెద్ద రోడిగా తయారయ్యాడు. అంతా మీ వెళ్లి, బావలా అన్నమాట. అమ్మి ఏడవని క్షణం లేదు. తమ్ముడి మనసు మార్చాని శతవిధాల ప్రయత్నించింది. జబ్బుపడింది. తన తల్లికి జబ్బుగా ఉండన్న జ్ఞానం వశించింది. అనినీతి కార్యాలతో, అహంకారంతో అంధుడై రెండు, మూడు రోజులు ఇంటికే వెళ్లలేదు. కనీసం నాకు వ్రాయలేదు, తెల్పలేదు. తర్వాత వెళ్లి చూస్తే తల్లి చావు బ్రతుకుల్లో ఉంది. వాకరు డాక్టరును తెచ్చాడు. కానీ మనోవ్యాధికి మందు లేదాయె. కొడుకుమీద బెంగతో విద్రోహే పోయింది. తమ్ముడు అంతా అమ్మికిని చెడిపోయి ఒక్క దమ్మిడికూడ లేకుండా వచ్చాడు. కనువిప్పు ఆలస్యమైంది. అంతా పోయింది. ఇప్పుడు విశాఖపట్నంలోనే వాకాశ్రయంలో చిన్న పని. చాలి చాలని జీతం—కష్టాలు ....

“నిర్మలా! ఈ మూడు చావులు కృతనివత్తు రంతోనే. నా పాపాలు పోయిన మూడునెలలకు భర్తనుగూర్చిన దుర్వార్త. ఆ తర్వాత నాల్గవ నెలకు అన్నయ్య మరణవార్త—వెంటనే నాన్న—చావు, యుద్ధం న కొన్నమాసాలకే అమ్మ—చావు, తమ్ముడు అధోగతి పొల్లి పోవటం.

“ఇంత నేగంగా యెందుకు జరిగాయి? ఈ పరిస్థితులు ఒకదానివెంట ఒకటి తరుముకు వచ్చినట్లెందుకు రావాలి? నాకు హృదయంలేదా? బాధపడటం నాకు చేతకాదా? నా హృదయం పాపాలకాదే? ఇంతగా విధి నన్ను శిక్షించటానికి నేను చేసిన పాపం యేమిటి? నా పాపాన్ని, ఓర్పును పరీక్షిస్తున్నాడా? ఎందుకని? ఏ ఉద్దేశ్యంతో? కానీ దానికికూడ కొంత పరిమితి ఉన్నదికదా? బెయిన్ రో గాలి కొడ తాము; ఇంకా కొడతాము. పట్టగలిగితేకంటే మరెక్కువ కొడితే ‘టవోన’ పగులుతుంది. కానీ నా గుండె పగల్గేదు. ఎలా ఓర్చుకున్నానో .... వాకే తెలియ ....

“ఇంతటితో అగలేదు. ఆత్మ మామల సాధింపు. జాక్సరును కదా! పురుషులతో మాట్లాడితే తప్ప, రాత్రిళ్ళు దూకుటే వెళ్ళకూడదు, పొయ్యిట్రాలు

ఉ చి తం

వివిధ ఆకర్షణీయమైన రంగులలో విరుచు వింత పరిమాణములలో కొలువలు కొనండి. ధర.

రు. 7/- హిస్టీడి రు. 1/50.

2 కొలువలు రు. 13/- హిస్టీడి రు. 2/- 3 కొలువలు రు. 18/- హిస్టీడి ఉచితం. ప్రతి కొలువలో ఒక కొత్త సంవత్సరం డైరీ ఉచితం. మీ అడ్రసు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

HIMALAYAN FABRICS

(APW) Faridabad (Near Delhi)

మంచి పుస్తకాలు

జీవిత రహస్యములు.- మొదలవల్లముఖానికి అనేక కామ సూత్రాలు.- రూ. 3-50 యువ తి.- క్రిలను గురించి అనేక. ఈ తూహల విషయాలు.- రూ. 3-50 సంతానము.- గర్భనిరోధానికి 60 వలన సులభ మార్గాలు.- రూ. 3-50

అమృత రహస్యములు.- వ్యాధిారంభంలో అత్తలు సంపాదించే అనేక కొత్తదారులు రూ. 6-00 ఉదాత్తగ్రహదేవీని.- మనదేశంలోని అన్నిరకాల ఉద్యానాలు, అర్చనలు, పొందే మార్గాలు రూ. 5-00

చిత్తజ్ఞానము.- శరీరానంతరం ఆత్మను గురించిన నవీన శాస్త్ర పరిశోధనలు. రూ. 2-50 పోస్టు ఖర్చులుచీతం. క్రింది ఎడ్రస్సుకు డ్రాస్ట్ వి. పి. పోస్టుద్వారా మీయింటికి పంపబడును

దేశీయ ప్రచురణలు, ఏలూరు, ఆంధ్ర

మంచి రహస్యము

గ్రోరియా ద్రవాన్ని మీ ముఖానికి రుద్ది తుడిచినంతలో అద్భుతమైన కాంతిని, మంచి అందాన్ని పొందవలె తెచ్చును. ముఖంలో ముడిరూపును పోగొట్టి చక్కని లేతదనాన్ని తెచ్చును అందకువచ్చే నలుపును మొటిమలను నవ్వుకుండా పోగొట్టును వెల రూ. 1-75. అన్ని ఖాస్తుల్లో పొరుకును

JANITA PRODUCTS, ELURU. A.P.

ఎత్తిక్రీక్ & రేడియో గైడ్

అభివృద్ధి చేయబడిన క్రొత్త కూర్పు ఇంటోనే ఎత్తిక్రీడ్ ఇంజనీరింగ్ పూర్తి కోర్సు రేడియో రిపేరింగ్ రేడియోమాకానినం, ఇండ్ల వైరింగ్ నేర్పుకొండి. ఇంటోనే రు. 50 లకు ట్రాన్సిస్టర్ రేడియో తయారుచేయటం నేర్పుకొండి. ఎత్తిక్రీక్ & రేడియో పనులకు ఉత్తమ గైడ్. (900 పిత్రపములు) ధర రు. 10. ఏ.సి.సి. చార్జీ రు. 2.

14 భాషల మాస్టర్ :

ఉపాధ్యాయుల సహాయము ఈ ఇంటోనే వైనిస్, జపనీస్, ఆరవం, ఫ్రెంచి, రష్యన్ మొ॥ భాషలను నేర్పుకొండి. 14 భాషల ధర రు. 6/- ట్రాయింగ్, పెయింటింగ్ రు. 5-50. ప్లెరింగ్ & కట్టింగ్ రు. 5-50 సెక్స్ అట్టాన్: 325 పిత్రపములు గల అమెరికన్ ప్రచురణ. ధర: రు. 6/- V.P.P. చార్జీ రు. 2/- అదనం.

Tagore Vigyan Mandir (A.10)
Halka No. 13, ALIGARH

డాక్టర్ కాంత అబ్రహీం. గారి వాదనలలో భాగస్వామి అమె ముఖంలో వున్నది. మూడుగులలు దాటింది. గుబురుగా ఉన్న అశోక వృక్షపు ఆకుల నందుల్లోంచి మూర్ఛి కిరణాలు దూసుకువచ్చి వారినిదా అక్కడక్కడ వదులుస్తుంది. పిల్లగారికే భయపడి పరుగెత్తుతున్న ఆ బంగారువన్నె ఆకులపై చూస్తోంది నిర్మల.

ఈ ప్రశ్న వేసిన వెంటనే అమె ఉలిక్కిపడింది: డాక్టర్ వైపు చూచింది. అమె లేచి కూచుని కాళ్ళు మాత్రం అలాగే వాపుకుని కూచునిఉంది.

నిర్మల కళ్ళలో నీళ్ళు మళ్ళుతిరుగుతుంటే అమాంతంగా డాక్టర్ బట్టల కండువకుంది. అమె నిర్మల—తనను వుదువుగా నిమరుతోంది.

పూర్వకే చేతిని నిర్మల గట్టిగా పట్టుకుంది..... అతి ప్రయత్నంతో అంది “నన్ను క్షమించండి ఈ జ్ఞానకాల బాకుపోట్లతో మీ గుండెల్లో తూట్లుచేశాను. అహంకారంతో, వ్యాయామం విచారణ చేయకుండా యిష్టమొచ్చినలా అన్నాను... పిసిపి దాన్ని మీరు క్షమించాలి”

అమె జవాబివ్వలేదు. నిర్మలను వారించలేదు. అమెకు తెలుసు అలా కన్నీరు కారిస్తే.....వచ్చానని చెందితే పృథులయం తేలివచ్చుందని.

కొన్ని క్షణాల గడిచినై. ప్రకృతికి కూడ వారిపై జాతికల్లు తోందికావోలె, యిండతిక్షణతగ్గిపోతోంది. నిర్మలను లేచి యిద్దరూ నీళ్ళుదగ్గర కెళ్ళారు. నవ్వు జల్లుగా పడుతున్న నీటితులపరాలు, చిన్నచిన్న కెరటాలు రాళ్ళను తాకి విరిగిపోవటం చూస్తూ కూర్చున్నారు.

నిర్మల ఎక్కిళ్ళు ఆగలేదు. అమె వెళ్ళి కానీ ప్లీస్సు, సేమి టిఫిన్లుబట్ట తెచ్చి కూచుంది.

“అతిథి మర్యాద మర్చిపోయాను.... ఏదో సోద చెబుతూ తిండి సంగతి జ్ఞానకంపించిందికాదు” అంటూ నిర్మలకు ఆకుతో ఫలంరాలు పెట్టి యిచ్చింది. నిర్మల ఆమెవైపు విస్తుపోయి చూస్తోంది. ఈమె మనిషి? లేక దేవతా?

ఇద్దరూ ముఖాలు కడుక్కుని తింటున్నారు.

“బోండాలు నేనే చేశాను ..... నాకు కంట నమంగా రాదు.....కానీ చేసుకున్నది పోలేనే అంత అనవ్వంగా ఉండదు. కడుపు నింపుకోవచ్చులే.”

“బాగున్నాయి. కాస్త ఉప్పుతక్కువ” అంది నిర్మల.

అమె పకపక నవ్వింది “కనుక్కున్నావ్ నిర్మలా. నీ సంగతే మర్చిపోయి ఉప్పు నమంగా వెయ్యలేదు. నాకు కాస్త వళ్ళు నీరెక్కుతోందని ఉప్పు తగ్గించాను .... ఇదిగో యిందులో ఉప్పు ఉంది”

నిర్మలకూడ మెల్లిగా నవ్వింది.

వంటలు, రుచులు మాట్లాడుతూ వారిద్దరూ తినటం పూర్తిచేశారు. అమె అన్నీ తినేసేసింది.

“ఇంకా కాసేపు కూచుందామా నిర్మలా? ఇంకా ప్రొద్దుంది....నాకూ పనిలేదు.... వెళ్ళాలని లేకపోతే కాసేపిలాగే కూచుందాం. ఇంటికి యింత నిర్మల మైన ప్రశాంత నాతాపరణం దొరకదు. ఏదో తబ్బాలు, ఏదీ లేకపోతే రేడియోలో విన్న పాటలే విసటం.... విసుగిస్తుంది” నిర్మలవైపు ప్రశ్నార్థకంగా చూచింది.

నిర్మలకు అక్కడే హాయిగా ఉంది. కూతుందా మంది. ఇద్దరూ అక్కడే నీళ్ళు నమిసంగా కూచున్నారు. నిర్మల కాళ్ళు నీళ్ళలో పెట్టుకుని కూచుంది. కాసేపు తాళి అంది: “నన్ను మన్నించినట్లేనా?” డాక్టర్ చిరుగా నవ్వుతూ నిర్మల చేతిని తన చేతిలోకి తీసుకుంది.

“మన్నించినట్లే.... అయినా అంత తప్పించేశావమ్మా....వరేలే కానీ....కానీ నీకు శ్మశ్మ తప్పదు. ఇంకాన్ని విషయాలు మాట్లాడాలి.... ఏంటానా?” అంది.

అమె మాటలకు నిర్మల బాధపడింది “శ్మశ్మ అంటారే? మీరు చెప్పడాంట్లే యిముందో కానీ వాలో పిచ్చనం లేకుతోంది. ఏదో భారం దిగి పోయినట్లుగా ఉంది ....మీతో పోల్చి చూస్తే నా స్థితి యెంత మెరుగనిస్తుంది....కానీ డాక్టర్

ఇద్దరు శనిశేఖరులు చిరకాలానికి కలుసుకున్నారు.

“నేను ఇటీవలే ఒక పుస్తకం రాయటం పూర్తిచేశాను. కానీ మా అబ్బాయి పెరిగిభద్రత పుస్తకాలనీ తగలేశాడు.” అని గోల పెట్టాడు.

“పావం! మీ అబ్బాయి కెన్నో ఏడు!

“మూశేళ్ళు”

“అహా! మూడేళ్ళ పెదవ, ఆ పుస్తకం చదవ గలిగాడన్న మాట”

కామక్షి, (కంచితవర్ణ)

మరి మీ విషయం.... మీ గురించి యిక్కడివారికి తెలిదా?” అంది.

“ఏమో.... తెలుసేమో.... వాలోమాత్రం యివరూ మీ భర్త ఫలానాగా? అని అడగలేదు.... తెలియనే తెలియదేమో.... నీ దెలాఉన్నా ఈ విషయాంట్లో నీ వృద్ధయంలో దాచుకోవలసిన విషయాలు.... అది గుర్తుంచుకోమ్మా....”

“అలాగే.... నే నెవ్వరికీ చెప్పను....” అంది నిర్మల.

నింత కూచినా విసుగిపించని ఆ నీటి రాని, అలల వాట్లాన్ని చూస్తూ కొంతసేపు మానం దార్చారు.

“నిర్మలా! అంతా మనం అనుకున్నలా జరిగి ఉంటే యింత దూరం వచ్చి యింతమంది రోగులకు సేవచేయగల్గేదానా? నిర్మల వృద్ధయాన్ని గ్రహించేదానా?...అమెకు అర్థికంగా యింతగా సహాయపడలేదానా?... నా తమ్ముడికూడ చేత వైన తబ్బు సాయంచేయగల్గేదానా? వాలో

యింతపేర్లు, మౌనం, సేవాసేదాయిత ఉండేదా?” అన్నది డాక్టర్ కాంత.

నిర్మల నీళ్ళలో చిన్న కాళ్ళు వేస్తోంది. అవి మడుంగన ముసుగుతూ అలలను లేపుతుంటే చూస్తోంది.

అమె అంతర్వారీ యిముందో— తనను ఏవగించుకుంటుందా?

నింత సేస్తేందోకాని అన్నమయ భాషని అంతిమ తేజస్వీతో వడి ప్రకృతి చల్లదనం దార్చింది. ఎర్రబడిన మూర్ఖబింబాన్ని చూస్తోంది నిర్మల.

వారిద్దరి వికాగ్రతను భంగపరుస్తూ చిలుకే పలికింది.

ఇద్దరూ తల తిప్పి చూచారు. ఒకతను బక్కని వంజరంతో అందాల చిలుకను తెచ్చి పిట్టలుబ్బత దాస్తుంచాడు. కవాలం తెరచి పిట్టకుక్కలు వేస్తూ దాని వోరు తడుపుతున్నాడు. ఆ చిలుక ఎగిరిపోవటానికి కాంతయైన ప్రయత్నించటంలేదు.

నిర్మల దాన్ని కన్నార్పకుండా చూస్తోంది. కొంత సేపటికి అంది: “చూచారా డాక్టర్! ఈ వంజరంతో చిలుకలా ఉన్నాను. దీన్ని వదలి పిరిపోయి యిక్కడైన ఒంటరిగా పోవతో బ్రతుకుదామంటే ఈ వంజరం నన్ను వెళ్ళిస్తోంది. నా వృద్ధయానికి కొంత లభించే మార్గం అదే అనుకున్నాను.... కానీ నా వంజరం బంగారుది....ఎంతైనా వంజరం వంజరమే....ఎందుకో పెట్టినా, దాని స్వేచ్ఛకు మాత్రం భంగమే” నిర్మల ఇక మాట్లాడలేకపోయింది.

నందెవెలుగుతోమంచి ప్రకృతి నీటి ముసుగులా తక్కువైంది. చీకటివస్తుందని చూస్తున్న నిర్మలకు చీకటి అగుపించలేదు. తక్కువైన ఆచారాలతో చుట్టేంది. కృష్ణవర్ణ తండ్రుడొప్పుడో ఉదయించేశాడు. అతని ఆగమవాస్తవాల గురించి తెలియదు. మూర్ఛి అన్నమయనంతరం నవ్వున విణి పిత ద్రోలి ప్రకృతికి తన అమృత శిశిరరణ ముసుగును ప్రసాదించాడు.... నిర్మల వృద్ధయంలోంచి అంధకారాన్నికూడ పారద్రోలినట్లుగా నవమి చంద్రుడు మువ్వల మాటునుంచి విపరీతతమయ్యాడు.

నిర్మల గబుక్కున లేచి, డాక్టర్ కాంత కెండు చేతులు పట్టుకుంది. “నీ చెప్పారో, ఎలా మాట్లాడారో, నా కృతజ్ఞత నెలా తెల్పారో నా కనగళనం కావలసిందేదు. నాకు కనువిప్పు కల్గిందారు. మీకెంతో కృతజ్ఞురాలి. ఇకపై నా జీవితకాలమంతా యితరుల మేలకోసం వదిలివేయగలగదానా. అదే మీ కిష్టం కానుక.... నన్నాశీర్వదించండి.”

డాక్టర్ ముఖం ఆ వెన్నెల్లో కళకళలాడింది. అమె నవ్వున పని వెరవేరింది. నిర్మల తన కర్తవ్యాన్ని గ్రహించింది. తనకు కావలసిందికూడా అదే. నిర్మలను గాఢంగా వృద్ధయానికి చాతుకుంది.

శ్రైవర్తను కేతెయలంతో కొన్ని క్షణాలకు అతను వచ్చాడు. నిర్మల, డాక్టర్ కారులో తిరుగు ప్రయాణం మొదలుపెట్టారు. ప్రక్కలో కూచున్న నిర్మలవైపుమే పాలోకనంగా చూచింది. నిర్మల ముఖం ప్రశాంతమై యేదో తేజస్వీతో పరిపూర్ణత చెందిఉంది. డాక్టర్ కాంత తృప్తిగా మెల్లగా విల్పాల్చింది. (నవీం)

పుష్పము మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

మీ భవిష్యత్తుతో నిమి అరణ్యభోవునదిన్నీ, మీ నరియైన చర్యను గురించిన్నీ మీరు తెలుసుకొనగోరవల్సింది. **పాపకార్యములకు మీకు ఇప్పుడు ఒక పుష్పము పేరున్నా, మీరు వ్రాయు లేదీ, వేరవివరములున్నా, మీ నరియైన చిరునామా తెలుసున్నా వెంటనే వ్రాసినవండి. జ్యోతిషశాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగామేము గుణించి, మీరు కార్మ వ్రాసినలేదీ లగాయతు**

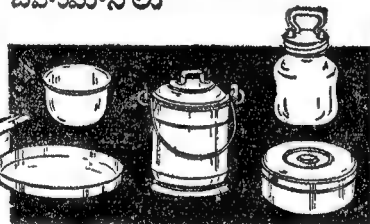
12 మాసములలోను మీయొక్క అదృష్టము, లాభాదృష్టములు, జీవిత సూర్యము, వివరములలోమీకు జయము కలుగునో, ఉద్యోగం విషయంలో మంచిచెడ్డలు, మార్పులు, అలోగ్యవిషయము, వరదేశమునము, తీర్థయాత్రలు, వివాహము, స్త్రీమగము, వంతానము, నిధినిక్షేపములు, లాటరీ, ఆకస్మా ద్రవ్యలాభము మొదలగువానిని గురించి స్పష్టముగా మానవారిగా వ్రాసి రు.1.25వ. పై. లకు మాత్రము వి. పి. గా పంపగలము. (వి. పి. ఛార్జీలు ప్రత్యేకం). దుష్ట గ్రహములైనవా ఉన్నయెడల శాంతివేయు విధానం కూడా తెలుపగలము. వివరములు మా పూచీపై నవంపబడును. మేము పంపిన భోగ్యా మీకు తృప్తిగా లేనిదడల పై కుము వాపను. చేయబడును. ఒకసారి పరీక్షించండి. అందు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

Pt. Dev Dutt Shastri, Raj Jyothishi (W. P.) JULLUNDUR CITY

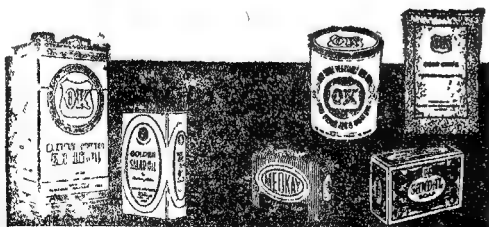
ఉదేతమైన

అంది చందాల
స్టెయిన్ లెస్ స్టీల్ పాత్రల
బహుమానాలు

మీరు కొను ప్రతి ఓకే తయారీ వస్తువుతోగల బహుమాన కూపనులను చేర్చిపెట్ట ప్రారంభించి, వానికి సూరుగా ఇవ్వబడు అత్యాకర్షకమైన స్టెయిన్ లెస్ స్టీల్ పాత్రలను - మీకు ఇష్టమైన పరిమాణ ప్రమాణాలలో - మీకు అతి సహజమునగల ఓకే వ్యాపారివద్దనుండి పొందండి

అందుచేసినాడు: డి. ఈస్ట్ ఏషియాటిక్ కం. (ఇండియా) ప్రైవేట్ లిడ్.,
మదరాసు.)

ఈ బహుమతి పథకం ము. దాను, మైసూరు, కేరళ మరియు ఆంధ్ర
రాష్ట్రములకూ మాత్రమే వర్తింనును.

తుది నిర్ణయం

20 -వేలీ తిరునామ

తోపలికి వచ్చిన అతని నడక నా మనసులో మోసిన గాయాన్ని లేపింది.

అది నాకు బాగా పరిచయమైన నడకలా ఉంది. ఎక్కడో, ఎవరో ఇలాగే నడుస్తూ ఉండటం చూచి నట్టే గుర్తు. "ఎవరయి ఉంటారు?"

ఆయన లైటుకు ఎదురుగా కుర్చీమీద కూర్చుని వాస్తవ్య చూశారు.

ఒక్కక్కణం కొట్టు కూంటూవు గుండె ఆగిపోయి నట్టయింది. పరాల్లో ప్రవహిస్తున్న రక్తం గడ్డ కట్టింది. కళ్ళు చీకట్లుక్రమిస్తూ చిడిపోతానోమో అనిపించింది. మెల్లిగా కుర్చీమీద కూర్చుని, ఎండిన పెదవులను నాలుకతో తడుపుకొన్నాను.

గోడమీదున్న పతాళం, గదిలోని కుర్చీ, బల్బు అన్నీ గిర్రున తిరిగి చటుక్కున ఆగిపోయాయి.

అరక్షణం చీకట్లో పామునడక తొక్కి బెడరి పోయినట్లనిపించినా, మరుక్షణమే పామును చేతిలో పట్టుకుని, ఆడించే పాములవాడి ధిమా వచ్చింది నాకు.

"నమస్తే" అన్నాను చేతులు జోడించి.

"నమస్తే" అన్నారాయన, నిర్మాంతపోతూ.

"అం...మీరెవరో తెలియలేదే....."

తలవంచుకొని కూర్చున్న ఆయన ఆశ్చర్యంతో ఆలెత్తి చూసి, "ఎన్ను గుర్తు నట్టలేదా? లలితా" అన్నారు.

"క్షమించండి. నా సేరు లలితాకాదు. లలితా దేవి."

అవచిరియింనుండి ఇటువంటి సంబోధన నాకు ఎప్పుడని నూచిస్తూ అన్నాను.

ఆయన ఇంకా ఆశ్చర్యపోతూ. "నేను-నేను-లలితా.....వెంకటేశమూర్తి" అన్నారు తడబడుతూ.

"అలాగా? మీ పేరు తెలిసింది. సరే, మీ అమ్మాయి మా బడిలో చదువుతూందా? ఏ క్లాసు? పే రేమిటి?"

అతను "..... మా అమ్మాయి ననజి హైస్కూల్లో చదువుతోంది. విజయ్. కానీ నేను వచ్చింది....."

నేను అతి గంభీరంగా "చూడండి వెంకటేశం గారు. మీ అమ్మాయికి ఎక్కువ మార్పులు వేయ సువి మీరు అడగటం న్యాయమా? మీ అమ్మాయి పరీక్షల్లో ఎలా వ్రాసిందో, దాని ప్రకారమే....."

"లలితా!" అరిచారాయన.

"అందిరూ నన్ను లలితాదేవి అనే పిలుస్తూ ఉంటారు. మీరూ అలాగే పిలిస్తే మంచిది."

ఇప్పటికీ ఆయనకు వా నునసులోని భావమేమో అర్థమయినట్లయింది.

నేను కావాలనే ఆయన్ని వేళాకోళం పట్టిస్తున్నానని అర్థం కాగానే, కోపంతో బల్బుమీద గ్రుద్ది, "నాలుకం చాలు లలితా" అని గర్జించాడు.

ఒకప్పుడు చాలాకాలానికిముందు, ఆయన ఇలాంటి గర్భాను నా హృదయం, గాలి తగిలిన దీవంతా, అల్ల లాడిపోయేది.

కానీ ఇప్పుడో?

నాకే ఆశ్చర్యమనిపించేటంతగా నా హృదయం

కడకు కట్టింది. భావోద్వేగంలో వా నిద్రయ్యి, లాగి వదిలిన తంతిలా కంపించినా, మనసుమాత్రం అచలంగా ఉంది.

ఏడాదంతా, మధురంగా ధ్వనించింది వా కంఠ ద్వారా: "బల్ల వారా పాతది."

ఆయన ఆవేశంతో పైకి లేచి అబ్బా, ఇబ్బా తిరుగుతూ, "లలితా నేను నిన్ను క్షమించాను. ఇంటికి తిరిగి రాగలవా?" అన్నాడు.

ఒకప్పుడు ఇలాటి మాటలను వివటంకోసం కలవ తినిపెట్టేవాడన్నది.

ఈ అనుమాన ప్రకృతిగల మనిషి, ఏదో ఆధారం లేని సందేహంలో పడి, వా నడతను శంకించి, నన్ను దూరం చేసిన కొత్తలో, ఈ మాట అనిఉంటే? అనందంలో పూజించేవాడు.

కాని, ఇప్పుడు?

నేను అనుకునేదాన్ని.....ఆయన నన్ను పరిగ్రహిస్తానని అన్నప్పుడు, వా పూర్వయం పురి విప్పిన వెనుకలా బాల్కనీ చేయవచ్చు. వసంతమానం లోని కోయిలలా నంతసేందవచ్చు అని కలలుకనేదాన్ని.

వా ఆశ, ఆకాంక్షలన్నీ పరించని నిరీక్షణలో కుంపటిమిడి నిశ్చలంగా ఇంకిపోయాను.

మిగిలింది భాగిన్నె మాత్రమే.

మధుర భావనలన్నీ కాలిపోగా, మిగిలింది బూడిద మాత్రమే.

వా జీవితం ప్రకమార్గం వట్టి నన్నుడే నంకర పోయిన పెదపులను మరింత వంకరచేసి వ్యంగ్యంగా అబ్బాను:

"క్షమించటమా? వేనేమీ తప్పవేయలేదు. మీ క్షమాచిక్ష వా కవనం."

"లలితా, వెనుకటిదంతా మరచిపోలేవా?" అన్నా రాయన, ఆసహాయంగా.

"మరచిపోగలను.....మరచిపోయాను కూడ..... దానితోదాటే వా పెళ్ళి నంగతి కూడ విస్మరించాను."

"లలితా, అప్పుడు వాది ఉడుకు రక్తం. చెప్పుడు మాటలు విని, అన్యాయంగా నిన్ను దూరం చేసు కున్నాను. వా కిప్పుడు బుద్ధి వచ్చింది."

"కాని వా ఉడుకు రక్తం ఇప్పుడు చల్లారినట్లుంది. మళ్ళీ నానికే జీవితపు వేడిని అది భరించలేదు. అదీకాక, ఇప్పుడుమాత్రం నేను నిరపరాధిని మీరు ఎలా నమ్ముతున్నారు?"

"వాకే అనిపించింది—ఎవరో చెప్పినమాటలు నమ్మి, నీకు అన్యాయం చేశానని."

నేను వ్యంగ్యంగా. "ఓహో! మీకు వా మాట మీదకన్నా ఇంకొకరి మాటలమీదనే ఎక్కువ విశ్వాసం, నమ్మకమూను. అంతేకదా?"

"అప్పుడు నేను యువకుడిని. సిగ్గు అంది గతైంది. నీ నడక బాగా లేదని ఎవరో చెప్పినప్పుడు, గుడ్డిగా నమ్మాను—ఇప్పుడనిపిస్తోంది, వే వేంత మూర్ఖంగా ప్రవర్తించానోకదా అని."

"ఇప్పుడు వారో అందమూ లేదు. మీరు యువ కుల్యాకారు. కాలం వా అందాన్ని కొరి స్వీకరించింది. కాని, అప్పుడు అవక్యంగాఉన్న మనస్సు, ఇప్పుడు నక్కమయింది."

"లలితా, నువ్వు నన్ను క్షమించలేవా? మళ్ళీ వచ్చి వాలో కాపురం చేయలేవా?"

నేను నవ్వి అబ్బాను: "కాపురం.....ఈ నయి మ్మిలోనా?" వా కిప్పు డెన్నోళ్ళో తెలుసా? వలకై రెండేళ్ళు. వే నిప్పుడు వుద్దురాలని"

"కావచ్చు. కాని, నీ ఇంట్లో నువ్వు వచ్చి ఉండ టానికి అభ్యంతరమేమిటి?"

లోలోపనే రాజాకంటున్న జ్వాలాముఖి పైకి లేచి, శిలాద్రవాన్ని చిమ్మింది.

"అభ్యంతరంకాక! ఇరవైయేళ్ళక్రితం మీరు ఈ మాట అనిఉంటే బాగుండేది. అప్పుడు వాకు ఇంకా అందరిలో బ్రతకాలనే ఆశ ఉండేది. వా భర్త, వా ఇల్లు, వా కాపురం, అన్న మోహమూ ఉండేది. నిరీక్షించి, నిరీక్షించి, వా పూర్వయం కరడుకట్టుకు పోయాంది; శిలయిపోయింది."

"అలోచించుకో, తొందరపడకు" అబ్బారాయన మృదువుగా.

మనస్సు ఇరవైయేళ్ళ క్రిందటి యెయాన్ని నెమరువేసింది.

అప్పుడు వాకు పెళ్ళయిన కొత్త. జీవితం నందన వనం అని అనుకుంటున్న రోజులని.

=====

ఓ భర్త తన భార్యకు 'పతి ప్రతాధర్మాల' బోధిస్తున్నాడు.

"ఉత్తమ ఇల్లాలు ఎప్పుడూ డబ్బు అక్కర్లేని సమయంలో కూడా భర్తకు ఉత్తరాలు రాస్తూ ఉంటుంది."

"అవునవును. భార్య అడగ కుండా డబ్బు పంపించేవారే సరైన భర్త" అడుముకోకుండా సమాధాన మిచ్చింది ఆ యిల్లాలు.

రామారావు, (రాజమండ్రి)

=====

నందనవనం సర్పాలకు కూడ ఆశ్రయమివ్వ గలదన్న విషయం వా కప్పుడు తెలియదు. ఒక్క నంపల్లెరం కాకమునుపే, మా వచ్చటి కాపురానికి సంశయపు నిప్పులవ్వ తగిలి చిచ్చుపెట్టింది.

సత్యాసత్యాలను తెలుసుకొనే ఓరిమి లేదాయనకు. వాకూ అభిమానం ఓ పాట ఎక్కువే. వాలో తప్పే లేనప్పుడు 'తప్పు చెయ్యలేదు' అని వాదించి ఒప్పించ వలసిన అవసరం వా కేమిటి? ఇంట్లో లేనిద దుమారానికి వే విచ్చిన సమాధానం: "వాలో నమ్మకం, విశ్వాసం ఉంటేనే వే విక్కడకుడగలను."

కాని ఆయనకు వాలో నమ్మకం లేకపోయింది. వా అత్తమామల, ఆడనడమల మాటలే, వేద వ్యాఖ్య లయ్యాం.

దీని పరిణామం—వసుపు కుంకుమతోనే పుట్టిల్ల చేరాను.

ఇంకో పిల్ల కన్య—చెర వదలించుకుని వాళ్ళింట్లో అడుగుపెట్టింది.

ఇంటినుండి బయటకు అడుగుపెడలే చాలు. గువ గునలు, కొంటెనవ్వులు నన్ను వెంటాడేవి.

నన్ను చుట్టు ముట్టి న వెక్కిరించులు, వ్యంగ్యపు మాటలను ధైర్యంగా ఎదిరించాను.

పెళ్ళిలో అగిపోయిన తదుపు మళ్ళీ ప్రారంభిత కాను.

తదుపు ముగిశాక ద్వితీయతంగా జీవితంలోకి అడుగుపెట్టాను.

ఆయన ఇంకో పెళ్ళి చేసుకునేదాకా వా వ్యాధ యంతో ఎక్కడో ఓ మూల, ఆశారేణి మినుకు మంటూనే ఉండేది. కాని, ఆయన పెళ్ళి చేసుకున్న నంగతి విగానే, వా ఆశాకిరణం ఆరిపోయింది. మనసు రాయి చేసుకొని, ఒంటరి బ్రతుకునే అతి వరమొక్కవాను.

ఇరుగు పొరుగు వేలేత్తి చూసినప్పూ, అత్త ప్త పెట్టుకుండా, బ్రతకటానికి ప్రయత్నించాను.

వా ప్రయత్నం విఫలమవలేదు.

ముగ్ధ బాలికల సహవాసం, వా జీవితానికి ఓ విధ మైన శాంతి నిచ్చింది. జీవితం ఒడుదుడుకులూ లేకుండా సాగిపోతూంది.

ఇంత జరిగాక, ఇన్నేళ్ళ అనంతరం ఆయన వచ్చి "నీ ఇంటికి తిరిగి రా" అన్నప్పుడు వాకు కోసనే వచ్చింది.

"తొందరపడవద్దు" అని ఆయన హెచ్చరించే న్గుడు, కాస్త విదాచించి ఆలోచించాను.

ఒక విధంగా ఆయన చెప్పటము సరియైనదే. జీవిత సంధ్యలో 'వా' అన్న వాళ్ళ లేక, ఆఖరిదాక జీవితం సాగించటం దుర్మరమే.

జీవితపు దండకారణ్యంలో బంగారులేడి రూపం దాల్చి పరిగెడుతూన్న దాంపత్య జీవితాన్ని వెళ్ళం ఒడం నిరర్థకమన్న నంగతి వాకూ తెలుస..

కాని, యువనపు స్ఫుర్త కాంతికి అభిముఖంగా నిల్చున్న వాకు, గాజులో కూడ రత్నకాంతిని చూస్తున్న వా కాంక్షాపూరిత నేత్రాలకు, దూరంగా నిల్చున్న మాయ లేడి, అతి మనోహరంగా కనిపించింది.

వా మెడలోనున్నది దారంలో గుచ్చిన నల్లనూళి పరం మాత్రమే.

కాని, దానికున్న శక్తి ఎంతటిది!

వా మనస్సుమీద విజయం సాధించటంలో జయతి పొందాను. దేహము, మనస్సులను గెల్చి, వా అధీనంలో ఉంచుకునే ప్రయత్నంలోనే వా వెంట్రుకలు తెల్ల వడ్డాయి. ముఖంమీద అక్కడక్కడ ముడతలు పడ వారంభించాయి. వలకై పిళ్ళకే, అరవై పిళ్ళ వుద్దురాలినై పోయాను.

నేనుమాట్లాడుకుండా నిర్భోగానే, ఆయన రెండడు గులు ముందుకు వచ్చి, వృదువుగా "ఏమంటావు లలితా?" అన్నారు.

వా మనస్సు మెత్తబడటం ఆయన గుమనికీ వట్టే ఉంది.

కుర్రతనంలో ఏదో తప్పు చేశారు. కాని, దాన్ని క్షమించి, జీవితంలో రాజీపడటమే మంచిదనిపించింది. అంస్యవై వా ఆయన తన తప్పు తెలుసుకొని వాలో విశ్వాసం ప్రకటించినందుకు సంతోషమయింది.

"వదే, అలాగే వస్తాను. కాని....."

"కానీ ఏమిటి?....." అన్నా రాయన ఆశ్రయంగా

చావూ - బ్రతుకూ!

ఐ. నా గమల్లా రెడ్డి

అడుగుల నిడుచూ ఎడారిటడ

వేడుకకైనను చూడక నీడ

ఎడారిలో...నడి ఎడారిలో

వడచుచుండ పెనుతుఫానులో...

బిడారి వర్తకు జీవన భృత్తికై

ఎడారిటడకు ఈ పయనం

అడుగులు తడబడ వడివడి గాలులు

నుడివడి రేగెను ఆ సమయం!

గడవడాటనీ నవ వధూమణి

బిడారి వర్తకు నవ సౌదామినీ

పగలే కలలను పడిని సురించీ

మగత నిదురలో మనసు తరించీ...

అందీ అందని సుధలను సోలి

పొందీ పొందని సుఖాల తేలి

పోలిపోయెడూ వేళలో సోకెను

గాలిదుమారం గుండెలో రేగెను!

చావూ-బ్రతుకూ అర్థంతెలియని

సాధుజంతుచూ ఎడారిటడకు

బ్రతుకూ-భార్య స్వార్థం వెలిసిన

-బిడారి వర్తకు దేహమునూ...

ఇసుక గుట్టలో గగనంబూ

వినురుగ తాకిన ప్రభంజనంబు

ఒక్క క్షణములో కప్పివైచెను

దిక్కులేని మరణంబుగ జేసెను!

తుది నిర్ణయం

"మరెండు భార్యలు నా రాక తెలుసా? ఆమె ఒప్పుకుంటుందా?"

గట్టిగా వచ్చేళా రాయన. "ఓ! నీకేమీ తెలియ వట్టలేదు! ఆవిడ చనిపోయి రెండునెలలయ్యింది. బదుగురు పిల్లలున్నారు అంతే. నీవు వస్తే ఆక్లేపించేవారెవరు లేరు మువ్వ నిశ్చింతగా ఉండ వచ్చు."

వా ముఖం తెరిచింది. నా కాళ్ళు మంచునే తీసి కోర్కెయ్యాం. గబుక్కున కుర్చీలో కూర్చున్నాను. ఆయన నా దగ్గరగా వచ్చి, "ఏం జరిగింది లలితా?" అన్నారు కంగారుగా.

అయితే ఈయన తన తమ్ము తెలుసుకోని పక్కా తావంతో నా దగ్గరికి రాలేదు. వామీద కరుణతో గాని, మమతతో గాని నన్ను పిలవటంలేదు.

ఈ వయస్సులో ఇంకో పెళ్ళి చేసుకోవటం అపాద్యం. పిల్లలతో నిండిన గృహానికి, గృహిణి అవశ్యత ఎంతైనా ఉంది. తల్లి లేని పిల్లలకు తల్లిగా, భార్య లేని ఈయనకు భార్యగా ఉండటానికి ఓ స్త్రీ కావాలి ఉంది.

ఆయన మళ్ళీ రమ్మని తనను పిలవటం కేవలం స్వార్థభృష్టితో మాత్రమే. తనకోసం, తన పిల్లల కోసం, విధిలేక నన్ను అప్పగించా రంతే.

నా నఖ నంతోషం ప్రశ్న లేదిక్కడ. నా హృదయం రోషంతో మండపిగింది. దెబ్బతిన్న వాగినిలా లేచి మంచున్నాను.

"మీ రిక నెళ్ళవచ్చు. అప్పుడే గంట ఎనిమిది దాటింది. ఈ అసమయంలో మీ రిక్కడుండటం ఎవరన్నా చూస్తే అపార్థం చేసుకోవచ్చు" అన్నాను తీక్షణంగా.

తన పాచిక పొరిసందుకు ప్రసన్నంగా ఉన్న ఆయన మొహం ముడుచుకుంది.

"నీవు ఒక పెద్ద నమస్క లలితా"

"ఆ సమస్య పరిష్కారం మీరు చేసుకోవాలి లేదు. బయటికి వడవండి" అంటూ తలుపువేసి చూపించాను.

పిల్ల వంశో వడిందని పంతునించతోయినంతలో అది ఎగిరిపోవటం చూసిన వేటగాడిలా మండిపడ్డా రాయన.

"ఇప్పుడే కూ పస్తివచ్చావు?" అన్నారు.

"మీమీద నాకు గౌరవం కాని, విశ్వాసం కాని లేవు. ఉన్న కాస్త అభిమానం కూడా, ఈ రోజుతో హరించుకుపోయింది. నేను గౌరవించలేని మనిషితో కలిసి జీవించటం అనంభవం. నాకీ జీవితమే అనివార్యమైంది. మీరు దయచేసి వెళ్ళండి."

"లలితా....."

"ఇంకా మీరు నెళ్ళకపోయినట్లయితే, ఇరుగు పొరుగువాళ్ళను పిలవాలివస్తోంది."

నా కంఠంలోమన్న విర్ధారాన్ని గమనించి, నిన్న హయంగా బయటికి వెళ్ళబోతూ, "ఇంకోసారి ఆలోచించు" అన్నారు.

"ఇదే నా తుది నిర్ణయం" అంటూ దళేలుమని తలుపులు మూసి గడియపెట్టాను.

క్రమంగా ఆయన అడుగుల చుట్టుకు చూక ముయింది.

పెద్ద ప్రేగులో—ముఖ్యంగా తిర్యగ్మూలము 'స్ప్రింగ్' వద్ద క్రిందకు వంగినచోట గాలి చేరి అటూ, ఇటూ కదలక, జఠరాశయంలో గాలి చేరినట్లుగానే వాద పెడుతుంది. ఉదరమును, పుండవమార్గంలో పరిశీలించి, గాలి పెద్ద ప్రేగులో ఉందో, జఠరాశయంలోనే ఉందో నిర్ణయించడం సాధ్యంకాదు. అవకాశంఉన్నచోట ఎక్కువే పరిశీలించుచుంటుంది. వివరితంగా భోజనం చేసిన వారిలోనూ, త్రాగినవారిలోనూ పొట్టి ఉబ్బి, గాలిచేరినప్పుడులాగే వాద కలగనట్లును. అప్పుడు ఉదరస్పందన (Percuss of Abdomen) జఠరాశయ ప్రదేశంలో కదం కదం శబ్దమును కలిగించదు. ఇదే ఇదే శబ్దమును కలిగిస్తుంది. గాలి చేరినప్పుడు లేచువులు వాదోపశమనమును కలిగిస్తవి.

ఒక్కొక్కప్పుడు కడయాశ్రమే, వినుముకుపోతుంది. అప్పుడూ ఇవే లక్షణములు ఏర్పడతవి. స్త్రీలలో ఈ కడయాశ్రమ దుస్సంకోచం విహుకలం ఉంది,

మనమూ-మనదేహస్థితి

17-వ పేజీ రచనాంశం

ఉదరమును ఉబ్బించి, గర్భ లక్షణమును ఏర్పాటు చేసింది. ఈ కృత్రిమ గర్భమును వ్యాధిగా భావించి అజీర్ణమే చేసవచ్చువారు. కాని, ఈస్థితిలో కడయాశ్రమ అంతయు క్రిందివైపుకు వెనుకకు తోగలిగి తగి ఉంటుంది. విజ-గర్భంలో ఈ లక్షణం ఉంటుంది.

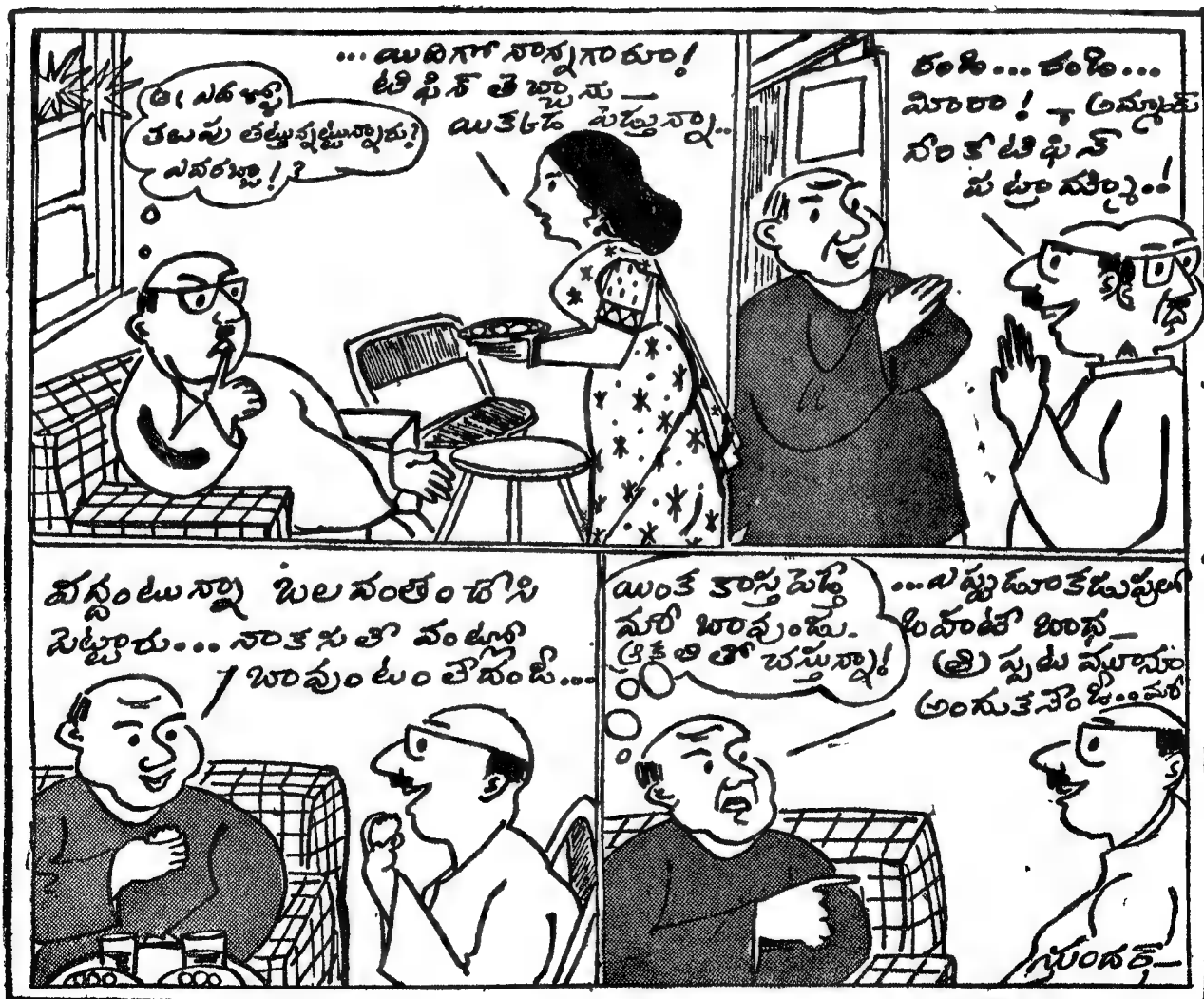
రోగిని వదుకోవట్టి, నమ్మదిగా ఉదరమును వొక్కితే, కోరోపిరంజిస్తే, కొన్ని దుస్సంకోచ వికార కౌశలములు (Anti Spasmodic) ఉపయోగిస్తే ఈ గాలి పోయి, గర్భం అంతరించి పోవచ్చును. ఎక్కువే పరిశీలించుచుంటే విలువున్నప్పుడు కడయాశ్రమంలో వంపులు లేకపోవడం తెలిసిపోతుంది.

జఠరాశయంలో గాలి చేరి వాద కలిగినప్పుడు అందుకు కారణమును తెలుసుకుని విశిష్ట చేయాలి. అజీర్ణంవల్ల జఠరాశయంలో గాలి చేరితే, సిస్టర్ మింటు, వామువంటి వస్తువులు వానిని అంతరింప చేయవచ్చును. 'ట్రాకడయాస్టిక్' — 'సెప్టిన్' కాంపొండు ఒకటి రెండు మాత్రలు అవసరం వంతరం తీసుకుంటే ఈ వాద పోతుంది. రోగికి గాలి మింగే అలవాటుఉంటే అది కది వివరించి, అభ్యాసం మోపించాలి. మూతలం వస్తున్నప్పుడు పళ్ల మధ్య కార్కునంటి వస్తువుఉంది వీరు గట్టిగా వింగిచేట్టు చేయాలి. వేదీసీరు వస్తున్నప్పుడు కొంత ఉపశాంతి కలుగుతుంది. అనలే గాలిలో కడయాశ్రమ ఉబ్బిరించినప్పుడు పొడ త్రాగడం ప్రమాద కరం. మధ్యసేవ అనలే కూడదు. ఈ సాధనములలో ఉపశాంతి లేనప్పుడు వెంటనే వైద్య నరాయం పొందడం అత్యవసరం.

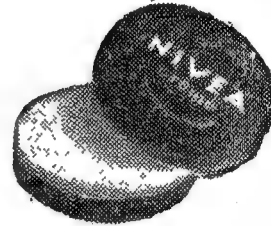
ఇది పరచ—14

సుందర్

మీరు ఎంత తొందరలో వున్నాసరే నీవియోసు ఉపయోగించగలరు

నీవియా క్రిం అనేక విధాల ఉపయోగపడుతుంది. ఇది ప్రకృతికి అత్యంత సన్నిహితమైంది. చర్మాన్ని ఇది మృదువుగాచేసి, పోషించి, రక్షిస్తుంది. ఇతర క్రిములు చేయలేని పనిని నీవియా చేస్తుంది—అంసి పోయిన గ్రంధులకు నవోత్పేజం కలిగిస్తుంది. మీ చర్మాన్ని, పొంకంగా, ఆరోగ్యంగా, యవ్వనంగా వుంచుతుంది. అమెకూ, అకనికీ, తేదేకి కూడా దాని గుళుమూర రక్షణకు మించినది లేదు.

క్రింతివంతమైన చర్మానికి నీవియా సాటిలేనిది

రాజశ్రీ

9 వ పేజీ రియనాయి

మూడు సంవత్సరాలపాటు అర్చిస్తూ తన స్వామి యోగో ఉండేట్టు—మెయ్యప్పచెట్టియారు వెల జీతంమీద ఆమెను ఏర్పాటు చేశారు. ఆమెకు ఇంకా బాగా వృత్తం నేర్పించారు—వటన నేర్పించారు. హిందీ, తమిళం, ఉర్దూ భాషలు కూడా నేర్పించారు. బయట చిత్రాలో ఎక్కడన్నా పాల్గొనాలంటే వారి అనుమతి తీసుకోవాలి. ఆ ప్రకారంగానే ఆమె అనుమతి తీసుకొని—‘సీతా రామాంజనేయ యుద్ధం’ లో భరతనాట్యం చేసింది. రెండున్నర సంవత్సరాలపాటు పాటు ఏ. వి. యమ్.లోవున్న తర్వాత—ఆమెకు బయటి చిత్రాలు రాసాయి. ఆ సందర్భంలోనే ఆమె—స్వామియోనుంచి బయటకు వచ్చేసింది.

తర్వాత రాజశ్రీకి చాలా అవకాశాలు వచ్చాయి. ‘బండరాముడు’, ‘భక్తశబరి’, ‘విశ్వకర్మణం పచ్చ తోరణం’, ‘మగవారిమాయలు’, ‘అపూర్వ చింతా మణి’, ‘సతీ సులోచన’, ‘రమానుందరి’, ‘కృష్ణ కుచేల’, ‘స్వర్ణగౌరి’, ‘దక్షయజ్ఞం’, ‘ఆరాధన’ ‘మహామంత్ర తిమ్మరుసు’, ‘పెళ్లితాంబూలం’, ‘పెళ్లి కానిసిల్లలు’, ‘సువ్వా నేనా’, ‘మదనకామరాజాకథ’ మొదలైన తెలుగు చిత్రాలలోనూ, ‘పణం వంది యిలే’, ‘నిళ్ళయ తాంబూలం’, ‘తెనల్ పీఠం’ ‘శంగమలదీపు’, ‘నీయా నానా’ తమిళ చిత్రాల లోనూ, ‘ఆదర్శసతి’ ‘దళపతారాలు’ ‘ఆశానుందరి’ ‘కల తేరందినోడు’ ‘రత్నమంజరి’ ‘స్వర్ణగౌరి’ ‘కరుణ మే కుటుంబిద కణ్ణు’—వగైరా కన్నడ చిత్రాల లోనూ ఇంతవరకూ ఆమె నటించింది. ఈ చిత్రా లోని ‘శంగమలదీపు’ తమిళచిత్రంలో ఆమె నాయిక పాత్రను ధరించింది.

ప్రస్తుతం రాజశ్రీ ‘అశాజీవులు’, ‘తల్లి బిడ్డలు’ ‘అమరశిల్పి జక్కవ’ (తెలుగు, కన్నడం), ప్రాణ స్నేహితులు, పైదరాబాద్ మువీస్ వారి సాంఘిక చిత్రం, ‘కలయరశి’, ‘మగళే ఉన్ సమ్మత్తు’, ‘మక్కలే తిలగమ్’ ‘ఒరే కుటుంబం’ ‘కుచేరదీపు’, ‘నెన గంగ మహాత్మ్య’—చిత్రాలలో నటిస్తున్నది. ఇవి తెలుగు, తమిళ, కన్నడ చిత్రాలు. వీటిలో ‘అశా జీవులు’లోనూ, ‘మగళే ఉన్ సమ్మత్తు’ లోనూ ఆమె నాయిక పాత్రలు ధరిస్తున్నది. ఇవికాక ‘షలజ్ గయేనైన్’ అనే హిందీ చిత్రంలోనూ, ఉదయా స్వామియోనానా మలయాళం చిత్రంలోనూ కూడా ఆమె నటిస్తున్నది.

రాజశ్రీ చప్పున సైకిల్ వచ్చిన సటిమణులలో ఒకతే. దానికి కారణాలు ఏమిటంటే—ఆ అమ్మాయి ఏ సాత్రనయినా ధరించటమూ, ఏ భాషనయినా అవలీలగా మాట్లాడటమూనూ! సైగ ఆమెకు స్వత్యం వచ్చును. పర్థమాన తారలలో బాగా ‘బిజీ’గా కనిపించేతార రాజశ్రీ. ఆమెకు ఈత, సైకిలు త్రోక్కటమూ, కత్తియద్దమూ, గుర్రపు స్వారి వంటి విద్యలు కూడా తెలుసును.

రాజశ్రీ చదరంగం బాగా ఆడుతుంది. అట లంటే చాలా ఇష్టం. అమధ్య గోల్డెన్ స్వామియోగో ‘జ్ఞానం రోజు’ జరిగింది. అనాటి వేడుకలో వరుగు వందెంతో రాజశ్రీకి ప్రథమ బహుమానం వచ్చింది మరి!

—‘సు’ ★

అంధ్రసచిత్రవారపత్రిక

రాజశ్రీ

భావన: రూప.

కే. టి. కృష్ణమూర్తి ఆచార్యగారి
 "మేల్ మాయల్ మందు"
 నల్లరంగు, ఎర్రరంగు పొడలు, దద్దులు, గజ్జి,
 మరియు చెవినగు వ్యాపించి వెంగుంచే విర్విధు
 విసుగు పుట్టించు రణములు మొదలగు
 దీర్ఘకాల వర్మరొగములకు ఉత్తమ నివారిణి

విశరములకు
 నిర్వహకర్ కే. టి. కృష్ణమూర్తి ఆచార్య & సన్సు
 5/22, మేల్ మాయల్, (P. O.) N. A. Dt.

ప్రాయునప్పుడు
 ప్రాత ఆరినపిమ్మటనూ
 మెరయుచుండుటకు
కృష్ణవేణి
సిరా

క్

డాక్టరు జాన్సన్సు
చవనామృతము
 అందరికి టావిక్కు
బాలరక్ష
 పిల్లల ఆరోగ్యముకు
 ఏజెంట్టు. లక్ష్మీనారాయణుని
 కౌకినాది.

కోరు వార్మి
 నూచీ వశ్రములు
 పంపుదుము.

★
 స్టాకిస్తులు
 కావలెను
 ★

లక్ష్మీనారాయణ
 కంపెనీకి
 వ్రాయండి.

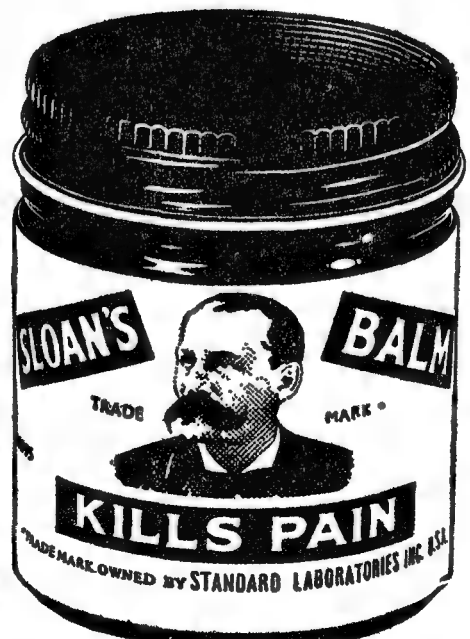
అమెరికన్ మోడల్ (రైఫిల్స్ అనవరం)
 ఆటోమాటిక్ 50 తోటాల పిస్టల్

50 తోటాల ఆటో
 మాటిక్ డయల్
 గలది. సెద్ద ధ్వనితో
 కూర మృగములకు
 దొంగలకు భయంకరిగించును. శిశుభయంనుండి
 తప్పించుకొనుటకు, సినిమా, డ్రామాలకు ఉప
 యోగకరమైనది. ధర : నెం. 222 రు. 9/50.
 నెం. 333 రు. 12/50. తోలుకేసు రు. 3/-
 100 తోటాలు ఉచితం. అదనపు తోటాలు
 100కి రు. 4/- వి.సి.పి. ఛార్జీలు రు. 2 అదనం.
 ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

KUBER & Co. (PA) P.B.No.1268 Delhi-6

స్లోన్
 బామ్
 వాడి
 నొప్పిని
 వెంటనే
 పోగొట్టుకోండి

స్నాయివుల బెణుకలు,
 మెడ వట్టులు మరియు చీపు
 నొప్పులు, కీళ్ల ఉబ్బులు
 చాడివ్యాధి మరియు
 నడుమునొప్పి మొదలగు
 నొప్పులకు నొప్పిగా
 ఉన్నచోట్ల కొంచెము
 స్లోన్స్ బామ్ రాయండి.
 తక్షణమే చాలి ఉపశమనము
 కూర్చే వేడి రోవరికి
 వ్యాధిలది నొప్పిగా ఉన్న
 రోజుకు కుర్రవరచే రక్తము
 త్రోవగా ప్రవహించుటలో
 వహకరించును. వెంటనే
 ఉపశమనము కలిగించే
 ఒక స్లోన్స్ బామ్ పిసాపా
 ఎల్లప్పుడూ యండ్లో
 ఉంచుకోండి.

వాతరొగము * బెణుకులు * స్నాయువుల నొప్పులకు
 |వార్నర్-లేబర్స్ పార్మ్యాటికల్ కంపెనీ (వరిమకపైక అడ్వకేట్ యు.ఎస్.ఎ.లో స్థాపితమైంది)|

కా సిగ్గయ్యై కొంత ముఖన నియమిదేరింది.

రామానుజుని అనుచరులతో కొందరు బ్రహ్మ దారులు. చాలా కాలం బ్రహ్మచర్యవ్రతం నిర్వర్తించిన పిమ్మట గాని నన్యవ దీక్ష లభించదు. మరి కొందరు గృహస్థులు. వారెవ్వరు మతంలో నివసించరు. మరికొందరు సమస్తము పరిత్యజించి నన్యవ్రతం స్వీకరించిన యతిశ్రమరులు. ఇక మఠానికి వచ్చిపోయే శ్రీరంగ పీఠాలలో చాలమంది సదాచారతత్వరూపియిన వజ్రములు.

మొట్టమొదట రంగనాయకుని పుట్టు పూర్వోత్తరాలే వారెవ్వరికీ తిన్నగా తెలియలేదు. కాని క్రమక్రమంగా అతనిని గూర్చిన యధార్థ విషయాలు కొన్ని కొంతవరకు విప్లవంగా తెలిశాయి. వేదభాషలనుబట్టి అతడెవరో సామాన్య కర్మకుని కుమారుడని వా రూహించుకొన్నారు. అనాటికానాటికి నిడుకాపురంనుండి శ్రీరంగం వరకు పాకే వస్తున్న పుకారులవల్ల తా మూహించినవి యధార్థాలే అని వారందరూ ధ్రువపరచుకొన్నారు. ఇక హేమసుందరి అతని భార్య కాదనీ, నిమళా పురంలో పేరెన్నికగన్న వారాంగన శృంగరమంజరి పెంపుడు కుమార్తె అనీ కనిపెట్టడాని వారి కెంతోకాలం పట్టలేదు. బాహుళికము వల్ల నింట పెట్టుకొన్న అటువంటి మోటునుమీసి యెడల రామానుజుల కంటటి అత్యీయత విరూడడం శిష్యులలో కొంతమంది కేమాత్రము పరిపడలేదు.

మఠంలో నివసిస్తున్న అంతేవాసులతో దాశరథి రామానుజుని కలి సన్నిహితుడయిన బంధువు. తర్కవ్యాకరణాది శాస్త్ర లాంటిటోబాటు ద్రావిడ వేద పాఠాల రహస్య లామూలాగ్రంగా మధించిన మహామనీషి. అతడంతగా పాడగరి కాదు. రసంత ప్రాప్తి కృతి. దృఢశరీరము. సంపెంగవంటి సముష్ణత బాసకీ కిరున్న పుల అమర్చినట్లున్న గుండ్రని నేతలలో గట్టి పట్టుదలు, నిరంతర కార్యదీక్ష కొట్ట వచ్చినట్లు సుస్థిరములు. మఠంలో నివసిస్తున్న శిష్యులందరితోను చిన్న అయినా ఒక్కొక్కప్పుడు రామానుజు లతనితో పాఠాల వ్యాఖ్యానాలపై చర్చ సాగిస్తున్నప్పుడు పెద్దలు కొందరు అశ్రుర్య నిస్ఫురిత నేతలతో ఆలకిస్తూ ఉంటారు. మఠం డుట్టు ఉన్న పూదోట నంరక్షణం ఆచార్య సందర్భ నార్థం వచ్చిన అతిథుల ఆదరణ అతని ద్వేనం దిన విధిక్రత్యాల. కాని రామానుజుని పరిచర్యపే దాశరథి కేవలమే ముక్కున. అతని పయస్వింకా నాలుగు పదు లతిక్రమించలేదు. కాని ఇంచు మించుగా ఇరవై సంవత్సరాలకుపూర్వమే సన్యసించి రామానుజ యతిశ్రమని అడుగుజాడలనుపరించాడు.

ఇటీవల హేమసుందరి రంగనాయకుని యెడల ఆచార్యుని అత్యద్భుత వాత్సల్యం పరిశీలించవకొద్దీ దాశరథికి ఆయన జీవితపథంలో చాలాకాలంక్రితం సంఘటిల్లిన ఒక విషాదమయ సన్నివేశం జ్ఞప్తికి వచ్చింది. అది సంస్కరించగానే దాశరథి విరోచ నాంతాలో వేడివేడి కన్నీటిబిందువు లావిర్భ వించాయి. అది ఆచార్యుని ధర్మపత్ని తంజమాంబ మనుగడలో ఎదురుపడిన దుర్భర దుఃఖ సంఘటన.

రామానుజుడు అన్యటికింకా సన్యసించలేదు.

తంజమాంబ శీలవతి; శౌందర్యవతి. పట్టి అమా

అంగ్రాపిరివారపత్రిక

విశాల నేత్రాలు

11-వ పేజీలగునాయి

యకురాలు. భర్తమాట కన్నెడు ఎదురాడని వరమ సాధ్య. కాని ఆచారాల యెడల ఆమె కేవలమే పట్టుదల. అభినివేశము. అంతటి వెలెరి చాదస్తం కూడ దని రామానుజుడు ఒకటి రెండు మారులు కొంచెం గట్టిగానే హెచ్చరించాడు. అప్పటినుండి ఆమె భర్త అనతి అక్షరశః అనుసరించవలెనని విశ్వయించు కొన్నది. కాని తీరా అచరణలో మాత్రం పుట్టింట, అత్తవారింట తాత ముత్తాతల - కాలం నించి ఆనూచానంగా అనుసరిస్తున్న సదాచార సంప్రదాయాలోకించుకున్నా అతిక్రమించలేకపోయింది.

కాంచీపూర్ణుడు కాంచీనగరంలో వరదరాజస్వామి వరమ భక్తాగణి. సామాన్యుల దృష్టిలో దేవాలయంలో స్వామి మూర్తి కేవల శిలావతిమవల గోచరించవచ్చును. కాని కాంచీపూర్ణునికి మాత్రం వరదరాజస్వామి సదాజాన్యుల్యమానమయినవై తన్వంతో లాడికినలాడుతున్న ప్రత్యక్ష దైవతము! తెల్లవారు జాము మొదలుకొని రాత్రివరకు వరదవి పరిచర్య దృష్టి తప్ప కాంచీపూర్ణుని కింకొక ధ్యాన లేదు.

రాజు : ఇంతకీ స ర ఖ

నిన్ను మానేసి మీ మామయ్యను పెల్లాడిం దెందుకుటా?

రావు : ఎందుకేమిటి? కర్మ మా మామయ్య లక్షాధికారి అని నేనే చెప్పానామెకు.

ఎన్. జగన్నాథం, (పాద్రాబాద్)

ఆ భక్తాగణి పొద్దుటివేళ కొంచెం ఎండ ముద్రగానే స్వామి కేమయినా అశ్విం కలిగినదేమో అని గజగజ పణికిపోయేవాడు! ఎంతో అడకువతో వెంజా వరతో సేవిస్తూ ఏకాగ్రదక్షిణతో స్వామి ముఖమై వరవోకించేవాడు.

ఆ వరమభాగవత శిఖామణిని సందర్శించినప్పటి నించి ఆయన ముఖతో అప్పొక్కిరి మంత్రం స్వీకరించవలెనని రామానుజుని ఎడదలో వివరితమయిన తహతహ విజృంభించింది. అంతేవాసిగా స్వీకరించి అనుగ్రహించవలసినదని అనేక పర్యాయాలు పాదాలపై వారి ప్రాధేయపడ్డాడు అయినా కాంచీపూర్ణుడా ప్రార్థన ఆలకించనట్టే మాట్లాడ కూరు కొన్నాడు. అంతేగాని ఎప్పుడు అప్పుని కాని, కాదని గాని ప్రతి సమాధానం చెప్పలేదు. అయినా రామానుజుడు తన అభినివేశం విడిచిపెట్టలేదు. మాటి మాటికి అదే కివిగా పాదాలపై వారి బ్రతిమాలు కొన్నాడు. అవిధంగా మరికొంత కాలం గడిచిన పిదప కాంచీపూర్ణునికి తన మానముద్ర విడిచి పెట్టక తప్పలేదు.

నాయనా! మీ పూర్వులందరూ వేదవేదాంగ పాఠం గతులైన వరమ బ్రాహ్మణ్యులు. మీ నాయవగారు అనూరి కేవల మనీషి నిరంతర వైదిక కర్మ నిష్ఠా

గరిష్ఠులు. ఇక మీ మాతామహులమూల సేమి వేరుగా వక్కాణించ వక్కరలేదు. వారి వంశంలో అవతరించిన మహాసాధ్య కాంతిమతి కడుపున ఫలిం చిన నిర్మల ముక్తమణివి నీవు! ఇక నేనో తూడు డము. కనుక నీకు మంత్రోపదేశం ప్రసాదించరాదు. అయితే అనతికాలంలోనే అర్చనలయన ఆచార్యపర్య లోకరు నీకు అప్పొక్కిరి మంత్రం యధావిధిగా అనుగ్రహించగలరు! సంపాదించు. తప్పక నీ కోరిక నెరవేరగలదు. అంతవరకు మాత్రం కొంచెం ఓరిమి వహించక తప్పదు.

అయినా రామానుజుడు తన గట్టి పట్టుదల విడిచిపెట్టలేదు. శ్రీవైష్ణవ సంప్రదాయానికి చెందిన ఆచార్య పూరుషు లొక్కొక్కప్పుడు స్వీకరించవోయే శిష్యు లెటువంటివారయినా కేవలం నిర్దాక్షిణ్య దృష్టితో నిశితంగా పరీక్షిస్తూ ఉంటారు. కాంచీపూర్ణు లదేవిధంగా తన అభినివేశము, ఆసక్తి పరిశీలిస్తున్నారని రామానుజుడనుకొన్నాడు. అందుచేత ప్రగాఢ భక్తితో ఆయన భుక్తశేషం స్వీకరించి ఆరగించి అప్పొక్కిరి మంత్రోపదేశానికి తగినంత అర్హత గణించుకోవాలని నిర్ణయించుకొన్నాడు. ఒకనా డెంతో అడకువతో దోనలి కట్టి నిలిచి తన గృహానికి విచ్చేసి ఆతిథ్యం స్వీకరించవలసినదని వేడుకొన్నాడు. కాంచీపూర్ణుడు మొట్టమొదట దాని కనుమరించలేదు. కాని రామానుజుని అనురోధంవల్ల చిట్టచివరి కంగీకరించక తప్పలేదు.

తంజమాంబ మణికుటకుని తన వంట పూర్తి చేసింది. కాని కాంచీపూర్ణు డెంత సేవటికి వారి ఇంటికి రాలేదు. క్రమక్రమంగా రెండు జాముల పొద్దు తిరిగింది. కాంచీపూర్ణుని ఆలస్యాని కేమి కారణమో రామానుజుని కవగాహన కాలేదు! స్వయంగా వెళ్లి వెంటబెట్టుకొని రావలెనని బయలుదేరాడు. మరికొంతసేవటికి వేరొక వీధి మార్గంలో ఆ భక్తాగణి రామానుజుని గృహంలో ప్రవేశించాడు. వస్తూనే అన్నం వడ్డించవలసినదని తొందర పెట్టాడు. క్షురతోనే తరిలిపోయి వరదరాజస్వామిని సేవించుకోవలసిఉన్నదని మాటిమాటికి రెల్పించాడు. ఒక క్షణమయినా ఆలస్యం అయితే వెంటనే తిరిగి వెళ్ళిపోక తప్పదని గట్టిగా హెచ్చరించాడు.

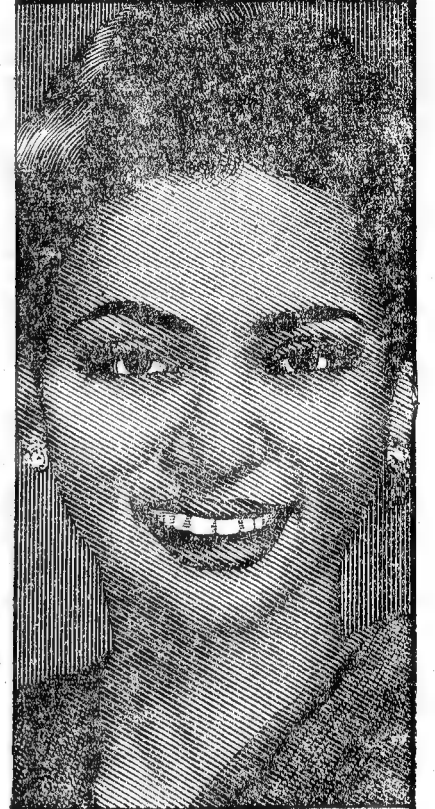
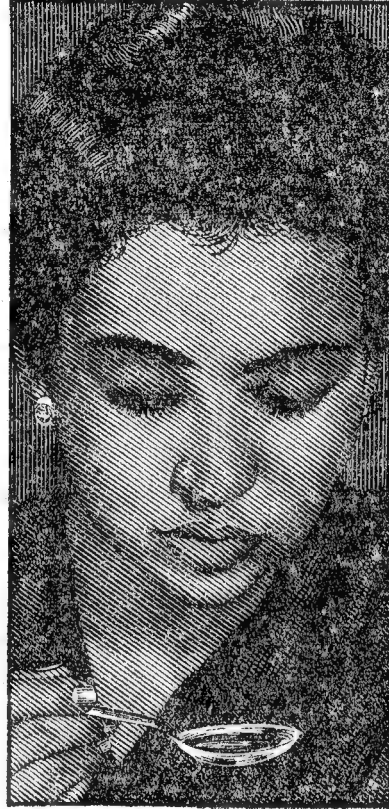
తంజమాంబ కా పరిస్థితిలో నిమి కయ్యడానికి సాలుపోలేదు. భర్త రాకమునుపే తొందరగా అన్నం వడ్డిస్తే ఏమి అవచారమో! వడ్డించకపోతే కాంచీ పూర్ణు డిక ఒక క్షణమయినా వేచిఉండేటట్లు కనబడలేదు! ఆయన తిరిగి వెళ్ళిపోతే అదేమి మహాపరాధమో! మరి గత్యంతరం కానలేక తంజమాంబ తలవంచుకొని ఉట్టిపడుతున్న అడకువతో కొంచెం తలపటాయించింది:

‘వారిప్పడే మీకోసం వెళ్ళారు. మీరు కనబడక పోయేనరికి మాడవీధులన్ని గాలిస్తున్నారో ఏమో! లేకపోతే భాషాటికి తిరిగి రావలసినదే! ఏమయినా వచ్చే వేళయింది. ఇక ఆపే ఆలస్యం కాదు.’

కాని కాంచీపూర్ణు డిక వేచిఉండలేక కాదు కూడదని పట్టు పట్టడంవల్ల మరి తిరస్కరించలేక వంటఇంటి కవతల చానడిలో ఒక విడిక ప్రదేశంలో విస్తరి చేసి వడ్డించింది. వంటకా లొక

దగ్గు మరియు రొంపనుండి

నిజమైన స్వస్థత పొందుటకు

సిరోలిన్ వాడండి

దగ్గు లేక రొంపను అశ్రద్ధచేయకండి. సిరోలిన్ వాడి నిరపాయముగా, శీఘ్రముగా నిజమైన స్వస్థత పొందండి. సిరోలిన్ దగ్గును అపుటయేకాదు. అది మీ దగ్గుకు మూలకారణమైన హానికరమగు సూక్ష్మ క్రిములను నశింపచేయును; కఫమును నునను పోగొట్టును. సిరోలిన్ ఎంత కష్టమైన దగ్గునైనను శీఘ్రముగా పోగొట్టి స్వస్థత చేకూర్చును. దాని పనితనమును బట్టియు రుచిని బట్టియు సిరోలిన్ కుటుంబములోని వారి అందరి అభిమాన పాత్రమై యున్నది. పిల్లలకు సిరోలిన్ అంటే ఎంతో ప్రీతి.

మి యింట్లో సిరోలిన్ తప్పక ఉంచండి

'రోష్' తయారు షోర్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు; వాల్టాస్ లిమిటెడ్

టాకటే తెచ్చి వడ్డంటున్నా నీవకాశంగా భోజనం చేయవలసినది బ్రతిమాలుకొన్నది. కాని కాంచీ పూర్వపు తొందర తొందరగా తన భోజనం ముగించుకొన్నాడు. తిన్న విస్తరి తానే ఎత్తి దూరంగా పారవేసి, గోమయంతో ఆ ప్రదేశం అంతా జాగ్రత్తగా అలికి కుంభించేసి తిరిగి వరదరాజస్వామి నన్నుధికి వెళ్ళిపోయాడు! తంజమాంబ కాంచీపూర్వపు తివగా మిగిలిన వంటకాలలో రవంతయినా మిగిలీయ లేదు. అవి అన్ని పనిమనిషికిచ్చివేసింది. తిరిగి స్నానం చేసి, మడి కట్టుకుని అతి త్వరితంగా భర్తకోసం వంట ప్రారంభించింది. అంతలోనే రామానుజుడు తిరిగివచ్చి భార్యముఖానికి జరిగిన వృత్తాంతం యావత్తు విని మరి తన కన్నులే నమ్మలేక విశ్వల పాపాణ ప్రతిమలా నిర్వాంతవడి రెండు చేతుల తోను తల గట్టిగా పట్టుకుని దుర్భర మానసిక వ్యధతో అట్టుడికినట్టు డికిపోయాడు:

‘అయ్యో! నేనీవేళ ఆ పరమ భాగవతోత్తముని పాదాల సాన్నిధ్యంలో భుక్త శిష్యం అరగించవచ్చు వని ఎంతయినా ఉప్పశ్శూరిపోయానే! ఎంతటి హూరావచారం జరిగినదీవే! అయ్యో! నేనెంతటి దుర బృష్ణులంతుడనే! కదా!’

రామానుజుడు మరికొంత సేనటివరకు లోలోపలే కుమిలి కుమిలి పలవించాడు. అంతకుమునుపు తంజ మాంబ కాయన సంతల్పం రవంతయినా తెలియలేదు! అయినా తన తప్పిదం మన్నించవలసినదని ఉప్పొంగు తున్న డగ్గుల్లికతో దోసిలికట్టి వేడుకొన్నది. కాని రామానుజు డామె విజ్ఞప్తి ఆలోచించినట్టే గోచ రించలేదు. అంతేకాదు! ఆ నాటి కిక అన్నపానాలే ముట్టలేదు!

ఇంకొకమారు మంగలి ఒకడు రామానుజునికి అభ్యంగనస్నానం చేయించడం కోసం వచ్చి వాకిట నిలుచున్నాడు. వానివైపు చూడగానే రామానుజుని నిండు గుండె ద్రవించింది! అన్నమో! రామచంద్రా! అంటున్నది ఆ మంగలి దీనాతిదీన క్షీణదృష్టి! ‘గడిచిన రెండు మూడు నాళ్ళ నుండి ఒక్క అన్నం మెతుకుయినా నోట పెట్టుకోలేదేమో!’ అని ఎంతో జాలినదాడు రామానుజుడు! వెంటనే గృహిణి పిలిచి ఇంత అన్నం పెట్టవలసినదని ఆదేశించాడు. అప్పటికే మడి కట్టుకుని వంట ప్రారంభించిన తంజమాంబ—

‘ఇప్పుడే నేను వంట ప్రారంభించాను! ఇంతలో అన్నం ఎక్కడినించి వస్తుంది?’ అన్నది. ఆపైన పోసి కొంచెం చర్చిఅన్నమైనా ఉంటే పెట్టమని రామానుజు డన్నాడు. తంజమాంబ అది విని రవంత విసుగుదలతో ‘మన ఇంట చర్చి అరగించేవా రెవరున్నారు?’ అది మాత్రం ఎక్కడినించి వస్తుంది?’ అని తన పనిపాటలో మునిగి పోయింది. రామానుజు డామాట కేవిధంగాను ప్రత్యు త్తర మీయలేదు! వంట ఇంటి లోలోపలికి వెళ్ళి పాత్రలన్నీ మిక్కిలి మెళకువతో పరిశీలించాడు. ఎక్కడో ఒక గిన్నెలో మంగలికి చాలినంత అన్నం కనబడింది. వెంటనే అక్కడార్చున కది పెట్టి నవ్వుమీటే తన అభ్యంగనస్నానం ముగించుకొన్నాడు. అంతేకాని గృహిణి నొక పల్లెత్తుమాలయినా అనలేదు!

ఘరికొంత కాలం గడిచిన తరువాత రామానుజు

విశాల నేత్రాలు

నికి మరింతగా మనస్తాపహేతువయిన ఇంకొక సంఘటన జరిగింది.

అలాగలాగ మరి కొన్నిళ్ళు గడిచిన తరువాత రామానుజుడు మహాపూర్ణుడన్న శ్రీవైష్ణవాచార్యుని వద్ద అప్పిడ్డీ మంత్రంతోపాటు వాలాయర ప్రబంధమన్న వాలుగు వేల ద్రావిడ వేద పాటలూ పరమరహస్యాల విశేషార్థాలతోబాటు ఆమూలా గ్రంగా అధ్యయనంచేసి ధన్యుడ నయినానని ఆనం దించాడు. ఆ సమయంలో ఆచార్యుడు, అంతేవాసి రామానుజుడు కాంచీపురంలో ఒకే గృహంలో నివసించే వారు. మహాపూర్ణు డప్పటికి బాగా పెద్దవా డయినాడు. మిక్కిలి వృద్ధులయిన ధర్మవత్సవి తక్కు ఆయన కిక నా అన్నవారెవరు లేరు! అయితే రామా నుజుడు ఆయన కేవిధమయిన కొదవ కలగీయ లేదు. కన్న కుమారునివలె అనుదినము నిరంతర భక్తిశ్రద్ధలతో పరిచర్య లాచరించాడు.

ఒకనాటి ఉదయం ఆచార్య శిష్యుల గృహాంబ లిద్దరు తాళ్ళలో మూతులు బిగించిన విన్న చిన్న

=====

■ మేడితమంటే అర్థం చెప్పి

అది వాడుతూ ఒక వాక్యం

రాయమన్నాడు మాష్టాన.

“అయ్యో! అయ్యో మాశర్మ!

ఇంకా గంట కొట్టడం!” ఇది

ఒ కుర్రాడు వ్రాసిన వాక్యం.

(శ్రీరామ్ (శిల్పి))

=====

బిందెలతో తమ ఇంటి కల్లంత దూరంలో ఉన్న బావిలో నీళ్ళ తోడుకొంటున్నారు. ఆ సమయంలో మహాపూర్ణుని పత్ని బిందెలో నీళ్ళ కొంచెం తోటికి రెండు మూడు చుక్కలు తంజమాంబ మడి నీళ్ళ బిందెలో పడ్డాయి. దానితో ఆమె తన బిందెలో నీళ్ళొక్కచుక్కయినా మిగలకుండా వేలమీద గుమ్మ రించింది. ఆచార్యపత్ని వైపు చురచుర చూసి పరుషస్వరంతో రునరున లారంభించింది:

‘ఏమమ్మా! అంత బొత్తిగా కన్ను మిన్ను కానకపోతే ఎలాగ! చూడు! నీ మూలన కన్నుపడి తోడుకొన్న బిందెడు నీళ్ళ నేలపాలైపోయాయి! గురుభార్య వయనంతమాత్రాన గుండెమీద కుంచటిలా కూర్చోవాలా! కాస్త మా నాయనగారు ఆపితాగ్ను అన్నమాటయినా గమనించకపోతే ఎలాగ? ఇంతకి నిన్నవలసిన పని ఏమి ఉంది? అత్తింట అడుగు పెట్టినప్పటినించి మా ఆచారాలూ, సంప్రదాయాలూ అన్ని మంటకలిసి పోతూనే ఉన్నాయి. ఇప్పుడిక ఏమనుకుంటే మాత్రం ఏమి లాభం! నుదుటి మీది రాత ఇలాగ ఉన్న తరువాత?’

వాస్తవానికి మహాపూర్ణుని భార్య చేసినది అంతగా ఎలాగెత్తి ఉల్లంకించదగినంత పెద్ద తప్పిదం కాదు. కాని తంజమాంబ వంటి సదాచార శీల

ధృష్టితో అది గొప్ప అపరాధమే! అందుచేత ఆ వండు ముత్తయిదువ కొంతవరకు ఏదోవిధంగా సమాధానపడి తన పొరపాటు మన్నించవలసినదని వేడుకొన్నది. తిరిగి నీళ్ళ తోడుకోవలసినదని బ్రతి మాలుకొన్నది. అయినా తంజమాంబ ఏమాత్రము శాంతించలేదు. వట్టి బిందె మాత్రమే బుజాన పెట్టుకుని గిరుక్కున వెనక్కి తిరిగివెళ్ళిపోయింది.

ఆ గోరణి గమనించి మహాపూర్ణుని భార్య ఎంతో ఆందోళనపడి భర్తతో ఆనాడు బావి దగ్గర జరి గిన సంఘటన అంతా పూసగుచ్చినట్టు చెప్పింది. మహాపూర్ణు డదివిని శిష్యుని కది తెలిసిన పక్షంలో ఎంతో వొచ్చుకోగలడని, ఆ తరువాత తంజమాంబ ఎడల అతని కెంతయినా వైమనస్యం కలుగవచ్చు ననీ భయపడి వెంటనే అక్కడినించి కదిలి వేదొక చోటికి వెళ్ళిపోవాలని నిశ్చయించుకొన్నాడు. తిరు పతి, కాంచి, శ్రీరంగము ఆశ్చర్యరలవాటినించి శ్రీవైష్ణవుల కథ్యంత పునీతమయిన పుణ్య క్షేత్రాలు. అందుచేత ఆ మరునాడే భార్యతో కలిసి ముమ్మందుగా తిరుపతి సేవించుకొని అనంతకాలం లోనే శ్రీరంగం చేరుకొన్నాడు. ప్రయాణానికి పూర్వం చూచాడుగా నయినా రామానుజునికి తన సంతల్పం తెలియనియలేదు. మహాపూర్ణునికి అంతే వాసి యెడల గల ఆత్మీయదృష్టి అట్టిది!

ఆచార్య డకస్థిత్తుగా కంచి విడిచివెళ్ళిన తరువాతగాని రామానుజుని కా విషయం తెలియ లేదు. వరదరాజస్వామిని సేవించుకొని మిట్ట మధ్యాహ్నంవేళ ఇంటికి తిరిగివచ్చిన తరువాత వృద్ధు లయిన ఆచార్యదంపతు లిద్దరు ఇంట కనిపించక పోయేసరికి అతని కది ఒక పెద్ద పిడుగుపాట టయింది! తంజమాంబ తన మూటవల్ల అంతటి విద్వారం జరగగలదని కలలో నయినా ఊహించి ఉండలేదు. అందుచేత ఆమె కా సంఘటన ఎంతో మనస్తాపం కలిగించింది. ‘గుండమీద కుంచటి’ వంటి మాట తన నోటినుండి వెలువడినందు కెంతయినా పశ్చిత్తాన పడింది. కాని ఏమి లాభం! అంతలో భర్త వచ్చి ఆ విషయం ప్రశ్నించాడు. ఆమె జరిగిన సంగతి అంతా యథాతథంగా చెప్పి వేసింది. తన తప్పిదం మన్నించవలసినదని తిరిగి పరిధీన స్వరంతో బ్రతిమాలుకొన్నది. కాని రామా నుజు డిక లోలోపల నుండి భగ్గుమని ప్రజ్వలించిన తీవ్ర క్రోధావేశం విగ్రహించుకోలేక శక్తికొద్ది చేతితో శిరస్సు మొత్తుకొన్నాడు. చెక్కిళ్ళపై ప్రవహిస్తున్న కవ్వన్న బాష్పాలతో తిరిగి తిన్నగా వరదరాజస్వామి అలయం వైపు వెళ్ళిపోయాడు.

మరి ఆనాడిక భార్య ముఖంవైపే చూడలేదు. అప్పటినించి తంజమాంబ భర్తయెడల మిక్కిలి భయభక్తులతోనే మనులకొన్నది. కాని ఆమెమీద తలవనితలంపుగా పెద్ద పిడుగు పడినట్టుక హెరావడ నిరుచుకునడింది. ఆ మరునాడు కూడా రామానుజు డామెతో సంభాషించలేదు. అందుచేత తంజమాంబ భరించ రాని దుఃఖావేశంతో కుంగి కృశిస్తున్నది. ఆపైన కొంచెం మునురు పట్టడంవల్ల ఎక్కి విధాం ప్రయత్నించినా పోయ్య రాజుకోలేదు. ముఖం

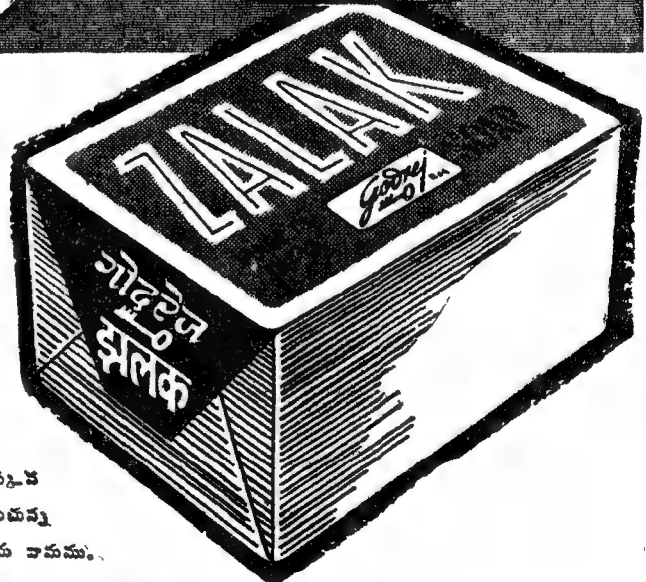

నిజం, ఈ క్రొత్త సబ్బు చాలా
బాగుగా శుభ్రపరుస్తుంది
ఆలేడా నేను కనిపెట్టాను.

అది ఏ ఇతర సబ్బులకంటే
చాలా కాలము నిలవుంటుంది,
అంతకంటే ఇంకేమి కావాలి.

జాతకముంచుకోండి, అది రులక్. ఏకమరి ఏమీకాదు
హామి ఏమిటనగా రావిపిండ్లలో అమ్మకము చేయబడున్న
వాడు: దూర్గరక్షక సంస్థ. గోద్రేజ్ సబ్బులలో ఉత్తమ వాడు.

ఉచితం: ప్రతి రులక్ సబ్బులో
ఒక మనోహరమైన దువ్వెన

ZA.3,10/62 (20cm x 3) TEL

విశాల నేత్రాలు

కుంకుమరాశిలా ఎర్రబడింది. కాటుక కప్పిరు వెక్కిళ్ళపై ధారకట్టి ప్రహించింది. ఇంటినిండా బట్టంగా పాగ అలుముకున్నది. శుభమల్లే ఈనేళ ఇదేమి అవశకునమో మరి! అని తంజమాంబ ఎంతయినా మధనపడింది. రామానుజుడు తెల్ల వారకమునునే లేచి స్నానార్థమై స్వామి పుష్కరిణి వైపు వెళ్ళిపోయాడు. ఇంచుమించుగా రెండు జాముల వేళ అతిక్రమిస్తున్నా అత డింటికి చేరుకో లేదు. తంజమాంబ ఆ తలపోతతో లోలోపల కుమిలి కుమిలి దుఃఖిస్తున్నది. అదే నమయంలో పొయ్యి అదే పనిగా ఊదడంవల్ల నిప్పు వెరసాకటి ఎగిరి కుడి కంటిలో పడింది.

అంతలోనే ముక్కూరి ముదుసలి బ్రాహ్మణు డొకడు ఆతిథ్యంకోసం తలుపుతట్టి గొంతెత్తి ఆక్రశించాడు. అనలే పొయ్యి రాజాకోక పిద్దుటి నింది సతమతమవుతున్న తంజమాంబ అదివిని బాబూ! ఇదేమి కర్కషాగాని ఈనేళ ఎంతసేపటికీ పొయ్యి రాజాకోకవడంలేదు. నేటికి అగ్రహారంలో ఇంకొకరి ఇంటి కెక్కడికయినా వెళ్ళండి! అని అనునయ గ స్మృతస్మరంతో ఆదేశించింది. ఆ ముక్కూరి ముదు సలి ఉమారుమని నిట్టూర్చి 'పోనీ, స్వామి దేవాలయంలో నయినా పట్నెడు ప్రసాదం లభించ గలదేమో' అన్న ఆశతో అటువైపు తరలిపోయాడు.

దేవాలయ సింహద్వారం దాటి లోపల అడుగు పెట్టగానే రామానుజు డాతని కెదురుపడి ఎంతో అప్యాయంగా ప్రశ్నించాడు:

'ఇదేమిటి! బాబూ! ఇంత వీరసంగా కనిపిస్తున్నారు. ఇంతవరకు భోజనమే చెయ్యలేదా ఏమిటి?'

రామానుజుడు అతనికి కొంచెం పరిచయము. అందుచేత ఆకటి చిచ్చు విగ్రహించుకోలేని ప్రగాఢ గర్భాధికతో తన యధార్థస్థితి వెల్లడించాడు:

'లేదు నాయనా! నిన్న రాత్రి కూడా వచ్చి మంచి నీళ్ళతోనే కాలక్షేపం చేశాను. ఏమిచెయ్యను? ఇప్పు డిప్పుడే మీ ఇంటికి వెళ్లాను. వీలుపడదన్నారు. మరి గత్యంతరంలేక ....'

రామానుజు డా ప్రతి సమాధానం విని రెండు మూడు నిమిషాలపాటు తనలో తానేదో ఆలోచించుకున్నాడు:

'అదేమి మాట! ఎందుకు సీలనడదు! మా ఇంట భోజనం చేసి వెళ్ళుదురుగాని ఉండండి! ఇప్పుడే వస్తాను.'

ఒక అరగడియలోగానే తిరిగి రామానుజు డొక తాళవ్రత శుభలేఖతో తిరిగి అక్కడికి వచ్చి వచ్చి కొబ్బరి బొండ్లము, వంచెల చావు, చీర, పసుపు కుంకుమ ఆయన చేతిలో ఉంచాడు. వెమ్మడిగా బ్రతిమాలుకున్నాడు:

'వెంటనే పిటితోబాటు ఈ శుభలేఖ తీసుకుని వెళ్లి మా ఇంటిలో ఇవ్వండి! ఇది తిరువామాంబినించి వచ్చినదని చెప్పండి. కొంచెం పని చూసుకుని త్వరగానే నే వక్కడికి వస్తున్నానని చెప్పండి! మన మిద్దరము కలిసి భోజనం చేద్దాము!'

భోజనంమూల వివగానే ఆ వ్యర్థ బ్రాహ్మణునికి

ఆంధ్ర సచిత్ర వార పత్రిక లో ప్రకటనలు
మీ వ్యాపారాభివృద్ధికి తోడ్పడుతాయి

హ్యాలెట్స్ మిక్చర్ వాడి వెంటనే విముక్తి పొందండి

దిర్ఘంను రోషించుకోడమేగాక ఇంటిపని కూడా చేస్తూ మీరు కష్టమైన రెండు బాధ్యతలను ఒకేసారి విర్య పిస్తున్నారు. అలాంటప్పుడు అజీర్ణంవల్ల మీ దినచర్య చేసుకోలేక బాధపడటం దేనికి హ్యాలెట్స్ మిక్చర్ తీసుకోండి. అది త్వరగా శాశ్వతమైన వివరణ నిస్తుంది. అది జీర్ణకోశం లోపలి లాగమున మరమ్మత్తు చేసే పూతగా నేర్పడి అందరి చిరాకు కల్గించు అస్థుసారములను విస్ఫారము చేసి అవారం సక్రమంగా జీర్ణమగుటకు తోడ్పడును హ్యాలెట్స్ మిక్చర్ విల్ల జీర్ణాశయ బాధలకు బాధాచక్కుగా వనిచేస్తుంది. అధికంగా నీరసనాలవుతుంటే వల్ల మందు చేర్చిన హ్యాలెట్స్ మిక్చర్ ను తీసుకోండి. హ్యాలెట్స్ మిక్చర్ జీర్ణాశయ బాధలకు తోడ్పడును.

వి.జి. హ్యాలెట్ & సన్ (ఇండియా) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
88/A నైనియపు వాయకన్ వీధి, మద్రాసు-2

JWT/CJH-1930

లాభదాయకమైన లఘుపరిశ్రమ ప్రారంభించండి

“అధునాతన కుటీర పరిశ్రమలు” (తెలుగు) పుస్తకంలో లాభదాయకమైన వివిధ పరిశ్రమలు వున్నాయి. ఈ పరిశ్రమలలో వున్నవారు చక్కటి లాభాలను ఆర్జిస్తున్నారు. ప్రతి పరిశ్రమను గూర్చి సంక్షిప్తమైన వివరాలు. ముడి పదార్థాలు లభించే చోట్లు, ముడి పదార్థాల కొనుగోలుకు, వాయిదాల పద్ధతిన యోగ్యతల కొనుగోలుకు ప్రభుత్వం యిచ్చే సహాయం - యిందులో వున్నాయి. లఘు పరిశ్రమలు ప్రారంభించ దలచుకున్న వ్యక్తుల సమస్యలకు తగిన పరిష్కార మార్గాలు యిందులో వున్నాయి. పుటలు 878, సుమారు 300 చొప్పులు, ధర రూ. 13/- తపాలదస్తుము రూ. 1-61. Phone: 229835. COTTAGE INDUSTRY, (WN-46), P. B. 1262, Jamuna Road, Delhi-6.

నాకాన్

నేటినుండి ఉబ్బసపు వ్యాధితో బాధపడినవారందరూ. ఈ వ్యాధి నిర్మూలనకు గాను 30 పంలిల పరిశోధనా ఫలితముగా లభ్యపరచుకొనబడి, పరమహంస క్రియలగు మూలికలతో తయారైన ఆయుర్వేదౌషధం. ఎంత మొండి వ్యాధికై నను తక్షణమే బాధనివారింపజేయుటయే గాక కొంతకాలము సేవించిన తిరిగి చూపెట్టడు. 8జో. రు. 3-75. పోస్టేజీ ప్రత్యేకం. ఇండియన్ మెడిసన్ హౌస్, విజయవాడ-2

సౌందర్య సీమ అంచులకు తేలిపోతారు

“హేజలైన్ స్నో” వాడండి

ఈ తేలికైన జిడ్డు లేని స్నో మీ ముఖమును మృదువుగా మనోహరముగా మరియు అందముగా ఉండేలా ఉంచుతుంది. “హేజలైన్ స్నో” ముఖ వర్ణస్పృశుని పెంపొందించే వాటిలో ఎంతో సౌమ్యమైనది. దానిని పొడగును అద్ద కొనే ముందు రాసుకోండి లేక దానిని రాసుకొని అందముగా ఉండండి.

“హేజలైన్ స్నో” తరతరాలుగా సుందరాంగుల సౌందర్య సాధనం

బ్రౌన్ వెల్ కం ఉత్పత్తి

BWY-11-TEL

విశాల నేత్రాలు

ప్రాణం లేచివచ్చింది. తొందర తొందరగా అడుగులు వేసుకుంటూ తిరిగి రామానుజుని గృహంవైపు సాగిపోయాడు. ఆ శుభలేఖ చూడగానే తంజమాంబ పట్టరాని ఉల్లాసంతో ఉబ్బి తబ్బిబ్బియింది. అది ఆమె చెల్లెలి వివాహ మహోత్సవాల్లోన వ్రతం. వెంటనే తంజమాంబను పుట్టింటికి వంపించ వలసినదనీ, ఏమాత్రం విలువైన తప్పక ఆమెతో బయలుదేరవలసినదనీ ఆమె తండ్రి అల్లునిపేర ప్రాసిన శుభాహ్వాన మది.

తంజమాంబ ఎంతకాలనించి పుట్టింటి కొక మూడు వెళ్లవలెనని ఉబలాటపడుతున్నది. చెల్లెలి వివాహ మున్నమాట చెని వడగానే కొండంత కంతోషంతో వెంటనే ప్రయాణమన్నాహ్ లారం భించవలెనని నిశ్చయించుకొన్నది. అనిపె మనో ముంచిన గుడ్డలే కళ్ళెల్లగా వాడి అతి త్వరితంగా వంట ముగించుకొని అనుక్షణము భర్త రాక కోసం నిరీక్షించింది. రామానుజు డింటిలో అడుగు పెట్టగానే భర్తతోబాటు అతిథి కెంతో ఆదరంతో అన్నం వడ్డించింది. భోజనం అయిన తరువాత తనతో కలిసి పుట్టింటికి రావలసినదని ప్రాధేయ వడింది. ఆ శుభసమయంలో నయినా తన తప్పిదాలు మన్నించవలసినదని తోణికినలాడుతున్న డగ్గు త్తికతో బ్రతిమాలుకొన్నది. భర్త ముఖభంగి మతో ప్రసన్నత గోచరించగానే తనతోబాటు పుట్టింటికి రాగలదని ఎంతో సంతోషపడింది.

కాని రామానుజు దార్ద్రహాసితంతో తన అశక్తత వెల్లడించాడు:

'తిరుమం సేవించుకొంటున్న కాంచీపూర్లులు నేడో రేపో తిరిగి ఇక్కడికి రానున్నారు. ఆ తరువాత ఆయన త్వరలోనే తిరిగి శ్రీరంగం వెళ్లిపోతున్నారు. ఆయన స్వయంగా తా మిచ్చటికి విజయం చేస్తున్నామని కబురు సందించారు. ఈ పరిస్థితిలో నాకేమి పాలుపోవడంలేదు ! ఈయన నీకు వాకు పాక్షాత్తు తండ్రివంటివారు. నీరీతో కలిసి ఈసారికి నువ్వు ఒక్కటే అక్కడికి వెళ్లి బంధువు లందరిని డూసి రా! అత్తవారికి, మామగారికి నా నమస్కారాలుని చెప్పడం మాత్రం మరిచిపోవద్దునుమా ! ఎన్నెన్ని విధాల ప్రయత్నించినా రాలేకపోయానని చెప్పి మన్నించవలసినదని వేడుకో !'

తంజమాంబ తిరిగి జలవంతం చేసింది గాని ప్రయోజనం లేదని గ్రహించుకుని ఉమారుమని నిట్టూర్చి భర్త పాదాలు కైదు కళ్ళ కద్దుకొని ఆ వృద్ధ బ్రాహ్మణునితో కలిసి పుట్టింటికి ప్రయాణమయింది. రెండెడ్డబండిమీద కాంచీపుర పాలిమేర వరకు వా రిద్దరినీ సాగవంపిన తరువాత రామానుజు డుమారుమని నిట్టూర్చి తిరిగి తన ఇంటికి వెళ్లిపోయాడు. ఆ మరునా డుదయమే లేచి వరదరాజస్వామిని సందర్శించి విరజా హోమం యధావిధిగా నిర్వహించి కాషాయాంబరధారణతో మనోవాక్కాయ కర్మం విరంతరం విగ్రహానికి చిహ్నమయిన త్రిదండంతో సన్యాసాశ్రమం స్వీకరించాడు. తన జన్మ తరించినది అమందానంద భరితుడయ్యాడూ. కాని తానై కల్పించి తిలించిన

ఉత్సాహానికి హుషారుకు కారణం!

రాగోటైన్

ఈ పుష్టికరమైన ఆహార పానీయమును మీరుకూడా పుచ్చుకొని యెల్లప్పుడు ఉత్సాహంగా వుండండి !!

ఫ్రైస్ కెమికల్ వర్క్స్, పి. వి. 71, మైసూరు-4

నిరాల సబ్బు

ఉతుకు పనిని సులభము చేయును

సమ్మర్షియగు నుడుగు దర్శనా అని

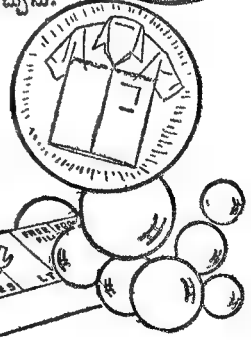

పాదుపు

ఎందుచేతననగా ఒకే ఒక్క బాదుతో ఎక్కువ బట్టలు ఉతుకవచ్చును.

మేలురకము

అందుతో శుభ్రముచేసే గుణము యెక్కువగానుండుటచే తెల్లబట్టలు మరింత తెల్లగాను, రంగు బట్టలు ప్రకాశవంతముగాను చేయును.

కుంగభద్రా ఇండస్ట్రీస్ లి., కర్నూలు.

ASP/N-3

'ఆంధ్రసచిత్ర వారపత్రిక'లో ప్రచురించు ఇండియన్ ఇంక్ లో వేసిన కార్టూనులు మాత్రమే పంపాలి. సాధారణంగా 4" X 2", 4" X 4" చిత్రాలు పత్రికలో పంపితూ ఉంటాయి.

H.M.V. వారి
"షెర్డాన్"
 నాణ్యమైన 4 Speed
 "రికార్డు ప్లేయర్స్"
 AC మరియు బ్యాటరీలతో లభించును
 ధర: AC రూ. 215/-; బ్యాటరీ రూ. 185
 (ఎక్స్టెన్జ్, సానికేషన్లు అధికం)
 మాత్రం L. P. & E. P. ఇండియన్ /
 యింటర్నేషనల్ గ్రామోఫోను రికార్డులు
 లభించును.
మార్కెట్ & కో,
హైదరాబాద్ - విజయవాడ. 1

మీరు
ఉబసముల్
బాధపడుతూ
ఉంటే
ఎఫాజోన్
వాడండి

కోయోల్ మరియు మంకేషు దారులు:
 డి.ఎల్. మోరిసన్, సన్ ఆండ్ జోన్స్
 (ఇండియా) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
 బాంబాయి . కలకత్తా . మద్రాసు . రిల్లె
 MEY-I-TEL

హిందీ సూత్రంగా ఎలా నేర్చుకోవడం?
హిందీ స్వయంశిక్ష
 అతిక సమయంలో ఉన్నతయువకులు హిందీ భాషనుగా మాట్లాడుతున్న వయస్సు, వయస్సు, వ్రాయున అత్యల్ప కాలంలో నేర్చుకునుటకు వీలుగా అతిసులభమైన పద్ధతిలో, తేలికైన భాషలో విశదించబడినది. వెల రూ. 4-50 పోస్టు ఖర్చులు 0-85. డి. వి. జగన్నాథ్ కంపెనీ, 3, మునియప్ప మొదటిది, మద్రాసు-1.

ఆదాయము కాపాలంటే
 ఇంటింటా కుటుంబ వని నేర్చుకొని సామూహికా చేయండి. నేర్చుకొనుటకు ప్రత్యేక గ్రంథం-అందరు టైలర్స్ రూ. 5/- 266 పే. 180 బొమ్మలు, అందమైన పుస్తకాల కోర్కె ఉంది. బెలాయింపు రూ. 3-50. కత్తిరింపులు రూ. 1/- రహస్య బోధిని రూ. 0-62 ఈ 4 టైలర్. వి. పి. అదనము. డి. పున్నారావుచౌదరి, మోపిదేవి, తెనాలి తా.

RATNAM'S N-OIL
 (ప్రైవేట్ లిమిటెడ్)
 అంగురములు బలహీనత చెంది. చిన్ని చినచో తిరిగి యధాప్రకారం అయి పూర్తి సామ్యమును పొందుచుండు 50 ఫంట్ల ప్రత్యేక గలది. 1 సిసా రూ. 10 అం. డి. పి. 1-4-0 కొనబడినవారు ముందుగా 1-4-0 పంపేది. ఇందులో స్పెషల్ రకం అర్చింతుగుణమునకు రూ. 25.0 0 అం. డాక్టర్. రత్నం నెస్సె, (Est'd 1904) ముఖ్య పేటెంటింగ్స్, ఆజంపూర్, మద్రాసు తదితర ప్రాంతాల్లో 24 (ఆంధ్రప్రదేశ్)

జూలై 1920
రెడ్డి & కో. (రిజిస్టర్డ్)
 గోపాలపురం తూ. గో. జిల్లా తొల్లి, మేహపాడి, మేహమవ్వలు తగ్గరా సముద్ర చిహ్నం వ్యాధులకు ప్రత్యేక చికిత్స శాస్త్రీయ ఆయుర్వేద కోషధములు లభించును.
కేట్లాగు సలహా ఉచితం.

విశాల నేత్రాలు
 తుభలేఖతో తంజనాంబ వావిధంగా మధ్యపెట్టి పుట్టింటికి వంపించవలసివచ్చినందుకు లోలోపలి ఇనుమిక్కిలిగా కించపడకపోలేదు. అయితే దైవ ప్రేమణ ఆ విధంగా పరిణమించినప్పుడు తా నిక చేయగలిగినదే లేదని తిరిగి కొంతవరకు సమాధాన పడ్డాడు.
 దాశరథి కీ వృత్తాంతంలో చాలావరకు సన్నిహితబాధపులవల్ల తెలిశాయి. మరికొన్ని శ్రీరంగంలో నివసిస్తున్న కొందరు వృద్ధ శిష్యుల ముఖతః విన్నాడు. ఎంతగా ఆలోచించినా అతనికి ఒక సదాచార పరత తప్ప తంజనాంబ యెడల ఎన్నడగిన అపరాధ మేది కావరలేదు! ఆ తిప్పదమయినా సాంప్రదాయి కుల కైనికి ఒక దోషంగా కనబడలేదు. పైగా గొప్ప సుగుణంగానే స్ఫురించింది. మరి అటువంటి సాధ్య నవ్యాదుంగా ఒక కవలతేజ స్పష్టించి విడిచి పెట్టవలసినంత అక్కర ఏమీ వచ్చింది? మహా పూర్ణుని వంటి ఆచార్య పురుషులే ధర్మవత్తులతో తమ వైష్ణవ ధర్మం పరిపాలించుకోవడంలేదా! ఆ సాధ్య పాదధూళితో సరిపెట్టడానికయినా హేమ సుందరి కేమాత్రము అర్హులేదే! మరి ఆమె ఎడల, రంగనాయకుని యెడల ఆచార్యుని కింతటి ప్రగాఢ వాత్సల్యం పెంపొందదని కేమి కారణము?
 రామానుజుడు సన్యసించిన మరికొంత కాలానికి దాశరథి ఏదో వనిమీద తిరుచానూరు వెళ్లి తంజనాంబ నొకమారు సందర్శించాడు. అతనిని చూడగానే ఆమె ముఖంపై చీరచెరుగు కప్పుకుని క్షీణకంత స్వరంతో కుమిలి కుమిలి నలవించింది. హేమసుందరి రంగనాయకుల అదృష్టానికే మాత్రము దాశరథి అనూయనడలేదు. కాని హేమ ఆచార్యుని ఆదరం దూరగొన్నప్పుడు డడనికి తంజనాంబ దుర్భర దైన్యాకోశం తటాలన జ్ఞప్తికి వచ్చి బ్రతికుపారాలలో ప్రతిధ్వనించింది! సన్యసించిన క్షణం నుండి రామానుజు డెప్పుడు ఆమె మాటె తలపెట్టలేదు. శ్రీరంగంలో గృహిణు లెందరో ఆచార్యుని సందర్శించి తమ నిగూఢ దుఃఖ భారాలు తొలగించుకొంటున్నారు. కాని తంజనాంబవంటి సాధ్యమతల్లి అమాత్రం చల్లని ఓదార్పు మాటల కయినా నోచుకోలేదు! ఇంతకి ఆమె చేసిన ఘోరాపరాధమేమి ఉన్నది?
 ఆమె దుస్సుహ మనోవేదన స్ఫూరించినప్పుడు దాశరథి కొక్కొక్కమారు శ్రీ రామానుజుడు లక్ష్మణస్వామి దేవేరి ఊర్మిలాదేవి వీరవియోగ దుఃఖం జ్ఞప్తికి వచ్చేది. వరమకారుణ్యుడయినా అదికని వాల్మీకి మహర్షి తన రామాయణంలో ఎక్కడ ఊర్మిలాదేవి గభీర శోకం మాటె ఉట్టం కించలేదు! భర్త అగ్రణిలోపాలు అరణ్యంలో నివసించినంతకాలం ఆమె ఆ వియోగయాతన కేవలం ప్రశాంతమోసంతో, ఎడతెగని ఓరిమితో సహించింది. అదేవిధంగా మఠంలో పెద్ద లెప్పురు మరి తంజనాంబ విషయమే సంస్మరించడంలేదు! రామానుజునివంటి కృపార్థవృద్ధుడయితే ఆమె మాట పూర్తిగా విస్మరించినట్లు ఉటకు లెప్పురు

తంజనాంబ గోడే పట్టించుకోకపోవడంలో ఆశ్చర్యమేమి ఉన్నది? ఆ గాధ తలపెట్టినప్పుడు దాశరథి కొక్కొక్కప్పుడు రామానుజుని పంటి పక్కకిన బృందయులీ లోకంలో ఇంకెవరు లేరని అనిపించింది! అయినా హేమసుందరీ రంగనాయకుల యెడల ఏర్పడిన తన వైఖరి ఎప్పుడు మూఠా ప్రాయంగా వయినా ఆచార్యుని కెరుకవడమేలేదు. ఇటీవల కొన్నాళ్ల క్రితమే ఏదో ప్రసంగ సందర్భంలో గీర్వాణ కవి అనంతసూరితోను, కూరాగ్రహారాధిని కూరేశునితోను, మతనిర్వహణాధికారి యజ్ఞమూర్తితోను మాత్రమే ఆ విషయం కొంచెం ముచ్చటించాడు.

అయితే తమ తమ ప్రత్యేక భోరణులను బట్టి మాత్రమే వార విషయం వర్ణిస్తోంటారు. అనంత సూరికి జీవితంలో ఎక్కడ ఎటువంటి అదృష్టము పట్టలేదు. మనోహర కంఠస్వరంతో మేళవించిన కవితామాధురి ఒక్కటే పిప్పనాటి నుండి ఒక పెన్నిధిలా తోడువడింది. అయితే అతనికి వివరీత మయిన వరధానం. మరిదిపోయిన వస్తువులు, వ్యవహారాలు, తిరిగి జన్మిస్తే తెచ్చుకొని వాని అన్నే షణిలో, అనుసరణలోనే అతని ఆయుర్దాయంలో యగం భాగం గడిచిపోయింది! అయిదారుగురు, అన్న ధమ్ములు, తల్లిదండ్రులు మొదలయిన అల్లియల వందరిని విడిచి అనంతసూరి పత్నితో కలిసి శ్రీరంగంలో వేరే ఒక చిన్న కుటీరంలో నివసిస్తున్నాడు. ఆ పూటయినా గడవనియని ఎడతెగని లేమితో తన మనుగడ కొనసాగించుకొంటున్నాడు. అయితే గీర్వాణ కవిలాభి మానులు కొందరు అప్పుడప్పు డతనిని తగి నంత దవనహాయంతో ఆడుకోకపోలేదు. కాని అతని చేతిలో ఎంత సామ్యమునా అట్టే పేపు నిల వదు. అనంతసూరి కొంచెం పొడగరి. కొలముఖము. పిటికీమాటికి ఆవేశంతో పరించిపోయే గభీర విరోచ నాలు. ఆచార్యుని యెడల అతని భక్తి అపారము. అందుచేత హేమసుందరీ రంగనాయకులపై రామా నుజుని అపూర్వ వాత్సల్య భోరణి అతని కంటగా వివరితంగా కనిపించలేదు. అడిగాక ఆయన లోతు గుండెం కదలిక తెప్పరికి తెలియవని అతని గట్టి నమ్మిక. అందుచేత ఆ విషయాన్ని గురించి ఆత డంతగా పట్టించుకోలేదు.

ఇక కూరాగ్రహారాధిని కూరేశుడు శ్రీరంగం రాకపూర్వం పేరెన్నికగన్న నంపన్న గృహస్థుడు. కాని అతని కెంతకాలానికీ నంతటి కలగలేదు. ఎంత నంపత్తి ఉంటే మాత్రం! ఏం లాభం! నట్టింట పిరాడే పసిపాప లేకపోవడంవల్ల అతని మహనీయ మందిరం బాపురమన్నది. కూరేశుడు తన అగ్ర హారంలో గొప్ప విద్వాంసుడన్న ప్రతిష్ఠ గడించు కొన్నాడు. అందుచేత శిష్య నంతటికీ విద్యా దానంతో, అగ్రహార వ్యవహారాల వర్యవేక్షణతో అతని కేదో విధంగా కాంక్షన వుయింది. కాని నంతాన దారిద్ర్యంతో అతని భార్య క్రమ క్రమంగా మతిలేని మనిషిలా మారిపోయింది. వారిద్దరికీ భోగభాగ్యాల కేవిధమయిన కొడవ లేదు. అయితే జీవితంలో ఒక అధిగమించరాని అఖాత మేదో ఏర్పడ్డట్టు కనబడింది. బ్రతుకుంతా బాగా మునురుపట్టిన దుర్నినంతా తయారయింది. అనాటి

కానాటికి కూరేశుని పత్ని ఆరోగ్యం పొడయింది. చిక్కి శల్బమయిపోతున్న ఆమె పరిస్థితి గమనించ గానే అతని గుండె బరువెక్కువయింది. ఆ నమయం లోనే అతనికి రామానుజయితో అతిసన్నిహితమయిన పరిచయభాగ్యం లభించింది. క్రమక్రమంగా అది ప్రగాఢభక్తిగా పరిణమించింది. కూరేశు డానాటి నించి నంపత్తి అంతా మతంకోసము, నిరంతర దాన ధర్మాం కోసము వ్యయం చేశాడు. పట్టి కట్టుబట్టలతోనే భార్యతోబాటు శ్రీరంగం చేరు కొని వేరొకచోట నివసిస్తున్నాడు. కేవలం పురాణ ప్రవచనాలతో లభించిన స్వల్పాతిస్వల్పమయిన ద్రవ్యంతోనే తన దైనందిన జీవిక కొనసాగించు కొన్నాడు. రంగనాయకుని రాకపోక లెక్కువయిన కొద్దీ మత ప్రతిష్ఠ మంటగలిసి పోగిందేమో అని అతని కొకింత అలజడి కలిగింది.

ఒకనా డడే విషయం గోవిందయతితో ప్రస్తా వింపాడు. ఇటీవల ఆయన ఎవ్వరిలోను ఎక్కువగా ప్రసంగించడంలేదు. కొంతకాలంనించి మోసప్రతం స్వీకరించాడు. ఎప్పుడయినా కొంచెం మాట్లాడినా సూత్రప్రాయంగానే ప్రసంగించాడు. అందుచేత కూరేశుని ప్రసంగం వివగనే 'ఏది ఎలాగ జరగ వలసి ఉంటే అలాగ జరుగుతుంది. అన్నిటికీ రామా నుజులే ఉన్నారగుడా! అనవసరంగా మన కెందుకీ మధన?' అని వేరొక విషయం ప్రసంగించాడు, అంతేగాని మరి ఆ మాటే ఎత్తుకోలేదు.

గోవిందయతి పూర్వాశ్రమంలో రామానుజుని పినతల్లి కుమారుడు. ఆయనతోబాటు యాదవ ప్రకాశుడన్న అద్వైత వేదాంత విద్వాంసుని నన్ని ధిని బ్రహ్మసూత్రాలు, భగవద్గీత, ఉపనిషత్తులు కూలంకషంగా అభ్యసించిన విద్యాఖని. ఒకసారి తన గురువులతో కలిసి వారణాసి సేవింపకొని బాగీరథీ నదిలో లభించిన అపూర్వ శివలింగంతో తిరిగి వచ్చి అది కాళహస్తిలో ప్రతిష్ఠించాడు. అనాటినించి కేవల శైవుడై కాళహస్తి శ్రురుని నిరంతర సేవలో పంచాక్షరీమంత్రం ప్రగాఢ జపంలో నిమగ్నుడై వరమ మాపేశ్వరుడన్న మహాప్రతిష్ఠ గడించు కొన్నాడు. కాని మరికొంతకాలం గడిచిన తరువాత శ్రీశైల పూర్ణుడన్న వేంకటేశ్వర భక్తాగ్రేసరుని పొంగత్తుక్కేతల్లో శ్రీవైష్ణవదీక్ష స్వీకరించి, నవ్య సింఛి శ్రీరంగక్షేత్రం చేరుకొని రామానుజుని కంటే వాని అయినాడు. గోవిందయతి మిక్కిలి వృద్ధుడు. మతంలో నివసిస్తున్న బ్రహ్మచారులందరు ఆ వృద్ధ యతిని రామానుజునితో పరిచయంగా గౌర విస్త్రాంటారు. మత నిర్వహణాధికారి యజ్ఞ మూర్తియతి ఎడదలో ఆయన యెడల ఎనలేని భక్తి, ప్రవత్తి పాడుకొన్నవి. అందుచేత మత నిర్వహణలో చిన్న చిన్న వ్యవహారాలలో గోవిందయతి అభిప్రాయాల ప్రకారమే నడుమకొంటూ ఉంటాడు. కాని గోవిందయతి ప్రకాంత మోసప్రతం విస ర్జించిన వేళ ఎప్పుడో కాని తటస్థపడదు. బాగా ముడతలు పడిన ఆ వృద్ధమూర్తి కమబోమలలో అంతర్నిమములయిన పిక్షణా లెల్లవేళల శ్రీరంగేశుని వరణకమలాల్లో ధ్యానిస్తూ మిణుగులవలె మెరుస్తూ ఉంటాయి!

తా ర ల పొం ద ర్య ర హ న్య ము
క్రొ త పేషనులను అనుసరించుట

మోడల్ నెం. 4. ఉచిత కేటలాగుకు:
బి. బి. డ్రస్ Mfg. కో., రాజమండ్రి

SWASTIK

పాదాలలో ఆనెలు

పాదాలలో ఆనెలు, కండలు పెరిగి, వ్రేళ్లు పొక్కుపోయి పాదము నేంపై బెట్టలేక రాళ్లు తగిలిన త్రుళ్లిపడటాలు పైపూతగా వాడిన వ్రేళ్లతోనూ మాయంచేయ గల నంటిని. వెల పొమ్మ ఖర్చులతో రు. 4-25 న. పై. కొక్కొక్కము చిత్రపటములు గలది. రు. 1-50 దాంపత్య రహస్యములు ... రు. 3-00 తెలుగు హిందీ స్వయంశిక్ష రు. 4-50 బొమ్మ ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ప్ర భ అం డ్ కో.

3, మలయ పెరుమాళ్ పీఠి, మద్రాసు-1.

కుటీర పరిశ్రమ గైడ్

మి తీరికవేళలో, మియింటో కొద్ది మూలధనంతో యేదైనా చిన్న పరిశ్రమ ప్రారంభించండి. ఈ పుస్తకంలో 112 చిన్న మరియు సామాన్య పరిశ్రమలు ప్రారంభించు పద్ధతి, మిషీనరీ, ముడిపన్నులు మొదలగు పూర్తి వివరాలు గలవు. ప్రభుత్వమునుండి ఋణ సహాయం పొందుటకు, ముడిపన్నులు, మిషీనరీలు హయత్ పద్ధతిలో కొనుటకు, నరకుల విగుమతి, దిగుమతి వగైరా వివరాలు ఇందులోగలవు. పేజీలు: 1100. (400 చిత్రములు) ధర: రు. 11/50. వి. పి. పి. వార్జులు రు. 2/- అదనం.

KUBER & Co. (AM. 14)
P. O. Box 1268, Delhi-6.

పండిత
డి. గోపాలాచార్యులవారి

అరుణ

స్త్రీ ఆరోగ్యసౌభాగ్యలకు

అయుర్వేదాత్మకం
ప్రసిద్ధ మందు

మద్రాసు-17

అంధ్ర సచిత్ర వారపత్రికలో
ప్రకటనలు మీ వ్యాపారాభి
వృద్ధికి హోద్యమౌతాయి. విన
రాంకు: ఎడ్యర్ టయుజ్ మెంటర్
మేనేజర్ కి వ్రాయండి.

త ర చు గా మూ త్రవి స ర్జ న

హక్కిరలోగాని, చక్కెర తేకుండగాని తరచుగా
మూత్రము వెలువడుట మిక్కిలి ప్రమాదకరమైన
దివ్యము. తరచువు గుర్తించుకొని కొనుగడా తర
చుచు, తన బంధంలో చిక్కినవారిని ఆరోగ్యకారణ
మృత్యువుకు అనన్యు చేయును. ప్రథమదశలో తర
రక, మానసిక ప్రమాదం యుద్ధగించుకుండుట, వడ
ములో నొప్పి, చూపుమాండ్లము, తొడలో తిమ్మరి,
వలముం బలహీనతలో ఈ వ్యాధి సాధనావును.
పై లక్షణములలో కూడిన వ్యాధికి వెంటనే తగిన
చికిత్స చేయించకపోచో, అధికదాహం, అకలి, గింత,
వారా యెండులు, దురదలు, కాళ్ళలో నగుళ్ళు,
తూకం తగ్గడం, తరచుమంతా పొట్టు, కీళ్ళకొప్పులు,
కంటిపొరలు, క్షయ, గడ్డలు, రాచపుండ్లు, ఇట్టి
తరుంకర బాధలకన్న వ్యాధులు యెన్నో పెరిగి
పెంచవచ్చును.

"పిన్ ఫారమ్" మూత్రం వాడి అనేక వేల
మంది తమ బాధలనుండి వివరణపొంది మృత్యు
కాలమునుండి రక్షించబడిరి. "పిన్ ఫారమ్"
కాన్స్ట్రెయిన్డ్ మృత్యులమీద ప్రాచీన యూవాని వైద్య
విధానం ప్రకారం అమూల్య ఔషధం కాకదా
మురి, ప్యాథెటిక్ కారముల పారముతో తయారై
నవి అమిత దాహము, మూత్రంలో చక్కెర
తగ్గి వెలువారా మూత్ర విసర్జనయు అవసరము
2 లేక 3 రోజులలోనే మీకు వాదాదాము వివరణ
యగును. కొద్దిరోజులలోనే మీకు పనికిపెట్టెగా
వృద్ధుల చేకూరినట్లు నివించును. "పిన్ ఫారమ్"
కొద్ది వ్యయముతో ముఖముగా, తేలికగా పేసించ
వచ్చును. దీనికి ప్రత్యేక పత్రములేదు. విరాహార
ముతోమండే అవసరంలేదు. రోగులు పుష్కలమైన
ఆహారము తినేందుకై అవసరకట్టికంటే ఎక్కువరకా
ఆహార వదార్చములు తీసికొనవచ్చును. వివరములుగల
ఖాన్సై: కరపత్రములు అడిగినవారికి ఉచితముగా
వంతుమును. 50 చిట్టల పరిచ రు. 8-75 వ. పై
మూత్రమే. ప్యాకింగ్ మరియు పోస్టేజీ ఉచితం.

(SELLING AGENTS)

Barrys Commercial Corporation
(W. A. P.)

27/A, Dhurumtollah Street
CALCUTTA-13.

వచ్చే వారమే!

"విచిత్ర విహాసం"

(డిపెక్టివ్ సీరియల్ కథ ప్రారంభం)

రైటర్ పోలీస్ అధికారి పరిశోధనలకు

కథారూపం:

రచయిత: శ్రీ 'యూ'

అందరూ మనుషులే!

వి. ఎస్. రమాదేవి

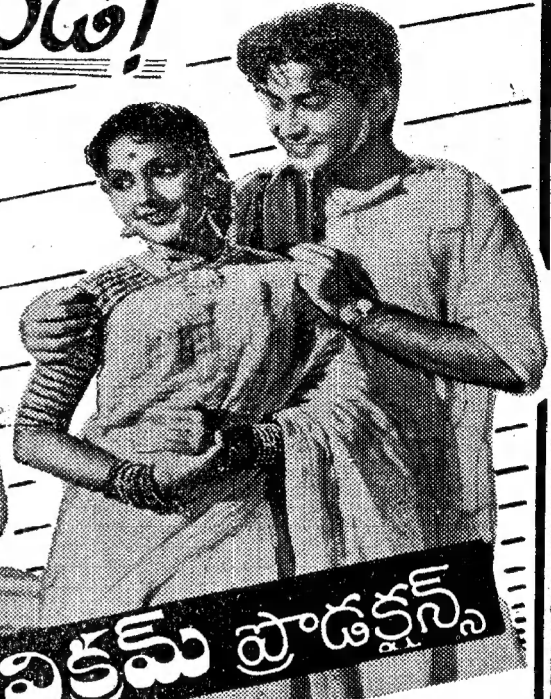
స్త్రీలు తమ చేష్టలు, హావభావాలిలాసాలు, పురుషులు వివిధ మనస్తత్వాలు
ప్రదర్శించడాని కనునైన వికారరంగం కల్పించి, క్లబ్బుల్లో కాలక్షేపం, కూడి
నూల్లో చిత్రించుకొని, పరిశీలనం, పట్టినవాసం—యీలా మధ్యతరగతి వంటుం
నాల మహనీయు సమస్యలన్నీ చిత్రించబడిన సవల. జీవితంలో అభ్యున్నతి
నంగుకున్న రేఖపై అనూయూ బాష్పవాయువులు వదిలిన మహిళామండలిలో
నొకటిని వంటి అనూయిక, గుంటనక్కలాంటి జరు మారి, మృగరాజంత సంభర
వంతి, గులాబీ పిల్లనివోలు గూతకటాక్షలు విసరే వింత మనస్క—యీలాంటి
వాగెంపిలో కన్పిస్తారు. వేటి సమాజాన్ని యంత వస్తుంగా చిత్రించిన ఇలాంటి
సవల యంతవరకు తెలుగులో రాలేదంటే వస్తుంది. 738 పుటలు. రు. 10

సాందర్యము—సాశ్వతం (సామరాజ్) 3-00, మత్త (సామరాజ్) 3-50
కాపగ్రస్తులు (సామరాజ్) 3-00, అదర్బాలు—అదర్బాలు
(సామరాజ్) 2-25 అదల బాసకరామగారి 'సామరాజ్' యాద్ర
5-00. కాన్స్ట్రెయిన్డ్

అందరూ గ్రంథమందలి, విజయవాడ - 2.

తెప్పక చూడండి!

విక్రమ్ ప్రొడక్షన్స్

అరాచకపురి

నిర్మాత : దర్శకుడు... బి.యస్.రంగా
సంగీతం... విశ్వనాథన్ - రామమూర్తి
పాటలు - పాటలు... సముద్రాల (Jr.)

నవయుగ

